

КУХНЯ —
НАЦЫЯНАЛЬНАЯ,
СТРАВЫ —
СУСЕДСКІЯ

5

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

26 КАСТРЫЧНИКА 2018 г.
ПЯТНІЦА
№ 207 (28823)

9-24 стар.

**МЯСЦОВАЕ
САМАКІРАВАННЕ**

+TV ПРАГРАМА

ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫПАРЧЫНКА І ДЕПУТАТАў МЯСЦОВЫХ САВЕТАў

ХАТА
НА ВЁСЦЫ:
ДАГЛЯДАЦЬ
ЦІ РУЙНАВАЦЬ?

MC

ГАРБУЗОВЫ ПАРАД

Фота: Анастасія КЛІШЧУКА

На кірмашы ў Рэчыцы.

ЦЫТАТА ДНЯ

**Уладзімір Крайцоў,
старшыня Гродзенскага
аблвыканкама:**

«У плане прафілактычнай работы недапушчальны фармальны падыход. Яшчэ адзначаюцца факты, калі неабходныя меры не прымаюцца, не забяспечваецца належны кантроль, а тыя ці іншыя мерапрыемствы не даводзяцца да канца. У Гродзенскай вобласці найменшыя паказчыкі загінулых на вытворчасці, але ў рэгіёне адзначаецца рост колькасці пажараў і выпадкаў гібелі людзей у іх. Нягледзячы на зніжэнне колькасці дарожна-транспартных здарэнняў, узрасла колькасць загінулых у іх людзей. Звяртаюць на сябе ўвагу і факты «п'янай» злачыннасці, знаходжання нецвярозых людзей на рабочым месцы. Таму прафілактычную работу неабходна актывізаваць, прымаць найбольш дзейсныя меры па ўмацаванні грамадскай бяспекі і дысцыпліны, зніжэнні гібелі і траўматызму людзей».

КОРАТКА

- Міністэрства працы і сацыяльнай абароны звярнулася ў «Беларусбанк» з просьбай разгледзець магчымаць вызваліць ад выплаты камісіі за прыём плацэжаў наяўнымі за некаторыя сацыяльныя паслугі.

- Амаль палову даходаў бюджэту Гродзенскай вобласці (49,7 % ці BYN835 млн) з пачатку года забяспечылі 11 буйных падаткаплацельшчыкаў.

- Тыя, хто прайшоў тэрміновую службу ў войску, могуць атрымаць ільготы пры паступленні ў ВНУ і ССНУ.

- Урачыстая цырымонія гашэння паштовай маркі «100 гадоў камсамолу» прайшла ўчора ў Нацыянальным мастацкім музеі ў Мінску.

На варце здароўя

ВЫЯВІЦЬ СХАВАНАЕ ДАПАМАГАЕ РАДЫЯЛОГІЯ

Спецыялісты з усяго свету абмяркоўваюць у Мінску развіццё прамяньвай дыягностыкі

Гэтымі днямі ў сталіцы праходзіць першы кангрэс Беларускага таварыства радыёлагаў, якое аб'ядноўвае каля 300 спецыялістаў рэнтгеналогіі, магнітарэзананснай тамаграфіі, ультрагукавой дыягностыкі, радыёізатопнай дыягностыкі і традыцыйнай радыялогіі. У кангрэсе бяруць удзел спецыялісты з усіх рэгіёнаў Беларусі, а таксама з Расіі, Харватыі, Італіі, Аўстрыі, ЗША, Турцыі, Сербіі, Францыі, Украіны.

СТАР. 4

Фота: БелТА

Праблема

СМЕТНІК У ГОРАДЗЕ

У Магілёве актывіст змагаецца за чысціню навакольнага асяроддзя

Віталій Гардзеў для жыхароў магілёўскай Чапаеўкі — бясспрэчны аўтарытэт. Ён — старшыня вулічнага № 5 Ленінскага раёна Магілёва і член Савета тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання мікрэзоны № 4 і не прывык да таго, каб на яго ўчастку быў бардак. Актывіст дамогся, каб на замацаванай за ім тэрыторыі гарадскія ўлады навялі парадак з дарогамі і электрычнымі слупамі. А нядаўна патэлефанаваў у рэдакцыю «Звязды» і папрасіў дапамогі ў барацьбе з несанкцыянаваным сметнікам у межах горада.

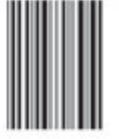
Разам з няўрымслівым актывістам рушым на тое самае месца, каб ацаніць абстаноўку. Гэта зусім побач з ліцэем № 9, які знаходзіцца на цэнтральнай вуліцы Першамайскай за некалькі прыпынкаў ад чыгуначнага вакзала. Ліцэй якраз каля дарогі і, здаецца, павінен утрымліваць сваю тэрыторыю ў выключным стане. Ну вось, я так і думала, каля будынка шчыруюць хлопцы і дзяўчаты, прыбіраюць лістоту. Але Васіль Гардзеў наадварот, настроены не так аптымістычна. «Пойдзем, паглядзім, куды яны яе панясуць», — кліча ён кудысьці на задворкі ліцэя. І сапраўды. Каля будынка, які нагадвае прыбірально, бачым свежавыкапаную яму. Менавіта туды метадычна і зносіцца лістота. «Ну вось, бачыце, зноў рыхтуюцца пахаваць смецце на нейтральнай тэрыторыі», — перажывае мой спадарожнік.

СТАР. 4

ISSN 1990 - 763X

18207

9 771990 763008

І КАБІНЕТ, І ПОЛЕ, І СТАНОК

Урад павінен займацца рэальным сектарам эканомікі

Аб гэтым заявіў Аляксандр Лукашэнка на сустрэчы з першым намеснікам прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь Аляксандрам Турчыным.

У пачатку сустрэчы кіраўнік дзяржавы адзначыў два пытанні, якія неабходна абмеркаваць.

«Калі мы абнаўлялі склад урада, мы дамаўляліся, што ў найбліжэйшы час вы разбярэцеся з функцыянальнымі аб'ектамі членаў урада, апаратам урада і структурай, — нагадаў беларускі лідар. — Я прасіў вас заняцца перш за ўсё гэтым пытаннем, паколькі лепш за вас у гэтым ніхто не разбіраецца, — вы кіравалі апаратам урада. Каму як не вам цяпер, улічваючы магчымыя недапрацоўкі, недахопы ў арганізацыі работы ўрада ў мінулым, выправіць сітуацыю».

Прэзідэнт папрасіў першага намесніка прэм'ер-міністра агучыць бачанне некаторых пытанняў. Пры гэтым Аляксандр Лукашэнка папярэдзіў, што ўрад — гэта калегіяльны орган. І рашэнні там прымаюцца калектыўна. «Гэта павінна быць выконвацца, я гэтаму надаю вельмі вялікую ўвагу», — сказаў беларускі лідар.

Акрамя таго, Прэзідэнт адзначыў, яму паступаюць сігналы, што ўрад бачыць сваю работу па-свойму: маўляў, будзе займацца стратэгіяй, а не паўсядзённымі справамі. «Урад будзе займацца не толькі выпрацоўкай стратэгіі. Гэта, дарэчы, не ваша прэрагатыва, стратэгія ў нас выпрацавана, яна вызначаецца Прэзідэнтам, уносіцца на галасаванне на прэзідэнцкіх выбарах і зацвярджаецца Усебеларускім народным сходам», — нагадаў Прэзідэнт.

«Магчымыя нейкія карэктывы, — звярнуў увагу беларускі лідар. — Ураду ніхто не забараняе ўносіць прапановы па карэктывах, але рашэнні прымае Прэзідэнт. Урад Беларусі заўсёды займаўся і рэальным сектарам эканомікі, і іншымі пытаннямі. Таму прыйдзеца рабіць усё: і гной вывозіць на палі, і сеяць, і ўбіраць, і каля станка стаяць, і тэхналогіямі займацца».

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў: урад, які будзе сядзець у канторы і

выпрацоўваць нейкую стратэгію, не разумеючы, што адбываецца ўнізе, у Беларусі не патрэбны.

Другое пытанне сустрэчы — гэта развіццё ІТ-сферы і лічбавізацыя беларускай эканомікі і краіны ў цэлым. Прапановы па гэтым кірунку былі розныя і зыходзілі ў асноўным ад непасрэдных прадстаўнікоў ІТ-сферы. «Стварыць ледзь не асобны ўрад па лічбавізацыі краіны, потым стварыць міністэрства лічбавізацыі... Мы ўжо шмат працуем над развіццём ІТ-сферы, — канстатаваў беларускі лідар. — І пачалося даўно, яшчэ, калі мы стваралі Парк высокіх тэхналогій, вопыт напрацоўвалі. Сёння гэтага вопыту дастаткова для таго, каб здзяйсняць чарговыя крокі ў развіцці нашага не толькі ІТ-парка, але лічбавізацыі ўсёй нашай Беларусі».

Прэзідэнт дадаў, што будучыня нашай краіны — не толькі ў рэальным

сектары эканомікі. Вельмі многае для развіцця дзяржавы і дабрабыту народа можна ўзяць з ІТ-сферы. Пры гэтым ён адзначыў, што ад рэальнага сектара ўсё роўна нікуды не сысці — лічбавізацыя забяспечыць яго больш эфектыўную працу. Кіраўнік дзяржавы пацікавіўся ў Аляксандра Турчына, на якім узроўні знаходзіцца наша краіна, што ў найбліжэйшы час неабходна распачаць.

Аляксандр Лукашэнка дадаў, што Аляксандру Турчыну неабходна разам з ІТ-спецыялістамі падрыхтаваць нараву ў Прэзідэнта. І ўжо на ёй, прапрацаваўшы і абмеркаваўшы гэтыя пытанні загадзя, будуць прыняты неабходныя рашэнні.

У адказ намеснік прэм'ер-міністра нагадаў пра поспехі Парка высокіх тэхналогій: у гэтым годзе прырост складзе 400 мільёнаў долараў вырочкі.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ.

Каментарый у тэму

У першым квартале 2019 года будзе падрыхтавана маштабная (у плане мэт і задач, а не колькасці ўдзельнікаў) нарада з удзелам Прэзідэнта па развіцці лічбавай эканомікі ў Беларусі — аб гэтым раскажаў журналістам першы намеснік прэм'ер-міністра Аляксандр Турчын па выніках нарады ў Прэзідэнта. У ёй прымуць ўдзел кіраўнікі тых галін, у якіх перш за ўсё неабходная лічбавізацыя, — сацыяльная сфера, ахова здароўя, адукацыя, ключавыя галіны эканомікі, прадстаўнікі ІТ і рэзідэнты Парка высокіх тэхналогій.

На яго думку, прырост ІТ-сферы на 400 мільёнаў долараў — гэта самая нізкая мяжа, ва ўрадзе разлічваюць на большы вынік. Гэта лічба ўключае і вырочку, і прырост экспарту паслуг. «Сёння ІТ-сферу трэба разглядаць не як нейкі анклаў у краіне з нейкімі льготнымі ўмовамі, а як ужо стварэнне цэлай галіны ў эканоміцы», — дадаў Аляксандр Турчын.

Паводле слоў першага намесніка прэм'ер-міністра, дабаўленая вартасць вырочкі ў сферы камп'ютарных паслуг складае 90 %. Тут жа трэба ўлічваць, што ў сферы ў цяперашні час занята больш за 30 тысяч чалавек з сярэдняй зарплатай больш чым чатыры тысячы беларускіх рублёў.

Што датычыцца пытанняў, якія задаваў Аляксандр Лукашэнка адносна структуры ўрада, то тут Аляксандр Турчын адзначыў, што ёсць пэўныя напрацоўкі, аб якіх было даложа, у найбліжэйшы час яны будуць фармалізаваны.

На нарадзе ўзнімаўся і цэлы шэраг іншых пытанняў, напрыклад, па развіцці транспартна-лагістычнай сістэмы. Яшчэ былі абмеркаваны дакументы, якія датычацца прадпрымальніцтва, — яны таксама ў хуткім часе пасля дэталёвай прапрацоўкі будуць агучаны.

Па словах Аляксандра Турчына, з улікам кадравых прызначэнняў паўстала таксама неабходнасць абнавіць склад Савета па развіцці прадпрымальніцтва. «Пакуль на пасадзе старшыні буду працаваць я», — паведаміў Аляксандр Турчын.

Найвышэйшы ўзровень форуму

Сёння ў пленарным пасяджэнні І Форуму рэгіёнаў Беларусі і Украіны прыме ўдзел Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка, паведамілі ў прэс-службе кіраўніка дзяржавы.

Чакаецца, што мерапрыемства таксама наведае Прэзідэнт Украіны Пётр Парашэнка. Да ўдзелу і выступленняў на асноўнай пляцоўцы форуму кіраўнікі дзяржаў правядуць сустрэчу ў фармаце сам-насам. Галоўны акцэнт у ходзе перагавораў будзе зроблены на пытаннях развіцця гандлю, эканамічнага і інвестыцыйнага супрацоўніцтва дзвюх краін праз прызму патэнцыялу прамых кантактаў на ўзроўні рэгіёнаў. Па выніках форуму чакаецца падпісанне шэрага дакументаў і заключэнне дамоўленасцяў, накіраваных на пашырэнне супрацоўніцтва па ўсім спектры кірункаў беларуска-ўкраінскага ўзаемадзеяння.

Міжрэгіянальныя стасункі спрашчаюць узаемадзеянне

Учора, у першы дзень форуму, прайшло пасяджэнне беларуска-ўкраінскага кансультацыйнага савета дзелавога супрацоўніцтва і перамовы кампаній дзвюх краін.

Разгледжана павелічэнне ўзаемнай прысутнасці на рынках сельскагаспадарчай, харчовай і іншай прадукцыі. Вядучыя беларускія і ўкраінскія кампаніі дэманструюць распрацоўкі ў сферах машынабудавання і нафтахіміі, транспарту і лагістыкі, сельскай гаспадаркі і харчавання, лёгкай прамысловасці, турызму.

Старшыня Запарожскай абласной дзяржаўнай адміністрацыі Канстанцін БРЫЛЬ і старшыня Гомельскага аблвыканкама Уладзімір ДВОРНІК падчас падпісання пагаднення аб міжрэгіянальным супрацоўніцтве.

Падчас афіцыйнай сустрэчы кіраўнікоў абласцей Беларусі і Украіны ў Гомелі старшыня Гомельскага аблвыканкама Уладзімір Дворнік адзначыў, што знешнегандлёвы абарот рэгіёна з Украінай штогод павялічваецца амаль на чвэрць, за 25 гадоў супрацоўніцтва дакументы аб міжрэгіянальным узаемадзеянні падпісаны з 8 абласцямі Украіны:

— За апошнія сем гадоў у эканоміку Гомельскай вобласці з боку суседкі паступіла больш за 70 мільёнаў долараў прамых інвестыцый. Сёння ў Беларусі дзейнічае 290 прадпрыемстваў з украінскім капіталам, з якіх амаль 40 % — на тэрыторыі нашай вобласці. Частка з іх — рэзідэнты СЭЗ «Гомель-Ратон».

Сярод перспектывных сумесных праектаў — стварэнне новага транспартнага калідора па Дняпры. Размова ідзе пра будаўніцтва ў вёсцы Ніжнія Жары Брагінскага раёна партовага тэрмінала. Таксама падчас сустрэчы ішла гаворка пра стварэнне ў Мазырскім раёне вытворчасці па нанясенні палімернага пакрыцця на металічныя паверхні.

— Міжрэгіянальныя стасункі дазваляюць значна палепшыць работу паміж рэгіёнамі, — адзначыў Уладзімір Дворнік. — Не толькі ў пытаннях гуманітарных, але самае галоўнае — у эканоміцы. Сёння кожная краіна абараняе свайго вытворцу, таму часам з'яўляюцца нейкія эканамічныя перашкоды. Калі мы збіраемся на такім узроўні, як на гэтым форуме, мы знаходзім паразуменне і развіваем вузлы, што перашкаджалі плённаму супрацоўніцтву.

На сустрэчы кіраўнікоў абласцей Беларусі і Украіны ў Гомелі былі падпісаны тры дакументы. Гэта пагадненне аб міжрэгіянальным супрацоўніцтве паміж Гомельскім аблвыканкамам і Запарожскай абласной дзяржаўнай адміністрацыяй, мемарандум аб супрацоўніцтве з Кіеўскай абласной дзяржаўнай адміністрацыяй. Таксама Магілёў і горад Паўднёвае Адэскай вобласці падпісалі дамову аб пабрацімскіх сувязях. Яшчэ некалькі дакументаў, якія датычацца міжрэгіянальнага супрацоўніцтва, будуць падпісаны ў другі дзень Форуму рэгіёнаў Беларусі і Украіны.

Да таго ж, у гэтыя дні ў Гомелі можна пазнаёміцца з прадукцыяй больш як 140 вытворцаў рэгіёнаў Беларусі і Украіны. На галоўнай плошчы горада над Сожам праходзіць прэзентацыя тэхнікі беларускіх прамысловых гігантаў.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Андрэй РАЎКОЎ:

«АПТЫМІЗАЦЫЯ — ПРЫЯРЫТЭТ БУДАЎНІЦТВА БЕЛАРУСКАЙ АРМІІ»

Аптымізацыя баявога і колькаснага складу Узброеных Сіл (УС) з'яўляецца прыярытэтным кірункам будаўніцтва беларускай арміі да 2020 года. Аб гэтым заявіў міністр абароны Беларусі Андрэй Раўкоў у час сустрэчы з кіраўнікамі рэспубліканскіх СМІ. Сямінар з кіраўнікамі рэспубліканскіх сродкаў масавай інфармацыі праходзіць на базе 51-й гвардзейскай артылерыйскай брыгады ў Асіповічах, перадае БелТА. Прысвечаны ён сучаснаму стану і перспектывам развіцця Узброеных Сіл Беларусі.

«Прыярытэтным кірункам будаўніцтва беларускай арміі да 2020 года з'яўляецца, па-першае, аптымізацыя баявога складу і колькасці Узброеных Сіл. Па-другое, выбарачнае пераўзбраенне войскаў на сучасныя ўзоры ўзбраення і ваеннай тэхнікі. Па-трэцяе, утылізацыя і рэалізацыя незапатрабаваных ва УС узораў узбраення, ваеннай тэхнікі, боепрыпасаў і матэрыяльных сродкаў, аптымізацыя месцаў іх захоўвання, перадача вызваляемых гарадкоў мясцовым органам улады, а таксама захаванне кадравага патэнцыялу і павышэнне ўзроўню

ўкамплектаванасці Узброеных Сіл», — сказаў Андрэй Раўкоў.

Пры аптымізацыі баявога і колькаснага складу вялікая ўвага ўдзяляецца павелічэнню колькасці баявога кампанента, удасканаленню арганізацыйна-штатных структур органаў кіравання, аб'яднанняў, злучэнняў і воінскіх часцей. «За апошнія тры гады колькасць арміі не змянілася і знаходзіцца ў межах, вызначаных кіраўніком дзяржавы, — каля 65 тысяч чалавек. Разам з гэтым за кошт скарачэння забеспячальнага кампанента нам удалося

істотна павялічыць склад і скараціць тэрміны гатоўнасці падраздзяленняў, здольных неадкладна рэагаваць на любыя выклікі і пагрозы ваеннай бяспекі дзяржавы, — адзначыў міністр абароны. — Ідзе пазбаўленне ад дубліруючых і другасных структур. Пры гэтым не дапушчана зніжэння баявых магчымасцяў злучэнняў і воінскіх часцей, а таксама росту сацыяльнай напружанасці ў воінскіх калектывах. Укамплектаванасць сучаснымі ўзбраеннямі і ваеннай тэхнікі ўжо сёння патрабуе ад салдата вельмі высокай кваліфікацыі, сярэдняй адукацыі ўжо часам недастаткова».

Андрэй Раўкоў адзначыў, што ў сучаснай арміі мяркуецца шырокае выкарыстанне навукаёмістых, у тым ліку ІТ-тэхналогій. «Інтэлектуальны патэнцыял Беларусі велізарны. Шмат у чым ён ствараецца маладымі людзьмі, якія працу-

юць у сферы інфармацыйных тэхналогій. Праз месяц у ходзе чарговага прызыву будзе сфарміравана на базе Ваеннай акадэміі новае падраздзяленне — рота інфармацыйных тэхналогій. Там будуць праходзіць ваенную службу маладыя людзі, якія маюць вышэйшую тэхнічнае адукацыю па ІТ-спецыяльнасці», — сказаў міністр абароны.

Рота сумесна з падраздзяленнямі Ваеннай акадэміі і іншымі навуковымі і навучальнымі ўстановамі будзе займацца распрацоўкай праграмнага забеспячэння, спецыяльных і прыкладных праграм. «Пры гэтым маладыя людзі, якія ў адпаведнасці з заканадаўствам прызываюцца на тэрміновую ваенную службу, змогуць максімальна ўдасканаліваць свае прафесійныя навыкі як спецыялісты ў галіне інфармацыйных тэхналогій», — падкрэсліў Андрэй Раўкоў.

Акцэнты

ЗА РОЎНЫЯ ПРАВЫ

Прадстаўнікі розных краін сабраліся на два дні ў Мінску, каб абмеркаваць цяжкасці, з якімі сустракаюцца жанчыны ў жыцці і на працы. Сесія Міжнароднага форуму жанчын-лідараў прысвечаны ролям у палітыцы і эканоміцы, роўным магчымасцям ва ўніверсітэтах і іншым тэмам.

Ірына КАСЦЕВІЧ, міністр працы і сацыяльнай абароны, абмалявала партрэт сярэднястатыстычнай беларускай жанчыны: 42 гады, з вышэйшай адукацыяй, гарадскі жыхар, займаецца спортам, актыўны ІТ-карыстальнік. У 26 гадоў упершыню ўступае ў шлюб, першае дзіця — у 27. Дарэчы, Беларусь уваходзіць у першую трыцятку краін па індэксе гендарнага разрыву (сярод 144 краін) — ён ацэньвае раўнапраўе палюў.

Для таго каб максімальна выкарыстоўваць патэнцыял жанчыны, на думку міністра, неабходна скараціць двойную

занятасць: у сем'ях з дзецьмі да 10 гадоў жанчына аддае ў 2,5 раза больш часу на дамашнюю працу і догляд за малымі, чым мужчына. «Мы павінны падняць ролю мужчыны ў сям'і, і перш за ўсё — прэстыж бацькоўства», — рэзюмавала Ірына Касцёвіч.

Андрэй ДАПКЮНАС, намеснік міністра замежных спраў Беларусі, сімвалічна з'явіўся на форуме ў аранжавым гальштуку — ён сімвалізуе барацьбу з гвалтам з жанчын і растлумачыў: «Дзесяць гадоў таму Генеральны сакратар ААН распачаў кампанію Unite — аб'яднацца, каб спыніць гвалт у дачыненні да жанчын. У рамках гэтай кампаніі з'явілася ідэя прыцягваць увагу сусветнай грамадскасці да абароны жанчын ад гвалту не толькі раз на год (25 лістапада адзначаюць Міжнародны дзень барацьбы з гвалтам у адносінах да жанчын. — Заўв. «Зв.»), але штомесяц менавіта на 25-ы дзень. Па задуме аўтаруа гэтай кампаніі, аранжавы колер сваёй яркасцю

і аптымістычнасцю ўвасабляе будучыню, вольную ад гвалту ў дачыненні да жанчын і дзяўчат. І, дарэчы, набліжэнне такой будучыні ёсць адзін з тэматычных акцэнтаў гэтага форуму».

Вольга ПЕТРАШОВА, член Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу па міжнародных справах і старшыня пярвочнай арганізацыі Беларускага саюза жанчын у ніжняй палаце парламента, лічыць натуральным, што многія жанчыны абіраюць палітычную дзейнасць, паколькі маюць адпаведную адукацыю, амбіцыі і жаданне рэалізаваць свае магчымасці. Дэпутат адзначыла, што наша краіна зрабіла значны прарыв па паляпшэнні становішча жанчын, аднак падкрэсліла, што лабудаванне збалансаванай гендарнай палітыкі — працэс доўгатэрміновы. Гендарная роўнасць патрабуе далейшых мэтанакіраваных намаганняў і ўдасканалвання.

Надзея АНІСОВІЧ.

ЯШЧЭ РАЗ ПРА ПАДАТКІ

Новую рэдакцыю Падатковага кодэкса абмеркавалі на пасяджэнні Савета па развіцці прадпрымальніцтва. Да таго ж прадметная размова атрымалася па другім пытанні — удасканальванне прававых умоў фарміравання маёмаснай базы для вядзення бізнесу.

Прапановы па падатках растлумачыла Жанна Тарасевіч, дырэктар Бізнес-саюза прадпрымальнікаў і наймальнікаў імя прафесара М. С. Куняўскага. Яна пракаментавала, што новую рэдакцыю Падатковага кодэкса бізнес-супольнасць вітае. Шмат было падтрымана з таго, што прапанавалі прадпрымальнікі. Аднак застаюцца некаторыя пытанні, з якімі неабходна яшчэ папрацаваць, як, напрыклад, павышальны каэфіцыент. На думку Жанны Тарасевіч, яго неабходна зніжаць ці ўвогуле паэтапна адмяняць. З гэтым пагадзіўся і Аляксандр Турчын, першы намеснік прэм'ер-міністра і старшыня Савета па развіцці прадпрымальніцтва. Яшчэ па-за ўвагай рабочай групы засталіся непадатковыя плацяжы. У выніку, каб разабрацца з усімі пытаннямі, было вырашана рабочую групу захаваць.

Надзея АНІСОВІЧ.

Фестывалім

УРА! АНІМАЁЎКА!

Сёння ў Магілёве пачынаецца любімы для дзяцей і дарослых фестываль мультыплікацыйных фільмаў.

У горад прыехалі аўтарытэтныя стваральнікі мультыплікацыйных стужак і ўсе тыя, хто не ўяўляе сабе жыцця без гэтага чудаўнага мастацтва. На працягу трох дзён будуць ісці паказы мультфільмаў, ладзіцца сустрэчы з любімымі рэжысёрамі, мастакамі і акцёрамі, праводзіцца майстар-класы і конкурсы.

На фестываль «Анімаёўка 2018» было прадстаўлена 404 фільмы (дарэчы, летась іх было 240) з 47 краін свету. Упершыню ўдзел у гэтым мерапрыемстве бяруць Албанія, Кастрыка, Сербія. Для спаборніцтва ў конкурсе анімацыйных фільмаў адабрана 61 стужка. Імёны пераможцаў агучыць аўтарытэтнае міжнароднае журы на чале з класікам мультыплікацыйнага жанру

Леанідам Носаравым. Дыпламы фестывалю і сімвал свята «Вялікі хрустальны аловак» атрымаюць самыя лепшыя ў 10 намінацыях. Плюс адзін з анімацыйных фільмаў стане стужкай года і атрымае Гран-пры. Асобна ўзнагародзяць юныя таленты.

У праграме шмат карысных сустрэч, дзе прафесіяналы падзяляцца, як ствараць мультыплікацыйныя фільмы, «ажывіць» казку, зрабіць пластылінавы мультык. Сярод гасцей фестывалю — аўтары песень для мультфільмаў і мультсерыялаў «Смяшарыкі», «Малышарыкі», «Лятаючыя звяры» «Ціма і Тома» Марына Ланда і Сяргей Васільеў.

Нагадаем, што арганізатарамі фестывалю «Анімаёўка 2018» выступаюць Міністэрства культуры Беларусі і Магілёўскі аблвыканкам. Дарэчы, праводзіцца ён ужо 21-ы раз.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Амерыканскі рынак абваліўся

Індэкс NASDAQ Composite, які разлічваецца аднайменнай біржай у ЗША, упаў на 4,43 працэнта па выніках учарашніх таргоў, вынікае з даных гандлёвай пляцоўкі. Гэта найгоршы паказчык са жніўня 2011 года. На працягу ўсёй гандлёвай сесіі значэнне індэкса моцна вагалася і да канца дня складала 7109,40 пункта. Пры адкрыцці значэнне раўнялася 7423,21 пункта. У лютым гэтага года індэкс губляў 3,8 працэнта за адзін гандлёвы дзень. Таксама па выніках 24 кастрычніка знізілася значэнне і іншых індэксаў ЗША: Dow Jones (мінус 2,41 працэнта), S & P 500 (3,09 працэнта). Аналітыкі звязваюць такія вынікі са стаўтэстыкай рынку нерухомасці, апублікаванай міністэрствам гандлю. Згодна з ёй, продажы новабудоваў у краіне ў верасні скараціліся на 5,5 працэнта. Як вядома, на біржы NASDAQ гандлююцца акцыі высокатэхналагічных кампаній, у тым ліку Tesla, Apple і Microsoft. Днямі Bloomberg, спасылаючыся на разлікі JPMorgan, прадказаў амерыканскай эканоміцы ўступленне ў рэцэсію.

раёне. У выніку здарэння ніхто не пацярпеў. Пачаць аднаўляць мост пакуль не могуць — перашкаджае непагадзь. Акрамя таго, у раёне населеных пунктаў Ашэ і Савет-Кваджэ на федэральную трасу сышлі селі. Ад прыбярэжнай часткі адрэзаныя населеныя пункты Мар'іна, Наджыго, Калезж і Лыготх. Перапынены і чыгуначныя зносіны. Ёсць загінулыя. Усе службы пераведзены на кругласутачны рэжым работы. Сёння працягвае дзейнічаць штармавое папярэджанне, на тэрыторыі Сочы чакаюцца моцныя дажджы з навальніцамі, градам і ўзмацненнем ветру да 22 метраў за секунду. Магчымы рэзкі ўздым узроўню вады ў рэках на асобных вадатоках з дасягненнем неспрыяльных адзнак, узрастае рызыка сходу сельяў у горнай зоне, на ўчастку Магры — Вясёлае існуе небяспека фарміравання смерчаў над морам.

Новы «Тытанік» адправіцца ў рэйс

Копія знакамітага судна «Тытанік», якая распрацавана кампаніяй Blue Star і атрымала назву «Тытанік II», здзейсніць свой першы рэйс у 2022 годзе. Пра гэта піша USA Today.

Лайнер зможа прыняць на борт 2400 пасажыраў і амаль 900 членаў экіпажа — амаль столькі ж, колькі было на караблі ў 1912 годзе, падчас яго першага і апошняга рэйса. Стваральнікі паабяцалі ўлічыць памылкі «арыгінала» і забяспечыць судна дастатковай колькасцю шлюпака і выратавальных камізэлек. Новы «Тытанік» ажыццявіць двухтыднёвае падарожжа з Дубая ў Сэнт-Гемптан і толькі затым адправіцца па класічным маршруце ў Нью-Ёрк. Калі першы рэйс акажацца паспяховым, судна будзе здзяйсняць кругасветнае падарожжа. Раней ініцыятар праекта, аўстралійскі мільярдэр Клайв Палмер, заявіў пра намер зняць на яго борце новы фільм, прысвечаны катастрофе.

На Кубань абрынуліся магутныя ліўні

Праліўныя дажджы абрынуліся на Туапсінскі і Апшэронскі раёны Кубані, а таксама Лазараўскі раён Сочы. За некалькі гадзін там выпала месячная норма ападкаў. У 27 населеных пунктах аказаліся падтопленыя 1,6 тысячы жылых дамоў. На федэральнай трасе А-147 Джугба — Сочы з-за паводкі паваліўся 20-метровы ўчастак моста цераз раку Макопсе, які размешчаны ў Лазараўскім

СПРАВІЦА З АГУЛЬНЫМІ ПРАБЛЕМАМІ

Як заўсёды, у гэтую суботу, 27 кастрычніка з 9.00 да 12.00 Мінгарвыканкам і аблвыканкамы правядуць прамыя тэлефонныя лініі.

На гэты раз іх правядуць:

- намеснік старшыні БРЭСЦКАГА аблвыканкама АЛЬШЭЎСКИ Вадзім Іванавіч, тэл. 8 016 221 31 21;
- першы намеснік старшыні ВІЦЕБСКАГА аблвыканкама МАЦКЕВІЧ Алег Сяргеевіч, тэл. 8 021 222 22 22;
- намеснік старшыні ГОМЕЛЬСКАГА аблвыканкама ГАРБАЧОЎ Уладзімір Уладзіміравіч, тэл. 8 023 233 12 37;
- намеснік старшыні ГРОДЗЕНСКАГА аблвыканкама ЛІСКОВІЧ Віктар Андрэевіч, тэл. 8 015 273 56 44;
- намеснік старшыні МАГІЛЁўСКАГА аблвыканкама КУНЦЭВІЧ Андрэй Міхайлавіч, тэл. 8 022 250 18 69;
- кіраўнік спраў МІНСКАГА аблвыканкама ГУРЫНО-ВІЧ Уладзімір Аляксандравіч, тэл. 8 017 500 41 60;
- кіраўнік спраў МІНСКАГА гарвыканкама МАЦЕЛЬСКАЯ Ганна Мар'янаўна, тэл. 8 017 222 44 44

Запрашалынік

ВЕЧАР УСПАМІНАЎ АД «ЯГАДКІ»

Спявачка, тэлеведучая і шматдзетная мама Ларыса Грыбалёва запрашае людзей з добрай памяццю адзначыць юбілей адной з самых рэйтынгавых перадач 90-х «Усё нармальна, мама!».

На творчым вечары, які адбудзецца ў фармаце тэлевізійнага здымак 30 лістапада на пляцоўцы Prime Hall, артыстка і стваральнікі праграмы абяцаюць успомніць найлепшыя рубрыкі і гумарыстычныя сцэнікі, а таксама выканаць любімыя песні. «Шмат інтэрактыву і ўвесь гэты рок-н-рол я вам абяцаю», — інтрыгуе спявачка.

Ларыса Грыбалёва вырашыла сумясціць прыемнае з яшчэ больш прыемным і адначасова адсвяткаваць уласнае 45-годдзе, да якога з задавальненнем робіць і прымае падарункі. Так, праз краўдфандынгавую пляцоўку ulej.by можна замовіць білет на канцэрт, арыгінальную футболку з хэштэгам #ягадка, аўтарскі катэіль «Усё нармальна, мама!» і фота за кулісамі, рынгтон загаловаў песні праграмы або сняданак у кампаніі з артысткай, і мноства іншых цікавых рэчаў. «Магчыма, гэта банальна, але ў дзень нараджэння я хачу, каб хто-небудзь арганізаваў і для мяне свята, сюрпрыз ад і да», — прызнаецца Ларыса.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

У МІНСКУ ПРАЙШОЎ «ЗАЛАТЫ КЕЛІХ»

У конкурсе прынялі ўдзел вядучыя вытворцы і дыстрыб'ютары алкагольнай і безалкагольнай прадукцыі з Беларусі, Расіі, Малдовы, Славакіі, Венгрыі, Грузіі і іншых краін.

У журы і экспертны савет конкурсу ўвайшлі прадстаўнікі органаў дзяржаўнага кіравання, спецыялізаваных навуковых устаноў, рытэйлу, эксперты вытворчасці алкагольнай прадукцыі, спецыялісты ў сферы навукі, маркетынгу, рэкламы, прасоўвання, брэндыву і дызайну. Намеснік генеральнага дырэктара Нацыянальнай акадэміі навук па харчаванні Алена МАРГУНОВА заявіла, што нашы распрацоўшчыкі падалі на разгляд журы конкурсу беларускія канькі з мясцовых вінаматэрыялаў, а таксама айчыннае віскі. Праўда, зараз такая прадукцыя называецца не віскі, а спіртныя напоі з высокакаснага збожжавяга дыстылятара.

Сяргей КУРКАЧ.

Ну і ну!

ЗДАЎ У ЛАМБАРД ТЭЛЕВІЗАР ЗНАЁМАЙ

І пачаставаў пацярпелую на атрыманыя грошы Супрацоўнікі крымінальнага вышуку Ленінскага РУУС сталіцы затрымалі 41-гадовага жыхара мікрараёна Серабранка, які ў сваёй знаёмай з кватэры выкраў тэлевізар «Гарызонт». А на выручаныя грошы потым... пачаставаў пацярпелую спіртным.

У ходзе разбору было ўстаноўлена, што 27-гадовая мінчанка запрасіла ў госці свайго знаёмага, каб выпіць. Мужчына прыйшоў у абумоўлены час, аднак гаспадыні дома не было, а дзверы кватэры былі адчынены. Скарытаўшыся гэтым, ён загарнуў у прасціну тэлевізар і вынес яго. Выкрадзеную тэхніку зламыснік здаў у ламбард за 60 рублёў. Грошы патраціў на спіртныя напоі і распіваў іх у далейшым з пацярпелай, якая, натуральна, ні пра што не падазравала. За крадзеж мужчына можа атрымаць да чатырох гадоў пазбаўлення волі.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Надвор'е

ДОЖДЖ І ПЕРШЫ МОКРЫ СНЕГ...

А на наступным тыдні ўначы ўжо ўпэўнены мінус

У гэтыя выхадныя дні чакаецца павялічэнне наўстойлівага надвор'я з тэмпературным фонам, бліжэй да кліматычнай нормы, паведамляюць спецыялісты Рэспубліканскага цэнтру па гідромэтаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Міністэрства прыроды.

Сёння днём умовы надвор'я на тэрыторыі краіны будуць вызначаць атмасферныя фронтныя, якія змяшчаюцца з Заходняй Еўропы. Таму днём пераважна па ўсходняй частцы краіны пройдуць кароткачасовыя ападка (дождж, магчымы мокры снег). Максімальная тэмпература паветра будзе 4—10 цяпла. А вось у суботу чарговая сістэма атмасферных фронтаў абумовіць на большай частцы тэрыторыі краіны кароткачасовыя дажджы, уначы і ранаіцай па паўночным усходзе з мокрым снегам. Удзень дажджы будуць суправаджацца парывістым ветрам. Тэмпература паветра ўначы складзе 1—6 цяпла, толькі па ўсходзе краіны панізіцца да нуля — мінус 2 градусаў. Удзень будзе ад плюс 5 градусаў па поўначы да 13 цяпла па поўдні краіны.

На наступны дзень, у нядзелю, уначы і ранаіцай па паўночным усходзе атмасферны фронт абумовіць кароткачасовыя ападка ў выглядзе мокрага снегу і дажджу, захаваецца парывісты вецер. Тэмпература паветра ўначы

складзе ад мінус 2 градусаў да плюс 5 градусаў. Удзень пад уплывам чарговага фронту, які змяшчаецца з Карпат, месцамі, пераважна па паўднёвым захадзе Беларусі, пройдуць кароткачасовыя дажджы. Вечарам па краіне магчымы мокры снег. Тэмпература паветра ўдзень будзе 2—8 цяпла.

Паводле папярэдніх прагнозаў аічных сіноптыкаў, у пачатку наступнага тыдня атмасферны фронт, які змяшчаецца з тэрыторыі Украіны, абумовіць пагаршэнне ўмоў надвор'я. У панядзелак у многіх раёнах краіны чакаюцца ападка (мокры снег, дождж), месцамі моцныя ападка. Яны будуць суправаджацца парывістым ветрам, уначы і ранаіцай у асобных раёнах чакаецца галалёд. Тэмпература паветра ўначы складзе ў асноўным ад нуля да плюс 5 градусаў, па поўначы краіны панізіцца да мінус 1 — мінус 4 градусаў. Удзень будзе 1—8 цяпла, у паўднёвых раёнах — да плюс 12 градусаў.

Сяргей КУРКАЧ.

ВЫЯВІЦЬ СХАВАНАЕ ДАПАМАГАЕ РАДЫЯЛОГІЯ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Па апошніх звестках, штогод у Беларусі праводзіцца каля 25 мільёнаў лячэбна-дыягнастычных прамянёвых даследаванняў, з іх каля 15 % складаюць высокатэхналагічныя метады. А паводле слоў **доктара медыцынскіх навук, кіраўніка Беларускага таварыства радыёлагаў, галоўнага ўрача Рэспубліканскага клінічнага медыцынскага цэнтру Кіраўніцтва справамі прэзідэнта Ірыны АБЕЛЬСКОЙ**, 80 % дыягназаў, па звестках Сусветнай арганізацыі аховы здароўя, ставіцца з дапамогай радыёлагічных метадаў даследавання.

— Радыялогія ў нас развіваецца вельмі актыўна. Сёння нават людзі, далёкія ад медыцыны, добра ведаюць, што такое абследаванне на камп'ютарным тамаграфе, ультрагукавая дыягностыка, магніта-рэзанансная тамаграфія. У нас ёсць свае сучасныя напрацоўкі, навуковы патэнцыял. За апошнія пяць-сем гадоў нашы спецыялісты атрымалі 28 патэнтаў і 22 аўтарскія пасведчанні на вынаходніцтвы. Беларускія радыёлагі працягваюць работу ў 10 праграмах навуковых даследаванняў, імі выдадзена 13 манаграфій, 38 навукова-метадычных дапаможнікаў і практычных дапаможнікаў для ўрачоў. Нам ёсць чым падзяліцца з замежнымі калегамі. У сваю чаргу спікеры з Еўрапейскай асацыяцыі радыёлагаў дзялюцца самаю сучасною інфармацыяю для пашырэння ведаў і практычных магчымасцяў нашых спецыялістаў. Так што чакаем ад гэтага форуму вялікага практычнага выніку, — падкрэсліла Ірына Абельская.

Таксама кіраўнік Беларускага таварыства радыёлагаў дадала, што на форуме будзе разгледжана развіццё адукацыйных праграм, стварэнне нацыянальных школ радыялогіі, што дазволіць падзяліцца перадавым вопытам з рэгіёнамі, праводзіць там тэматычныя заняткі, семінары, вэбінары.

— Сёння варты больш сур'ёзна ставіцца да развіцця тэлерадыялогіі (перадача на адлегласць медыцынскіх дыягнастычных выяў. — Аўт.), гэта вельмі сучасны метады дэагэнацыі інфармацыі да нашых калегаў, — адзначыла Ірына Абельская.

Міністр аховы здароўя Валерый МАЛАШКА раскажаў, што ў апошнія гады ў Беларусі актыўна займаліся ліквідацыяй дэфіцыту кадраў у галіне радыялогіі. Было арганізавана навучанне адпаведным спецыяльнасцям у Гомельскім дзяржаўным медыцынскім універсітэце, перападрыхтоўвалі і ўрачоў іншых спецыяльнасцяў на ўзроўні паслядыпломнай адукацыі, у краіне ўкараняліся ангіяграфічныя цэнтры.

— Мы працягваем іх развіццё ўжо не толькі ў сталічных клініках, а на ўзроўні міжрэённых цэнтраў, гарадскіх устаноў аховы здароўя. Камп'ютарная тамаграфія стала звычайнай працэдурай. Мы пачалі вырабляць камп'ютарныя тамаграфы на нашых прадпрыемствах, і гэта пэўны тэхналагічны прарыв. Ён павялічвае магчымасці доступу насельніцтва да гэтага дыягнастычнага даследавання, — паведаміў Валерый Малашка.

Міністр падкрэсліў, што высокія тэхналогіі сёння знаходзяць сваё шырокае прымяненне на ўзроўні рэгіянальных і гарадскіх цэнтраў:

— Мы сціраем межы паміж раёнамі і абласцямі. Пацыент мае права звяртацца ў найбліжэйшую ўстанову аховы здароўя, дзе ёсць тая ці іншая высокая тэхналогія, і тут не трэба кіравацца прынцыпам геаграфіі трохузроўневага ці чатырохузроўневага аказання медыцынскай дапамогі. Пры інфаркце міякарда важны прынцып «залатога часу». Умоўна кажучы, фельчар хуткай дапамогі, устанавіўшы інфаркт міякарда і ведаючы, што ў суседнім раёне іншай вобласці ёсць ангіяграфічны комплекс, напрамую звязваецца з урачамі, і, мінуўшы цэнтральную раённую бальніцу і нават прыёмны пакой міжрэённага цэнтру, дастаўляе такога пацыента адразу ў ангіяграфічны кабінет, дзе яму павінна быць аказана сучасная медыцынская дапамога.

Валерый Малашка канстатаваў, што без развіцця службы прамянёвай дыягностыкі былі б немагчымыя тыя поспехі, якіх дасягнула наша медыцына — у прыватнасці, нізкія паказчыкі мацярынскай і дзіцячай смяротнасці, поспехі ў сардэчна-сасудзістай хірургіі, анкалогіі, транспланталогіі, траўматалогіі і артапедыі, гематалогіі.

Алена КРАВЕЦ.

СМЕТНІК У ГОРАДЗЕ

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

Гісторыя са сметнікам нагадвае дакучную казку пра белага бычка. Гардзеў за чысціню тэрыторыі змагаецца з пераменным поспехам вось ужо тры гады, калі заўважыў, што ліцэй пасля капрамонту пачаў хаваць будаўнічыя адходы непадалёк ад сваіх будынкаў. Тэлефанаваў, хадзіў на прыёмы, звяртаўся ў газеты. Парадак навялі, але потым усё паўтарылася. Летась Віталь Гардзеў звярнуўся на прамую лінію ў Магілёўскі аблвыканкам. Факт пацвердзіўся, мяркуючы па адказам з розных інстанцый, меры былі прынятыя. А зараз, атрымліваецца, усё зноў вяртаецца на кругі свае.

— На гэтым полі закапалі ўжо дзесяць тон смецця, не меней, там і поліэтылен, і бітая цэгла, і нават зламаныя аконныя рамы, — паказвае актывіст на парэзаную пратэктарамі трактара зямлю і на тыя галінкі і рваную плёнку, якія тырчаць з-пад яе.

— У ліцэі кажуць, што тэрыторыю ім хутка аддадуць пад палігон, — заўважае Віталь Гардзеў. — Але гэта не апраўданне безгаспадарчасці. Мне здаецца, што калі ўстанове дазволіць зрабіць тут палігон, яны яшчэ больш актыўна пачнуць хаваць тут сваё смецце. Мне спрабуюць даказаць, што гэта кампаставая яма, але ж які

гэта кампост? Вы ж самі бачыце, што гэта жывое смецце. Ім тут ужо атруцілі ўсё навокал.

Суразмоўнік расказвае, што нават правёў невялічкае даследаванне наконт таго, каб даведацца, як доўга працягваецца гэта шкодніцтва. Кажы, што адзін з супрацоўнікаў ліцэя нават падзівіўся яго некампетэнтнасці. Маўляў, мы тут 30 гадоў смецце закопвалі, а ты толькі прагнуўся.

З другога боку ад «палігона» жылы двухпавярховік, абласная ветлабараторыя, нядаўна прапісалася шынамантажная станцыя. Вядома, што чыйсьці прыклад безгаспадарчасці параджае яшчэ большую безгаспадарчасць. Нікога не хочацца абвінавачваць, але ж тутэйшая тэрыторыя сапраўды не-

прыглядная. Шмат хмызняку, кучы апалай лістоты, а каля агароджы шынамантажу яшчэ і будаўнічае смецце. Магчыма, прадпрыемства яшчэ не паспела прыбрацца, але старшыня вулічкама заўважае, што смецце не ўчора з'явілася.

Каля жылога дома знаёмімся з жыхарамі — Галінай і Аляксандрам. Яны жывуць тут тры гады. Аляксандр звяртае ўвагу на тое, што вельмі часта бачылі, як па полі каля ліцэя раз'язджае трактар і ўсё нешта трамбуе. Што менавіта, не ведае. Прызнаецца, што яму гэта зусім нецікава.

Супрацоўнікі ветлабараторыі на наш нечаканы візіт рэагуюць насцярожана. «Сваю лістоту мы складзіруем пакуль на сваёй тэрыторыі ў мяхах. Калі жадаеце,

можце паглядзець», — запрашае кіраўнік.

На ліцэй тут нагаворваць не хочуць. Маўляў, нам да іх ніякай справы няма, у нас сваіх хапае.

— Таму і безгаспадарчасць навокал, што нікому справы няма, — абуряецца Васіль Гардзеў. — Ад агароджы тры метры адмералі, і ўсё — астатняе не маё, чужая тэрыторыя.

У папцы Гардзева шмат афіцыйных адказаў на яго звароты, але ж галоўнае не ў тым, каб адказаць, трэба праблему вырашыць раз і назаўсёды. Пасля таго як абзваніла некалькі камунальных службаў, у тым ліку Магілёўскую гарадскую інспекцыю прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя, яшчэ больш стала павяжаць Віталь Гардзева за яго прынцыповую пазіцыю. Бо сутыкнулася з тым, што нават банальнае пытанне з утылізацыяй той жа асенняй лістоты выклікала ў многіх цяжкасці. Адказныя асобы з поўнай сур'ёзнасцю разважалі пра тое, што гэта асабістая справа кожнага, ніхто не забараняе хоць ліцэю, хоць прамысловому

прадпрыемству з яго аграмаднай плошчай рабіць кампаставыя ямы на сваёй тэрыторыі. І толькі ў «Магілёўзеленбудзе» мне выразна паведамілі, што лістота — гэта не што іншае як від адходаў, які афіцыйна зарэгістраваны ў адпаведным класіфікатары Рэспублікі Беларусь.

— А калі гэта адходы, то іх трэба вывозіць, — падкрэсліў **начальнік аддзела прававой і кадровай работы «Магілёўзеленбуд» Сяргей ТУРЧЫКАУ**. — Для гэтага ў нас ёсць спецыяльны палігон, які знаходзіцца на тэрыторыі прамазона каля «Магілёўхімвалакна». На жаль, дагавораў у нас толькі некалькі дзясяткаў. Магчыма таму, што паслуга платная, за ўтылізацыю кубаметра апалай лістоты трэба заплаціць крыху больш за сем рублёў.

Дарэчы, сёння «Магілёўзеленбуд» штодзённа вывозіць на свой палігон прыкладна 40—50 кубоў лістоты ў дзень. А куды дзяваецца тое, што збіраецца на замацаваных з рознымі арганізацыямі, устаноўамі і прадпрыемствамі?

Нэлі ЗІГУЛЯ.

ДАЙ БОЖА, КАБ БЫЛО ГОЖА

У 1960—1970-я гады мінулага стагоддзя доследны рыбак «Белла» (і, адпаведна, яго дырэктару Васіля Радзівонавіча Рыбалку) ведала ўся Беларусь. Як-нік тут вырошчвалася да 2000 тон таварнай рыбы і пастаўлялася яна ва ўсе куткі рэспублікі. Больш за тое, нашы палескія карпы ды шчупакі прадаваліся ў Маскве і Ленінградзе, попыт, казалі, быў велізарны.

Дык вось, падышоў я неяк да адной з сажалак, прычым у добры час: рыбакі збіраліся палуднаваць і для гэтага наварылі юшкі. Наварылі, трэба разумець, з запасам, бо з ахвотай прапанавалі мне. Я толькі прылажыўся да яе, пакаштаваў, — пад'язджае Васіль Радзівонавіч, пытае:

— Ну, як вам юшка?
— Ды смачнейшай, — кажу, — мусіць, не бывае!.. А тым больш калі ў хаце немцы.

— Гэта якія? — насцярожыўся дырэктар. — І прычым тут яны?

— Ды пры тым, — уздыхаю, — што з жонкай крыху пасварыліся. Як нямая стала: не гаворыць са мной, не гатуе нічога.

Паспачуваў мне Васіль Радзівонавіч, разам з намі паабедваў, пагаварыў. А праз дзень-другі я да яго ў кабінет зайшоў (некая справа была). Толькі павітаўся, дырэктар кажа:

— Успамінаў вас сёння...
— Пра воўка памоўка, а воўк і тут?

— ...Уяўляеце, прачнуўся раніцай, а з кухні нічым не пахне. І жонка маўчыць. Пытаюся: «Можа, і ў нас ужо немцы пасяліліся?» — «З чаго ты ўзяў? — не разумее мая, — нешта прыснілася?»... Прышлося расказаць ёй пра вашых «кватарантаў». Разам пасмяяліся ды паспадзяваліся, што столькі гадоў без немцаў пражылі, дык, можа, і далей неяк пратрымаемся?

...Дай божа, каб было гожа, — ва ўсіх.

Васіль Пяшэвіч,

в. Юркевічы, Жыткавіцкі раён.

ХТО НА ШТО ВУЧЫЎСЯ

З раніцы ў суботу ў Колі забалеў зуб — прычым зноў.

Яго на добры толк даўно трэба было вырваць. Але ж адзін напамін пра кабінет стаматолага выклікаў у мужчыны панічны страх. Вось і цяпер на жончыны ўгаворы паехаць у райцэнтр Коля не паддаваўся, вырасьці пацярапец, паспадзявацца: а раптам возьме і перастане балель?

Не з ягоным шчасцем, як той казаў. Бліжэй да абеду боль пачаў узмацняцца, а надвечоркам і ўвогуле стаў нясцерпны. Калода ды свідравала, здаецца, усюды — у віску, у воку, у вуху. Ды што там — нямела нават шыя. І пры гэтым ні таблеткі, ні народныя сродкі ўжо не спрацоўвалі: Коля мусіў згадзіцца на візіт да стаматолага. Аднак дзе ты знойдзеш яго ў суботу ды яшчэ і вечарам? Хіба што дома?

З цяжкасцю, праз знаёмых сваіх знаёмых, адшукалі хатні нумар тэлефона, потым доўга ўгаворвалі, і доктар згадзіўся прыняць пацыента.

...У райцэнтр ён паехаў з «групай падтрымкі»: з жонкай Ленай і аднавяскоўцам Сашам.

З ім якраз і пайшоў у дом стаматолага. Лена засталася чакаць у машыне, хвалявацца, глядзець на дзверы, каб хвілін праз пятнаццаць ці дваццаць у святла высокага вулічнага ліхтара ўбачыць... шчаслівую фізіяномію свайго мужа і збялелую, няшчасную... Сашы.

Высветлілася, што ў доктара не аказалася так званай замарозкі — па яе трэ было з'ездзіць у аптэку. Аднак Коля, што называецца, махнуў рукой, сказаў: «Рвіце так! Мацней балець ужо не будзе»...

Вось доктар і згадзіўся. Пасадзіў пацыента на табурэт пасярод кухні, сам уважліва аглядзеў зубы (Саша ў гэты час трымаў над імі настольную лямпу), узброіўся патрэбным інструментам і, як той казаў, працэс пайшоў.

Доктар быў дужы, спрактыкаваны, таму зуб «падчапіў» удала і вырваў яго ўвесь — з першага заходу. Коля толькі яўкнуць паспеў, а вось «асістэнт»... «аб'ехаў» на падлогу — страціў прытомнасць...

— Нічога не скажаш — падтрымаў ты мяне, — рагатаў потым Коля.

— І не кажы, — «дазваляў» яму сябрук, камечачы ў руках ватку з нашатырным спіртам, — бо ты не бачыў таго, што я. А каб прыйшлося, можа, грывнуўся б сам... І як гэтыя дактары працуюць?

...Як быццам проста: хто на што вучыўся.

А. Несцяронак,

г. п. Докшыцы.

ПАСЛЯ БУРЫ, або Перапалох раённага маштабу

Гэту гісторыю я неаднойчы пераказвала сваім сябрам і знаёмым. Рэакцыя была прадказальная: смяяліся многія, але ў праўдзівасць не верыў амаль ніхто, магчыма, таму, што занадта камічным выглядалі і сама сітуацыя, і «змагары з наступствамі». Аднак што было, тое было: чысцютка праўда, хоць ні месца дзеяння, ні імянаў ды прозвішчаў я называць не буду. Чаму — зразумееце пазней. Такім чынам...

Пачатак 2000-х. Жнівень. Камандзіроўка ў раённы цэнтр. Нас з калегам (як-нік са сталіцы!) на аўтавакзале сустракаюць прадстаўнікі мясцовай улады: супрацоўніца аддзела ідэалогіі (назавём яе Галінай Ленідаўнай) і памочнік старшыні райсавета дэпутатаў (няхай ён будзе Алегам Мікалаевічам).

З імі на службовай машыне мы едзем у цэнтр горада. Па дарозе, як водзіцца, размаўляем, разглядаем мясцовыя славутасці і нарэшце пад'язджаем да выканкама. На плошчы перад ім легкавушка робіць «ганаровы круг». Але і без яго мы, вядома ж, заўважылі б і досыць доўгі рад неверагодна прыгожых елак, што раслі ўздоўж будынка, і досыць нечаканыя постаці, што ўзвышаліся ля ўваходу: Маркс і Ленін як быццам, аднак пафарбаваныя, як сказаў бы безбядомы Кіса Вараб'янаў, у... радыкальны чорны колер...

У нас з калегам адразу ж з'явіліся пытанні: ну, сапраўды, калі ёсць Маркс, то дзе падзеўся Энгельс (нам жа «дуэтам» іх заўжды прадстаўлялі)? Гэта — па-першае.

Па-другое, чаму яны з ног да галавы чорныя, з-за чаго нагадваюць не правадыроў рэвалюцыі, а прадстаўнікоў якога-небудзь паўднёва-афрыканскага племені?

Галіна Леанідаўна замест адказу ўсміхнулася ды кінула вокам на Алега Мікалаевіча, нібыта раілася з ім, як быць?... А потым, што называецца, махнула рукой — маўляў, усё роўна шыла ў мяшку не схаваеш: не пачуем праўды ад яе, — даведаемся ад іншых...

Вось і расказала, што ў свой час, калі ўзводзілі гэты будынак, тры статуі проста не «ўпісаліся» ў архітэктурнае рашэнне — месца хапала толькі для дзвюх. Вырасьцілі, што «лішнім» будзе Энгельс: ён не настолькі вядомы, як Маркс, і тым больш не такі ўжо славыты, як Ленін...

Ну а гісторыя з афарбоўкай і ўвогуле неверагодная.

Першапачаткова, расказвала наша спадарожніца, і Ленін, і Маркс былі пафарбаваныя ў цалкам прыстойны серабрысты колер. Але аднойчы, за пару дзён да Дня Незалежнасці, адбылося страшнае: над райцэнтрам пранеслася бура і, як гэта заўсёды бывае, наламала дроў — прычым літаральна... Пад напорам стыхіі не ўстаяла і адна з тых елак-прыгажунь, прычым яна не проста ўпала, а рухнула... на плечы правадыра.

Постаць яго гэты ўдар вытрымала, а вось галава... Яна, як казалі б у часы Людовіка XIV, аказалася адасобленай ад цела... Таму людзі, падабраўшы яе, занеслі напяркі ў кабінет старшыні райвыканкама.

З гэтай нагоды тут жа быў скліканы «кансіліум», і ўжо яго ўдзельнікі сталі ламаць галовы над праблемай: што ж рабіць далей? За два дні (хутка ж свята, ды яшчэ якое!) стварыць новую статую, як той казаў, не ўяўлялася магчымым. Ды і сродкаў на гэта не было.

Вырасьцілі тэрмінова шукаць спецыяліста-зваршчыка, які прыладзіў бы галаву да тулава. І такі, вядома ж, знайшоўся: справу ведаў, як «Ойча наш», зрабіў усё якасна, хутка і, што важна, ледзве не ночку (каб не прыцягваць увагу людзей). Так што раніцай... горад ахнуў! На падыходзе да райвыканкама ўсіх і кожнага сустракаў серабрысты Ільіч з... чорнай стужкай ад зварачнага шва на шыі, што выклікала недвухсэнсоўныя асацыяцыі.

Новы «кансіліум», які яшчэ раз спехам сабраўся ў галоўнага, пастанавіў: фігуру правадыра тэрмінова закрыць кавалкам тканіны, а ночку абедзве фігуры (ну, каб ніхто не пытаўся, чаму гэта Ленін — чорны, а Маркс — серабрысты) перафарбаваць... У колер «стужкі».

Такім чынам, свята правадыры сустракалі ўжо ў новым «убранні».

...Тады, у машыне, пачуўшы гэтую гісторыю, мы з калегам доўга смяяліся і разам з тым крыху спачувалі — як жывым героям перапалоху, так і правадырам рэвалюцыі, што ў дзень свята паўсталі перад людзьмі ў такім нечаканым выглядзе.

А зрэшты, можа, яны і сёння так стаяць? Хто ведае.

Наталля К.,

г. Мінск.

**Рубрыку вядзе
Валянціна ДОУНАР.**

Ад яе ж чарговы напамін, што ўсе «вяселья і праўдзівыя гісторыі з жыцця чытачоў» на старонках «Звядзі» не проста друкуюцца, — яны ўдзельнічаюць у конкурсе на найлепшую. Вынікі яго будуць падведзены на пачатку наступнага года. Журы — і вялікае чытацкае, і маленькае рэдакцыйнае — працуе, гісторыі пошта прыносяць... Дасылаючы іх, калі ласка, паведамляйце свае пашпартныя даныя і — на ўсякі выпадак — нумар тэлефона для аператыўнай зваротнай сувязі.

Неасабісты суб'ектыў

Смачна? Па-беларуску??

Калі стравамі нацыянальнай кухні называюць саянку і бужаніну — гэта нармальна?

КАЛЕГА пасля работы сабраўся схадзіць на Тызень беларускай кухні, які праходзіць зараз у Мінску. Мы, спяшаючыся дадому, толькі зайздросліва паўздыхалі ды накіравалі яму як след усё прадэгустваць і пасля расказаць, ці яно таго варта. Ужо назаўтра з раніцы, яшчэ не даехаўшы на работу, я ведала пра ўражанні нашага дэгустатара. Лепш за ўсе словы гаварыла яго фота, выкладзенае на старонцы ў сацыяльных сетках, дзе ён з тварам, выраз якога інакш як «пад прымусам» назваць нельга было, сядзеў над талеркамі. Ды яшчэ невясёлы смайлік, статус «сумуючы па доме» і каментарый: «Тызень беларускай кухні. Ну так сабе...»

Што яно «ну так сабе», было зразумела нават па фота. Першая страва, візуальна падобная на саянку або харчо (і тое, і тое мае да беларускай кухні адносіны вельмі ўмоўныя) была густа пасыпаная крышанай пятрушкай. Побач стаяла талерка з кавалкам мяса, на ёй жа ў крыху меншай пасудзіне, чым загадкавы суп, была нейкая бягла-ружовая субстанцыя, падобная на халаднік. Збоку прытуліўся зморшчаны печаны яблык на сподачку... «Там яшчэ была нейкая горкая незразумелая саянка ды ўдубелья бліны», — расказваў калега ўжо перад планёркай. А субстанцыя ў місцы аказалася соусам з хрэнам — мяркуючы па аб'ёме, яго можна было наесціся на ўсё астатняе жыццё.

І хоць ахвота каштаваць сёлетнюю «нацыянальную кухню» адбілася зусім, я ўсё ж пацікавілася, што павінна сёлета ўваходзіць у меню названага Тызня — як вядома, яно ва ўсіх установах грамадскага харчавання, якія далучаюцца да мерапрыемства, адзінае, стравы гатуюцца па аднолькавых рэцэптах і прадаюцца па адной цане. Дык вось, гэтым разам мы маем наступны спіс пяці страў: салата з курцы і з агароднінай і мядова-гарчычнай сапраўкай, саянка (ага, усё-такі гэта была саянка!) шляхецкая, бужаніна з печанай агароднінай і смятаным соусам (з хрэнам!), бульбяныя калдуны з мясам і смятанай (людзі, а хто-небудзь чуў пра калдуны не з бульбы і без мяса?!), і дэсерт — печаны яблык з тварожнымі блінцамі.

ВНАЦЫЯНАЛЬНАЙ кухні? Саянка, якая паўсюль, ва ўсіх крыніцах, ва ўсіх кулінарных кнігах падаецца як адна з асноўных страў рускай кухні? Ці бужаніна — яна ёсць і ў рускіх (усходнія суседзі гатавалі яе нават з мядзведжага мяса), і ва ўкраінцаў. Нічога не маю супраць гэтай вельмі нават смачнай ежы, разумею, што кулінарныя традыцыі ў суседніх народаў, як і мова, і фальклор нярэдка пераплятаюцца, паўтараюцца. Але ёсць жа ў кожнага народа і сваё, адметнае, і ў нацыянальнай кухні таксама. І ў нас — не горш, чым у астатніх. І не толькі дранікі, калдуны ды верашчака, якія, мякка кажучы, усім ужо прыеліся. Чаму б на першую страву не падаць вараную кіслую капусту-шаткаванку з сушанымі грыбамі або са свіной гудаўкай? Ці фасолу з панцаком і моркватай, сапраўленую малаком? А на другое — чаму б не зрабіць сапраўдную бабку — сакавітую, з празрыстымі духмянымі скварачкамі? Спячыце ў печы звычайны бабулін праснак — ён будзе выглядаць болей па-беларуску, чым універсальныя для ўсіх славян бліны. А яшчэ ж ёсць тварожнікі, кулага, маннік... У мяне асабіста, ад адных толькі назваў слівкі цякуць, бо ўсё гэта елася напюніць у дзяцінстве, і гатавала іх бабуля 1905 года нараджэння — захавальніца мясцовай мовы, звычай, рэцэптаў. І гатавалася ўсё ў печцы, хоць была ў хаце газавая пліта. І была ў тым свая адмысловая навука: каб угадаць, каб не была занадта гарачая ці халадная, а стравы з печы крыху пахлі бярозавымі дрывамі, і ў крупніца заўсёды была наватерсе духмяная запечаная скарыначка — самае смачнае, што даводзілася каштаваць у жыцці. Не ведаю, як для каго, а для мяне вось гэта стравы беларускай кухні, а не саянка, разагрэтая — мо ўжо і не першы раз — у мікрахвалёўцы (калегу-дэгустатара абурыву яшчэ і гэты факт).

АЛЕ ж у нас не час лучыны і лапцей, запярэчыць нехта. Ніхто з нас не гатуе стравы на дрывах, калі ёсць сучасныя пліты і тая ж мікрахвалёўка. Згодна. Але, калі мы гэта хочам падаць як нацыянальнае, як аўтэнтыку, як менавіта наша — трэба захоўваць хоць бы элементарныя правілы працэсу прыгатавання, якія па сутнасці гэтка ж важныя складнікі рэцэптаў, як і неабходныя прадукты. У Бельгіі, напрыклад, бульба фры лічыцца нацыянальным здабыткам, бо прыдумалі яе менавіта фламандскія рыбакі. Мала таго, што ў многіх гарадках стаяць помнікі гэтай самай бульбіне, дык яшчэ і ў самым маленькім бістро пільна захоўваецца тэхналогія прыгатавання — абавязкова толькі з мясцовай бульбы і абавязкова ў трох ёмістасцях з кіпячым алеем — рашотку з нарзанымі скрылікамі апускаюць у кожную па чарзе на строга адзначаны час. Інакш гэта будзе ўжо НЕ ІХНЯЯ бульба фры. А ў нашых рэстаранах і нават звычайных сталовых тыя самыя дранікі гатуюць з пачышчанай запакаванай у вакуум імпартаўнай бульбы (тлумачачы тым, што так танней, бо не трэба плаціць тым, хто яе чысціць), закідваючы гэтыя сумнеўнай якасці (хто знае, колькі яны ў тым вакууме праляжалі?) клубні ў камбайн, які іх не трэ, а месіць. А пасля мы здзівімся і абураемся, калі замест чаканых пульхных падсмажаных дранікаў атрымаем шэрыя анучкі... Ды што мы — паабураемся, прыйдзем дахаты, начысцім бульбы, надзяром яе на тарцы і спячом тыя сапраўдныя дранікі — доўга хіба. А вось турысты... Яны ж і застануцца ўпэўненыя, што гэтыя самыя «анучкі», ці бужаніна, ці саянка з мікрахвалёўкі — і ёсць сапраўдныя стравы нашай нацыянальнай кухні.

Канешне, калі тыя самыя зацікаўленыя турысты даедуць да якой аграсядзібы, там яны пакаштуюць насамрэч сапраўднага. А калі не даедуць? Вось-вось Еўрапейскія гульні, людзі прыедуць сюды не дзеля таго, каб адпачываць у вёсцы, але ж даведацца, чым кормяць менавіта ў Беларусі, несумненна захочуць. А ці гатовыя сталічныя кавярні і рэстараны задаволіць іх цікавасць, каб пасля самім жа сорамна не было? Калі лічыць гэты Тызень беларускай кухні «рэпетыцыяй», які напрошваецца адказ на гэта пытанне?

«УСЕ жыхары Беларусі, а таксама госці нашай краіны любяць сытную і смачную беларускую кухню. Пераканацца ў гэтым можна, зазірнуўшы ў шматлікія рэстаранчыкі, дзе гатуюць старадаўнія і сучасныя стравы», — чытаю на старонцы сэрвісу анлайн-браніравання адпачынку ў Беларусі. І калі з першай фразай не паспрачаешся, дык апошняе сцвярдзенне выклікае, мякка кажучы, сумненні.

Алена ЛЯЎКОВІЧ.

РЕЗУЛЬТАТ РОЗЫГРЫША ЦЕННЫХ ПРИЗОВ СРЕДИ УЧАСТНИКОВ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ «СЧАСТЛИВЫЙ СЛУЧАЙ В ОСТРОВЕ ЧИСТОТЫ С HENKEL! TUR 8»

1. Сведения об организаторе:

Общество с ограниченной ответственностью «Торговая компания Ромакс» (далее – Организатор).

УНП 190761848. Зарегистрирован решением Минского горисполкома от 04.10.2006 г. № 2011. Регистрационный номер в Едином государственном реестре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей № 190761848.

Местонахождение Организатора: 220068, г. Минск, ул. Каховская, д. 70А, пом. 8.

2. Наименование Рекламной игры: «Счастливый случай в Острове чистоты с Henkel! Тур 8».

3. Территория проведения: Дискаунтеры «Остров чистоты» на территории Республики Беларусь и интернет-магазины «Остров чистоты» zht.by, zhs.by, zhi.by.

4. Срок начала и окончания Рекламной игры: 01.10.2018 – 22.11.2018 (включая период розыгрыша и вручения призов).

5. Место и дата проведения розыгрыша: 24 октября 2018 года, г. Минск, ул. Сторожковская, 15, второй этаж.

6. Государственная регистрация Рекламной игры: Свидетельство о государственной регистрации рекламной игры «Счастливый случай в Острове чистоты с Henkel! Тур 8» № 3386 от 26 сентября 2018 г. Министерство антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь.

7. Количество участников Рекламной игры: В розыгрыше участвовало 137 486 участников.

8. Призовой фонд сформирован за счет имущества и денежных средств Организатора игры и разыгран полностью.

9. Призы, участвовавшие в розыгрыше:

№ п/п	Наименование	Кол-во, шт.	Цена за ед., бел. руб. с НДС	Всего, бел. руб. с НДС
1	Автомобиль KIA RIO_FB 1.6i, 2018 VIN Z94C241BBJR078264 и денежное вознаграждение	1	29 000	29 000
2	Стиральная машина LG F2J6WS0W и денежное вознаграждение	10	748,98	7489,80
3	Утюг Philips GC 2999/80 и денежное вознаграждение	30	129,97	3899,88
4	Денежный приз в размере 300 белорусских рублей и денежное вознаграждение	50	300,00	15 000,00
		50	26,60	1330

В ходе розыгрыша определены следующие Игровые коды получателей призов:

Результаты розыгрыша:

Автомобиль KIA RIO_FB 1.6i, 2018 VIN Z94C241BBJR078264 стоимостью 29 000,00 белорусских рублей и денежное вознаграждение в размере 4315,10 белорусского рубля

№ п/п	№ Игрового кода	№ Дисконтной карты	Фамилия Имя Отчество
1	1082795	1379238	Малиновская Татьяна Геннадьевна

Стиральная машина LG F2J6WS0W стоимостью 748,98 белорусского рубля и денежное вознаграждение в размере 93,69 белорусского рубля

№ п/п	№ Игрового кода	№ Дисконтной карты	Фамилия Имя Отчество
1	1091841	1744309	Кульбакова Ирина Дмитриевна
2	1177792	2160462	Львова Наталья Олеговна
3	1098065	1351680	Ситник Ольга Ивановна
4	1212517	2637475	Парташенко Галина Владимировна
5	1128469	2058196	Станкевич Надежда Александровна
6	1104654	3046083	Странгельская Людмила Анатольевна
7	1094010	2192085	Бунь Инна Васильевна
8	1092432	1874760	Островский Михаил Иванович
9	1113763	1283175	Карсок Дарья Антоновна
10	1099701	1673219	Подражанец Надежда Николаевна

Утюг Philips GC 2999/80 стоимостью 129,97 белорусского рубля и денежное вознаграждение в размере 1,19 белорусского рубля

№ п/п	№ Игрового кода	№ Дисконтной карты	Фамилия Имя Отчество
1	1136979	1836443	Грищенко Валентина Алексеевна
2	1197891	1918991	Ярошко Екатерина Андреевна
3	1089070	2418165	Красницкая Галина Павловна
4	1087113	2936162	Бондарчук Светлана Петровна
5	1085291	2130048	Федорович Татьяна Юрьевна
6	1087323	3065474	Зайцева Светлана Леонидовна
7	1092243	1836338	Подсыпанникова Наталья Викторовна
8	1121676	2905384	Глуханько Руслан Анатольевич
9	1151354	1361101	Тимошенко Мария Андреевна
10	1099447	1613173	Лукойко Светлана Александровна
11	1189910	2408624	Штавова Лариса Геннадьевна
12	1087530	3177742	Комар Надежда Ивановна
13	1082930	1410200	Козловская Галина Ивановна
14	1096191	2875722	Вовк Сергей Сергеевич
15	1094121	2210223	Новгородская Анастасия Дмитриевна
16	1154749	2090530	Комарова Анна Ивановна
17	1084021	1746291	Семененко Елена Михайловна
18	1166620	2213229	Теран Антонина Брониславовна
19	1099314	1578527	Соболовская Инесса Викторовна
20	1102381	2247984	Жук Юлия Ивановна
21	1209426	2403053	Плятнер Ия Леонидовна
22	1095583	2657033	Калустян Мария Арнольдовна
23	1085295	2131577	Нарожник Наталья Михайловна
24	1184203	1382840	Назарук Екатерина Петровна
25	1207862	1978958	Каменчук Дарья Алексеевна
26	1084220	1822462	Седых Павел Валерьевич
27	1128466	2057142	Разинкова Светлана Анатольевна
28	1088580	1291685	Кайдалова Марина Олеговна
29	1205928	1589112	Костенко Светлана Анатольевна
30	1084090	1770062	Писаренко Дмитрий Петрович

Денежный приз в размере 300 белорусских рублей и денежное вознаграждение в размере 26,60 белорусского рубля

№ п/п	№ Игрового кода	№ Дисконтной карты	Фамилия Имя Отчество
1	1125159	1547632	Ганчарик Лилия Витальевна
2	1132780	3117414	Шпиганович Евгения Викторовна
3	1089594	1298877	Глуценко Наталья Сергеевна
4	1148736	2907499	Ветренников Михаил Юрьевич
5	1097556	1269591	Страх Юлия Андреевна
6	1086377	2595240	Кравченко Галина Ивановна
7	1091694	1713771	Никулин Антон Викторович
8	1093761	2133805	Дайнеко Ирина Николаевна
9	1180041	2662245	Захарова Илона Анатольевна
10	1175556	1769716	Бухта Жанна Евгеньевна
11	1168185	2527494	Лешкевич Татьяна Михайловна
12	1089661	1309929	Журковская Виктория Борисовна
13	1132756	3110098	Киндрюк Светлана Викторовна
14	1167983	2459965	Селезнева Ольга Сергеевна
15	1186037	1679207	Кулинка Лилия Степановна
16	1132566	3058454	Харьков Максим Олегович
17	1156403	2611670	Король Светлана Викторовна
18	1123059	3499672	Яско Ирина Анатольевна
19	1123377	1290006	Грицук Наталья Валерьевна
20	1198563	2016704	Разумова Татьяна Николаевна
21	1113756	1283079	Гаврик Нина Александровна
22	1147534	2420752	Капралова Юлия Леонидовна
23	1185582	1610226	Новикова Надежда Васильевна
24	1142968	3531628	Карабенкова Светлана Антоновна
25	1169630	2881736	Крапивницкая Оксана Николаевна
26	1183299	1276558	Ковалева Наталья Алексеевна
27	1198837	2059325	Калынок Ольга Юрьевна
28	1188888	2156824	Дорошко Илона Леонтьевна
29	1131710	2823095	Лавшук Игорь Филиппович
30	1123061	3504976	Чернева-Потапович Елена Витальевна
31	1148603	2827714	Воронина Анна Владимировна
32	1115128	1489351	Астапенко Вера Анатольевна
33	1122233	3072856	Есеева Екатерина Владимировна
34	1211189	2993754	Ермоленко Светлана Константиновна
35	1147328	2350235	Бельмач Викентий Иосифович
36	1091729	1718079	Гурская Наталья Викторовна
37	1093688	2113166	Скоромец Марина Дмитриевна
38	1137227	1883238	Шардина Вера Захаровна
39	1144119	1490686	Синцова Ирина Юрьевна
40	1136022	1640994	Шшишкина Виолетта Оганесовна
41	1191186	2760161	Левоник Анастасия Александровна
42	1188609	2107291	Платун Анастасия Ивановна
43	1129284	2216099	Надольская Виктория Юрьевна
44	1215058	1945067	Савостина Евгения Александровна
45	1213039	1266376	Новик Елена Александровна
46	1093855	2151658	Малугин Виталий Васильевич
47	1091326	1640102	Изотова Елена Петровна
48	1130294	2436552	Татарина Светлана Викторовна
49	1160467	1388127	Балбеко Светлана Леонидовна
50	1156804	2767063	Игнатович Наталья Сергеевна

Телефон для справок: городской телефон 8 (017) 335 07 06 с 10.00 до 17.00 в рабочие дни и на сайте ostrov-chistoty.by.

ИЗВЕЩЕНИЕ

о проведении открытого аукциона по продаже объектов государственной собственности и права заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества

Организатор аукциона: комитет государственного имущества Минского городского исполнительного комитета, г. Минск, ул. Герцена, 2А, каб. 2, тел.: (017) 289 11 27, (017) 200 20 89, (017) 222 44 69. Аукцион состоится 28 ноября 2018 года в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. На аукцион выставляются:

Сведения о предмете аукциона, местонахождение недвижимого имущества	Недвижимое имущество по ул. Омельянюка, 3 в г. Минске и право заключения договора аренды земельного участка для его обслуживания. В состав недвижимого имущества входят: – капитальное строение с инвентарным номером 500/С-14640, расположенное по ул. Омельянюка, 3 в г. Минске, назначение – здание специализированное для образования и воспитания, составные части и принадлежности: проезд, 2 дорожки, 6 площадок, ограждение, ворота, калитка, бордюрный камень. Общая площадь капитального строения составляет 750,4 кв. м; – капитальное строение с инвентарным номером 500/С-1021086, расположенное по ул. Омельянюка, 3 в г. Минске (КК-1-КК-сущ.), назначение – сооружение специализированное коммунального хозяйства, протяженность – 33,4 м; – насаждения ограниченного пользования
Начальная цена предмета аукциона	334 482 рубля 76 копеек, из них: начальная цена недвижимого имущества – 195 911 рублей 50 копеек (с понижением на 20 %), начальная цена права заключения договора аренды земельного участка – 138 571 рубль 26 копеек
Размер задатка, срок и порядок его внесения, реквизиты расчетного счета	66 800 рублей до подачи заявления на участие в аукционе вносятся на р/с BY13AKBB3642900008700000000 в ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Минск, код АКБВВY2X, УНП 100048181 комитета государственного имущества Минского городского исполнительного комитета. Назначение платежа – задаток для участия в аукционе
Продавец недвижимого имущества	Минское республиканское унитарное предприятие электроэнергетики «МИНСКЭНЕРГО», 220033, г. Минск, ул. Аранская, 24, тел. (017) 218 42 97. Осмотр имущества потенциальными покупателями производится с участием представителя продавца Борисика Георгия Владимировича – тел. (017) 246 17 67, (029) 344 01 31; Карасевой Ирины Ивановны – тел. (017) 246 18 21, (029) 344 01 38; Юневич Оксаны Владимировны – тел. (029) 102 21 65
Информация о земельном участке для обслуживания продаваемого недвижимого имущества	Земельный участок площадью 0,4314 га с кадастровым номером 500000000002006563 (в том числе 0,4314 га с ограничениями в использовании земель, находящихся в санитарно-защитных полосах водоводов, и 0,1026 га с ограничениями в использовании земель, находящихся в охранных зонах магистральных трубопроводов, систем газоснабжения и других линейных инженерных сооружений); вид вещного права на земельный участок – право аренды; срок аренды – 5 лет
Условия, связанные с использованием земельного участка, а также иные условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка и предоставлении победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона	покупателю использовать объект под размещение учреждения образования; В течение двух лет со дня государственной регистрации перехода права собственности на объект покупателю разработать и утвердить в установленном порядке проектно-сметную документацию на строительство (реконструкцию) объекта и приступить к началу строительства (реконструкции) объекта в соответствии с разработанной и утвержденной в установленном порядке проектно-сметной документацией по объекту; строительство (реконструкцию) объекта покупателю осуществлять в соответствии с разработанной проектно-сметной документацией в пределах установленных нормативных сроков; в течение 10 рабочих дней со дня утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона или признания аукциона по продаже объектов государственной собственности и права заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества несостоявшимся внести плату за право заключения договора аренды данного земельного участка (часть платы – в случае предоставления Мингорисполкомом рассрочки ее внесения); в течение двух месяцев со дня подписания договора аренды земельного участка обратиться в РУП «Минское городское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» за государственной регистрацией земельного участка, прав, ограничений (обременений) прав на него; обеспечить пользование предоставленным земельным участком в соответствии с целевым назначением и условиями его предоставления, осуществлять комплекс мероприятий по охране земель; вносить арендную плату в соответствии с действующим законодательством; при продлении срока аренды земельного участка до истечения срока аренды обратиться в установленном порядке за государственной регистрацией продления права
Условия продажи недвижимого имущества	покупателю использовать объект под размещение учреждения образования; в течение двух лет со дня государственной регистрации перехода права собственности на объект покупателю разработать и утвердить в установленном порядке проектно-сметную документацию на строительство (реконструкцию) объекта и приступить к началу строительства (реконструкции) объекта в соответствии с разработанной и утвержденной в установленном порядке проектно-сметной документацией по объекту; строительство (реконструкцию) объекта покупателю осуществлять в соответствии с разработанной проектно-сметной документацией в пределах установленных нормативных сроков; покупателю возместить затраты, понесенные РУП «МИНСКЭНЕРГО» на изготовление технической документации, проведение независимой оценки зеленых насаждений, в сумме 1 808 рублей 31 копейка путем перечисления денежных средств на расчетный счет BY24BPSB30121002290139330000 Дополнительный офис № 701 на Чкалова Региональной дирекции № 700 по г. Минску и Минской области ОАО «БПС-Сбербанк», ул. Чкалова, 18/1, БИК: BPSBYY2X, УНП 100071593

Порядок проведения аукциона определен Положением о порядке организации и проведения аукционов по продаже объектов государственной собственности и земельного участка в частную собственность или права заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462.

Заявления на участие в аукционе с прилагаемыми документами принимаются по адресу: г. Минск, ул. Герцена, 2А, каб. 2, по рабочим дням с 9.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00. Последний день приема заявлений – 27 ноября 2018 г. до 16.00.

Для участия в аукционе организатор аукциона подает заявление на участие в аукционе по установленной форме, к которому прилагаются следующие документы:
документ, подтверждающий внесение суммы задатка на расчетный счет, указанный в извещении, с отметкой банка;

юридическим лицом Республики Беларусь или индивидуальным предпринимателем – копия документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования;

иностранным юридическим лицом – копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, при необходимости легализованные в установленном порядке, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык;

иностранным гражданином или лицом без гражданства – документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, при необходимости легализованный в установленном порядке, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык;

представителем заявителя (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель) – доверенность, выданную в установленном законодательством порядке, при необходимости легализованную в установленном порядке, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юридического лица также – документ, подтверждающий его полномочия.
Консолидированными участниками для участия в аукционе к соответствующему заявлению прилагаются следующие документы:

копия документа о совместном участии в аукционе с предъявлением оригинала этого договора;
документ, подтверждающий внесение суммы задатка на расчетный счет, указанный в извещении, с отметкой банка;

копии документов, подтверждающих государственную регистрацию индивидуальных предпринимателей и (или) микроорганизаций, заключивших договор о совместном участии в аукционе;
сведения о средней численности работников микроорганизаций, заверенные подписью руководителя.

При подаче документов уполномоченное лицо (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, и доверенности, выданные индивидуальными предпринимателями и (или) микроорганизациями, заключившими договор о совместном участии в аукционе. Представителем уполномоченного лица дополнительно предъявляется доверенность, выданная в установленном законодательством порядке, либо документ, подтверждающий полномочия руководителя.

По заявлению победителя аукциона (претендента на покупку) Минским городским исполнительным комитетом предоставляется рассрочка внесения платы за право заключения договора аренды земельного участка. Указанное заявление подается победителем аукциона (претендентом на покупку) в Минский городской исполнительный комитет не позднее одного рабочего дня после утверждения протокола о результатах аукциона (далее – протокол). Решение о предоставлении рассрочки внесения платы за право заключения договора аренды земельного участка принимается Минским городским исполнительным комитетом в течение 5 рабочих дней со дня получения заявления о предоставлении рассрочки.

Рассрочка внесения платы за право заключения договора аренды земельного участка предоставляется в порядке, установленном решением Минского городского исполнительного комитета от 30.04.2009 № 1015 «Об утверждении Инструкции о порядке внесения платы за право заключения договоров аренды земельных участков или платы за земельные участки, предоставляемые в частную собственность».

В течение 10 рабочих дней после утверждения в установленном порядке протокола победитель аукциона (претендент на покупку) обязан внести плату (часть платы – в случае предоставления рассрочки ее внесения) Минским городским исполнительным комитетом за право заключения договора аренды земельного участка, возместить затраты на организацию и проведение аукциона и выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка и предоставлении победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона, которые подлежат выполнению до обращения за государственной регистрацией в отношении земельного участка. Размер возмещаемых затрат доводится до сведения участников аукциона до начала его проведения.

После совершения победителем аукциона (претендентом на покупку) указанных действий и предоставления организатору аукциона, продавцу и в Минский городской исполнительный комитет копий платежных документов, но не позднее 2 рабочих дней, с ним в установленном порядке в соответствии с условиями аукциона продавцом заключается договор купли-продажи предмета аукциона. В тот же срок Минский городской исполнительный комитет передает победителю аукциона (претенденту на покупку) выписку из решения об изъятии земельного участка и предоставлении победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона, выдает экземпляр протокола и заключает с ним договор аренды земельного участка.

Рассрочка оплаты недвижимого имущества может быть предоставлена покупателю по его письменному заявлению на срок не более одного года со дня заключения договора купли-продажи с ежемесячной индексацией платежей по решению продавца по согласованию с соответствующим государственным органом.

Информация об аукционе и предмете аукциона дополнительно размещена на официальных интернет-порталах Минского городского исполнительного комитета (www.minsk.gov.by) и Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь (www.gki.gov.by).

ООО «Юридическая компания Аспект» проводит первые ТОРГИ в форме открытого аукциона по продаже недвижимого имущества Торгово-производственного частного унитарного предприятия «НАСТУРЦИЯ», находящегося в процедуре ликвидации

№ лота	Наименование лота	Начальная цена за лот без НДС, руб.	Шаг торгов (5%), руб.	Задаток для участия в торгах (10%), руб.
1	«Здание магазина» – капитальное строение с инв. № 500/С-18169, расположенное на зем. участке с кадастровым № 50000000000100264 по адресу: г. Минск, пер. Козлова, 5 на праве постоянного пользования, назначение объекта – «здание специализированное розничной торговли», общ. площадь объекта – 1 447,4 кв. м	1 450 489,84	72 524,49	145 048,98
2	«Здание склада» – капитальное строение с инв. № 500/С-31634, расположенное на зем. участке с кадастровым № 500000000001001264 по адресу: г. Минск, пер. Козлова, 5/1 на праве постоянного пользования, назначение объекта – «здание специализированное складов, торговых баз, баз мат.-техн. снабжения, хранилищ», общ. площадь объекта – 150,0 кв. м	113 696,35	5 684,82	11 369,63

Торги состоятся **26.11.2018 г. в 10.00** по адресу: г. Минск, ул. Панфилова, д. 2, пом. 49, оф. 6 (1-й этаж). Срок приема заявок, внесения задатка для участия в торгах – до **26.11.2018 г. включительно**. Заявки принимаются организатором по месту проведения торгов

Продавец	Торгово-производственное частное унитарное предприятие «НАСТУРЦИЯ»
Организатор торгов	ООО «Юридическая компания Аспект»
Реквизиты для оплаты задатка	Бенефициар – Торгово-производственное частное унитарное предприятие «НАСТУРЦИЯ», р/с BY61 BPSB 3012 1009 5001 8933 0000, ОАО «БПС-Сбербанк», ул. Уральская, 1А, Минск ВИС: BPSBВУ2Х, УНН 100491810

Условия торгов

• к участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору торгов в установленный срок заявление с приложением всех необходимых документов, зарегистрированное в журнале регистрации заявлений на участие в торгах, и заключившие с организатором торгов договор о задатке;

• лицо, желающее участвовать в торгах, представляет с заявлением оригинал платежного документа с отметкой банка о его исполнении, подтверждающего внесение на текущий (расчетный) счет ПРОДАВЦА, указанный в настоящем извещении, суммы задатка (задатков). При личном обращении заявитель (представитель) предъявляет оригинал документа, удостоверяющего личность. Дополнительно организатору торгов представляются:

– юридическим лицом: копия последней редакции устава и свидетельства о государственной регистрации вместе с их подлинниками для заверения копий организатором аукциона, доверенность на представителя или документ, подтверждающий полномочия руководителя юридического лица; юридическим лицом, иной организацией (нерезидентом РБ): копии учредительных документов вместе с выпиской из торгового реестра страны их учреждения (выданной не ранее шести месяцев до даты подачи заявления) или иным равнозначным доказательством юридического статуса в соответствии с законодательством страны учреждения, доверенность на своего представителя, легализованные в установленном порядке, с нотариально удостоверенным переводом на русский язык;

– ИП: копия свидетельства о государственной регистрации и подлинник для заверения копии организатором аукциона;

– представителем гражданина Республики Беларусь, ИП: нотариально удостоверенная доверенность;

– представителем иностранного физического лица, индивидуального предпринимателя (нерезидентов Республики Беларусь): легализованная в установленном порядке доверенность с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык;

• победителем признается участник торгов, предложивший наиболее высокую цену;

• заключение договора купли-продажи осуществляется в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения торгов;

победителю торгов, выразившему согласие на заключение договора купли-продажи, задаток не возвращается и учитывается при окончательных расчетах за приобретаемый предмет торгов;

• в случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником, предмет аукциона продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) процентов;

• победитель/единственный участник торгов, выразивший согласие на покупку предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) процентов, оплачивает цену лота с **учетом НДС по ставке 20%** за вычетом суммы внесенного задатка в течение 10 (десяти) календарных дней с момента заключения договора купли-продажи, если иной срок для оплаты не определен соглашением сторон

Получить дополнительную информацию о порядке проведения аукциона можно по телефонам: +375 (44) 5986627, 8 (017) 3480699

Повторный открытый аукцион № 34/16 по продаже помещений в г. Минск, г. Бобруйск (Могилевская область), г. Полоцк (Витебская область). ВОЗМОЖНОСТЬ РАССРОЧКИ!

Организатор аукциона: ООО «Реалконсалтинг», адрес: ул. Пономаренко, 35А, пом. 701, каб. 8. г. Минск, 220015, Республика Беларусь, телефон/факс + 375 (17) 256-61-35

Аукцион состоится **13.11.2018 в 11.00** по адресу: г. Минск, ул. Пономаренко, 35А, пом. 701. Продавец – ЗАО Банк ВТБ (Беларусь)

№ лота	Предмет аукциона	Местонахождение	Площадь, кв. м	Начальная цена продажи с учетом НДС, руб.	Сумма задатка по лоту, руб.	Возможность рассрочки
1	Кап. строение с инвентарным номером 710/С-53318. Склад	Могилевская область, г. Бобруйск, ул. Бахарова, д. 311	917,8	66 022 руб. 69 коп.	6 600	до 24 мес.
2	Кап. строение с инвентарным номером 710/С-15500. Магазин с гаражом и проиизв. помещениями	Могилевская область, г. Бобруйск, ул. Бахарова, д. 311	407,6	60 926 руб. 98 коп.	6 000	до 24 мес.
3	Изолированное помещение с инвентарным номером 250/Д-31849. Производственный цех	Витебская область, Полоцкий район, г. Полоцк, пер. Себежский 1-й, 17-3	1 017,1	93 110 руб. 75 коп.	9 000	до 24 мес.
	Изолированное помещение с инвентарным номером 250/Д-31850. Склад	Витебская область, Полоцкий район, г. Полоцк, пер. Себежский 1-й, 17-4	175,9			
4	Изолированное помещение с инвентарным номером 500/Д-70613168. Офис в БЦ	г. Минск, ул. Мележа, 5/2-404 (4-й этаж)	164,3	286 272 руб. 00 коп.	20 000	до 12 мес.
5	Изолированное помещение с инвентарным номером 500/Д-4233. Гараж в кооперативе	г. Минск, ул. Слободская, д. 136, пом. 166	35,5	16 972 руб. 69 коп.	1 600	до 12 мес.
6	Изолированное помещение с инв. № 500/Д-1005392. Офисы, швейное производство	г. Минск, ул. Жилуновича, 2В-4	615,4	861 274 руб. 37 коп.	60 000	до 12 мес.
7	Изолированное помещение с инв. № 500/Д-1005391. Офисы, швейное производство	г. Минск, ул. Жилуновича, 2В, пом. 3	356,8	548 582 руб. 40 коп.	50 000	до 12 мес.
8	Изолированное помещение с инв. № 500/Д-708154827. Офисы, швейное производство	г. Минск, ул. Жилуновича, 2В-13	242,2	380 350 руб. 46 коп.	30 000	до 12 мес.
9	Изолированное помещение с инв. № 500/Д-708009830. Склад	г. Минск, ул. Жилуновича, 2В, пом. 9	108,6	162 928 руб. 97 коп.	15 000	до 12 мес.
10	Изолированное помещение с инв. № 500/Д-708154826. Склад	г. Минск, ул. Жилуновича, 2В-12	38,1	43 155 руб. 14 коп.	4 000	до 12 мес.

Порядок проведения и выбора победителя: Открытый аукцион на повышение начальной цены проводится с шагом аукциона в размере **5 процентов** от начальной стоимости предмета аукциона. Победителем объявляется участник аукциона, предложивший наиболее высокую цену. В случае когда в аукционе примет участие один участник либо на аукцион явится один участник (далее единственный участник), предмет аукциона продается этому участнику по начальной цене, увеличенной на 5 процентов, с его согласия

Прием заявлений: Заявления на участие в аукционе принимаются в рабочие дни с 9.00 до 18.00, по адресу: г. Минск, ул. Пономаренко, 35А, пом. 701, каб. 8. **Последний день приема заявлений: 08.11.2018 до 17.00**

Задаток: Для участия в аукционе необходимо внести задаток (задатки) в вышеуказанном размере (в случае участия в торгах в отношении нескольких лотов - задаток вносится для каждого из предметов аукциона). Банковские реквизиты: – для резидентов РБ задаток перечисляется в белорусских рублях Организатору аукциона на расчетный счет BY70SLAN30124358100130000000 в ЗАО Банк ВТБ (Беларусь), г. Минск, ул. Московская, 14, БИК SLANBY22; – для нерезидентов РБ задаток перечисляется в валютном эквиваленте по курсу НБ РБ на дату платежа на следующие счета: в долларах США (USD) - расчетный счет BY28SLAN30124358150210000000 в ЗАО Банк ВТБ (Беларусь), г. Минск, ул. Московская, 14, БИК SLANBY22. Получатель платежа: ООО «Реалконсалтинг», УНП 191302068. Назначение платежа: «Задаток согласно Извещению о проведении повторного аукциона № 34/16 по лоту № ...»

Затраты: Возмещение затрат на организацию и проведение аукциона осуществляется победителем аукциона (единственным участником) по фактическим затратам, определенным в соответствии с Положением о порядке организации и проведения повторного аукциона № 34/16. Победитель аукциона (единственный участник) обязан перечислить на текущий (расчетный) счет Организатора сумму затрат на организацию и проведение аукциона в белорусских рублях в течение 3 рабочих дней со дня его проведения

1. Участнику, выигравшему аукцион, и единственному участнику сумма внесенного задатка учитывается в счет исполнения обязательств по договору, заключенному по результатам аукциона.

Участникам, не выигравшим аукцион, единственному участнику, не согласившемуся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 процентов, задаток возвращается в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона.

2. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, а чем Организатором аукциона извещаются участники аукциона.

3. Срок подписания договора купли-продажи предмета аукциона – в течение 20 дней со дня проведения аукциона. Срок оплаты предмета аукциона по договору купли-продажи – в течение 30 дней со дня проведения аукциона, если стороны договора не договорятся об ином сроке

КОНТАКТНАЯ ИНФОРМАЦИЯ ОРГАНИЗАТОРА АУКЦИОНА: + 375 (17) 256-61-35 * + 375 (25) 549-86-22 – Игорь Садливский, auction@expertiza.by.

Более подробную информацию и фото по объекту возможно увидеть, посетив страницу <http://www.expertiza.by>.

Извещение о проведении аукциона публиковалось в газете «Республика» от 27.01.16, 16.03.16, 12.05.16, 21.12.16, 19.04.17, 20.06.17, 05.07.17, 25.09.17, 27.02.18, 31.02.18, 12.06.18

Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» сообщает о проведении открытого аукциона

Лот № 1. Капитальное строение с инв. № 700/С-7379 – одноэтажное каменное здание поста охраны площадью 12 кв. м со стоянкой большегрузных машин площадью 4500,00 кв. м, с навесом, пандусом к навесу, забором и воротами;

– Капитальное строение с инв. № 700/С-102737 – одноэтажное каменное здание склада площадью 54,9 кв. м.

– Капитальное строение с инв. № 700/С-102738 – одноэтажное каменное здание уборной площадью 2,9 кв. м.

– Передаточное устройство: освещение стоянки большегрузных машин.

Имущество расположено по адресу: Могилевская обл., г. Могилев, пр-т Шмидта, 45, на земельном участке с кадастровым номером 740100000001001313, общей площадью 0,4385 га.

Начальная цена продажи: **78 412,40 бел. руб. с учетом НДС. Сумма задатка: 7 841,24 бел. руб.**

Дата, время и место проведения аукциона: Аукцион состоится **27 ноября 2018 года в 12.00** по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352. Последний день подачи заявок и внесения задатка: 26 ноября 2018 года до 15.00.

Продавец: Аукцион может быть отменен в любое время, но не позднее чем за три дня до даты аукциона

Организатор аукциона: ОАО «Могилевхимволокно», УНП 700117487, Могилевская обл., г. Могилев-35

Расчетный счет для внесения задатка: Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182, г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352

Порядок проведения аукциона: Получатель платежа РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182, р/с IBAN BY21BPSB30121543370109330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, ВИС банка BPSBВУ2Х

Для участия в аукционе приглашаются резиденты и нерезиденты Республики Беларусь, которые внесли в установленном порядке задаток для участия в аукционе, своевременно подали заявление на участие в аукционе со всеми необходимыми документами, заключили с Организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон. Лоты продаются без условий на открытом аукционе с применением метода повышения начальной цены, с шагом пять процентов от предыдущей названной аукционистом цены. Победителем аукциона признается участник, предложивший самую высокую цену. Единственный участник имеет право приобрести объект продажи по начальной цене, увеличенной на 5%

Срок и условия оплаты: победитель аукциона уплачивает вознаграждение за организацию и проведение аукциона в течение 3 (трех) рабочих дней со дня проведения аукциона. Победитель аукциона обязан в течение 20 (двадцати) рабочих дней со дня подписания протокола аукциона подписать договор купли-продажи предмета аукциона. Оплата за предмет аукциона производится на условиях заключенного договора купли-продажи. Внесенный победителем аукциона задаток засчитывается в счет оплаты за предмет аукциона

Дополнительную информацию можно получить по тел.: +375222-72-41-14, +37544-767-65-36

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС НА 1 ОКТЯБРЯ 2018 г.

«Приорбанк» Открытое акционерное общество

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Сим-вол	Пункт примечаний	На 1 октября 2018	На 1 января 2018
1	2	3	4	5	6
1	АКТИВЫ				
2	Денежные средства	1101		104 960	111 190
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102		-	-
4	Средства в Национальном банке	1103		301 606	294 927
5	Средства в банках	1104		650 192	451 000
6	Ценные бумаги	1105		361 182	215 553
7	Кредиты клиентам	1106		2 164 098	1 951 590
8	Производные финансовые активы	1107		94	321
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108		22 356	9 207
10	Основные средства и нематериальные активы	1109		169 277	175 838
11	Доходные вложения в материальные активы	1110		4 880	-
12	Имущество, предназначенное для продажи	1111		15 029	14 486
13	Отложенные налоговые активы	1112		-	-
14	Прочие активы	1113		30 644	40 968
15	ИТОГО активы	11		3 824 318	3 265 080
16	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
17	Средства Национального банка	1201		-	-
18	Средства банков	1202		142 142	322 526
19	Средства клиентов	1203		2 882 304	2 285 041
20	Ценные бумаги банка	1204		82 599	52 382
21	Производные финансовые обязательства	1205		179	16
22	Отложенные налоговые обязательства	1206		-	-
23	Прочие обязательства	1207		102 482	53 512
24	ВСЕГО обязательств	120		3 209 706	2 713 477
25	СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ				
26	Уставный фонд	1211		86 148	86 148
27	Эмиссионный доход	1212		-	-
28	Резервный фонд	1213		126 738	126 738
29	Фонды переоценки статей баланса	1214		89 328	91 485
30	Накопленная прибыль	1215		312 398	247 232
31	ВСЕГО собственный капитал	121		614 612	551 603
32	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12		3 824 318	3 265 080

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ НА 1 ОКТЯБРЯ 2018 г.

«Приорбанк» Открытое акционерное общество

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Сим-вол	Пункт примечаний	На 1 октября 2018	На 1 октября 2017
1	2	3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011		174 013	187 803
2	Процентные расходы	2012		39 162	27 910
3	Чистые процентные доходы	201		134 851	159 893
4	Комиссионные доходы	2021		125 533	112 613
5	Комиссионные расходы	2022		58 552	28 319
6	Чистые комиссионные доходы	202		66 981	84 294
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203		-	36
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204		(762)	(929)
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205		37 522	32 881
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206		4 847	(4 084)
11	Чистые отчисления в резервы	207		(41 794)	(39 203)
12	Прочие доходы	208		8 004	14 130
13	Операционные расходы	209		128 153	141 069
14	Прочие расходы	210		10 689	7 208
15	Прибыль до налогообложения	211		154 395	177 147
16	Расход по налогу на прибыль	212		40 027	42 682
17	ПРИБЫЛЬ	2		114 368	134 465

Председатель Правления С.А. Костюченко

Заместитель главного бухгалтера С.И. Капцевич

Финансовая отчетность размещена на интернет-странице банка: <https://www.priorbank.by/kvartal-nye-otcety>

Лицензия на осуществление банковской деятельности НБ РБ № 12 от 06.05.2013 года. УНП 100220190

Утерянную представительство Белгосстраха по Копыльскому району квитанцию о приеме наличных денежных средств (страховых взносов) формы 1СУ серии КС № 7191790 в количестве 1 шт. считать недействительной. УНП100122726

ТЭМА ТЫДНЯ

ВЯЛІКІ ПАТЭНЦЫЯЛ МАЛЫХ ГАРАДОЎ

Калі правінцыя стане перспектыўнай?

Фота: БелТА

ТАА «БелМінералГруп» у г. Высокае Камянецкага раёна выпускае тэрмаізаляцыйныя матэрыялы з базальтавых парод, якія шырока прымяняюцца ў энергетыцы, будаўніцтве, вытворчасці бытавой тэхнікі. Прадпрыемства працуе з 2015 года, да гэтага прадукцыя з базальту імпартавалася з Расіі і Украіны. На здымку: аператар устаноўкі базальт-супертонкага валакна Аляксандр ПАТОНІЧ кантралюе плаўленне базальту ў базальтавую нітку.

ПРАЦЯГ ТЭМЫ —
на 4-й, 13-й стар.

ФЕСТИВАЛІМ!

«3 ЧАГО ПАЧЫНАЕЦЦА РАДЗІМА?»

У Віцебску ўпершыню прайшоў фестываль моладзі прыгранічча «3 чаго пачынаецца Радзіма?». Адным з заснавальнікаў і арганізатараў выступіў абласны Савет дэпутатаў.

Цікава, што ў маштабнай акцыі бралі ўдзел студэнты, маладыя педагогі, навукоўцы не толькі з Віцебшчыны і суседніх расійскіх рэгіёнаў, але і здалёку. Напрыклад, з Томска, Омска, Валгаграда і нават Улан-Удэ...

Выстаўка, што праходзіла ў рамках форуму моладзі, зацікавіла нават замежных студэнтаў.

Як падкрэсліў старшыня аблсавета Уладзімір ЦЯРЭНЦЕЎ, мясцовая ўлада з радасцю падтрымала ідэю правесці мерапрыемства. На яго погляд, фэст можа стаць пачаткам для рэалізацыі іншых сумесных праектаў.

Напрыклад, у свой час у Віцебску праводзіўся фестываль «Студэнцкая вясна», які вельмі падабаўся як удзельнікам, так і гараджанам. І яго можна ў найбліжэйшай перспектыве адродзіць у новым фармаце. Тым больш што падтрымку ў рэалізацыі сумесных праектаў абяцалі ў маладзёжных арганізацыях дзвюх краін: Расійскім саюзе моладзі, БРСМ і прадстаўніцтве Рассупрацоўніцтва ў Беларусі.

У рамках фэсту адбыліся розныя акцыі. Напрыклад, хлопцы і дзяўчаты высадзілі дрэвы ў парку каля канцэртнай залы «Віцебск». Правялі круглыя сталы з удзелам маладых журналістаў, конкурс медыяпраектаў. Працавалі «дыскусійныя пляцоўкі». Адбыліся і сустрэчы будучых дыпламатаў і парламентарыяў, расійска-беларускі злет маладых настаўнікаў.

Многіх зацікавілі выстаўкі творчасці студэнцкай моладзі, археалагічнай і іншых калекцый, якія належаць Віцебскаму дзяржаўнаму ўніверсітэту імя П. М. Машэрава.

У якасці ганаровых гасцей на міждзяржаўную маладзёжную акцыю былі запрошаны парламентарыі Беларусі і Расіі, прадстаўнікі органаў дзяржаўнай улады розных узроўняў, дэпутаты мясцовых Саветаў.

Падчас урачыстай цырымоніі закрыцця фестывалю найбольш актыўных удзельнікаў узнагародзілі дыпламамі, прызамі і памятнымі падарункамі.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ

Адмова на мяжы

Чаму расце колькасць беларусаў, якія не могуць трапіць у Ізраіль?

стар. 2

Папкорн і харчовыя пілеты

Ганцавіцкія хлебапёкі накіруюць амаль два мільёны долараў на інавацыйную вытворчасць.

стар. 4

Як «падцягнуць» слабыя рэгіёны?

Эканамісты ствараюць новую мадэль развіцця сярэдніх гарадоў.

стар. 14

Парк замест трухлявага дома

Маладыя хвойкі высадзілі ў Гарадоцкім раёне на месцы старой пабудовы.

стар. 16

Аўтакрама не прыедзе

Чаму ў Хойніках райспажыўтаварыства аптымізавала маршруты?

стар. 16

КРАСНОАРМЕЙСКАЯ, 9 ПАРТНЕРСТВО КАК ГЛАВНАЯ ЦЕЛЬ

В январе будущего года Беларусь проведет первый национальный форум по Целям устойчивого развития

На мероприятии также рассмотрят Национальную стратегию устойчивого развития до 2035 года.

На текущей неделе Марианна Щеткина как национальный координатор по достижению Целей устойчивого развития (ЦУР) приняла участие во встрече рабочей группы Национального собрания Республики Беларусь по достижению ЦУР с главами агентств ООН.

Сенаторы и представители ООН презентовали свою деятельность по поддержке реализации ЦУР. Приоритетными по тематике были четыре направления — будущее поколение, цифровая трансформация и социальные инновации, гендерное равенство, «зеленый» переход к инклюзивному и устойчивому росту.

Главное условие для достижения Целей устойчивого развития, по мнению Марианны Щеткиной, — партнерство всех заинтересованных: Совета по устойчивому развитию, парламентской и партнерской групп, страновой команды ООН.

«Важно, когда все мы настроены на результат. Именно сплоченность способствует прогрессу по достижению ЦУР. От этого зависит будущее не только нашей страны, но и планеты», — передает слова Марианны Щеткиной пресс-служба Совета Республики.

VIVA ИТАЛИЯ!

Товарооборот Беларуси и Италии показывает положительную динамику

«По итогам 2017 года сумма взаимной торговли прибавила 20 %, и это далеко не предел», — отметила заместитель председателя Совета Республики Национального собрания Республики Беларусь Марианна Щеткина на встрече с Чрезвычайным и Полномочным Послом Итальянской Республики Марио Джорджо Стефано Бальди.

Марианна ЩЕТКИНА и Марио Джорджо Стефано БАЛЬДИ.

Кроме торгово-экономического, на повестке — вопросы межпарламентского взаимодействия. В частности, обсуждалась перспектива создания группы дружбы из числа депутатов.

Особый блок — гуманитарное сотрудничество. Здесь речь шла о реализации совместных проектов, взаимодействии союзов женщин и туристическом потенциале Беларуси. Посол отметил, что интересу к нашей стране способствует безвизовый режим.

Дипломат пообещал и в дальнейшем поддерживать проект, в рамках которого белорусские дети посещают Италию. В ответ Марианна Щеткина предложила организовать итальянским ребятам отдых в белорусских оздоровительных лагерях.

Проблемные вопросы обеспечения населения качественной питьевой водой обсудили в Совете Республики

Председатель Постоянной комиссии Совета Республики по региональной политике и местному самоуправлению Александр Попков провел на прошлой неделе совещание с участием председателя Постоянной комиссии Палаты представителей по жилищной политике и строительству Юрия Дорогокупца, министра ЖКХ Александра Терехова, замминистра природных ресурсов и охраны окружающей среды Андрея Хмеля и других.

Как сообщается на интернет-ресурсе Совета Республики, во время совещания обсуждались проблемные вопросы в сфере обеспечения населения качественной питьевой водой, требующие законодательного регулирования в рамках подготовки проекта Закона Республики Беларусь «О внесении изменений и дополнений в некоторые законы Республики Беларусь по вопросам питьевого водоснабжения». Отмечена необходимость дополнительной проработки положений законопроекта, регулирующих ключевые для отрасли аспекты, касающиеся приоритетного использования технической воды для промышленных и других производств, контроля за рациональным водопользованием, а также создания и деятельности единого научно-практического центра водного хозяйства.

НАУЧНАЯ СТРАТЕГИЯ

Площадкой для координации работы стала XIX Международная научная конференция «Проблемы прогнозирования и государственного регулирования социально-экономического развития».

Участие в мероприятии принял председатель Постоянной комиссии Совета Республики Национального собрания Республики Беларусь по экономике, бюджету и финансам Владимир Пантюхов.

Организатором ежегодного форума выступил Научно-исследовательский экономический институт Министерства экономики Республики Беларусь.

Формат встречи был рассчитан на три дня. В первый день с участием польских коллег рассматривались приоритеты развития регионов в контексте трансграничного сотрудничества с ЕС, во второй день прошло пленарное заседание. По итогам форума участники круглого стола обсудили цели и содержание Национальной стратегии устойчивого развития — 2035.

Мария ДАДАЛКО.

НА ПУТИ РАЗВИТИЯ

Ряд изменений рассмотрели сенаторы на заседании пятой сессии Совета Республики Национального собрания

Заседание прошло под председательством спикера верхней палаты парламента Михаила Мясникова. Было рассмотрено восемь вопросов. В частности, одобрены проекты законов «О внесении дополнений в Гражданский процессуальный кодекс Республики Беларусь», «О внесении изменений и дополнений в Закон Республики Беларусь «О транспортно-экспедиционной деятельности», «О внесении изменений и дополнений в Закон Республики Беларусь «Об электронном документе и электронной цифровой подписи» и другие.

Одним из первых вопросов, вынесенных для обсуждения, стала ратификация статей соглашения Азиатского банка инфраструктурных инвестиций. Чем интересен для нас этот банк, пояснил **Сергей РАХМАНОВ, председатель комиссии Совета Республики Национального собрания Беларуси по международным делам и национальной безопасности.** «Это не рядовое событие — подключение Беларуси к Азиатскому банку инфраструктурных инвестиций, — считает председатель комиссии. — Существующая ныне международная финансовая система устраивает далеко не всех, потому что сейчас доминируют западные страны, несмотря на государства, которые добились серьезных успехов в последнее время и имеют высокий экономический рейтинг. У Китая, например, сейчас вторая экономика в мире, а его доля в международных фи-

Фота БелТА.

нансовых структурах меньше тех, чьи экономики отстают от китайской. Инициатива создания Азиатского банка инфраструктурных инвестиций ориентирована, с одной стороны, на поддержку инвестиций в рамках проекта «Один пояс — один путь» и в целом на развитие инфраструктуры в азиатском регионе и за его пределами. А с другой стороны, этот проект является глобальным, поэтому присоединение к нему Беларуси имеет важное значение как для нашей национальной экономики, так и для активизации участия нашей страны в глобальных проектах».

Как отмечает Сергей Рахманов, в этом банке будут доминировать не западные государства — хотя туда подключились практически все развитые страны мира, кроме США и Японии, — а Китай, Индия, Россия. Это дает хорошие возможности нашему государству для реализации проектов, если учитывать серьезные стратегические отношения Беларуси с ними. Условия предоставления средств в рамках деятельности банка соответствуют

лучшим мировым стандартам. «Здесь, я думаю, Беларусь будет в высшей степени удовлетворена этим процессом», — резюмировал сенатор.

Виктор СИРЕНКО, председатель Постоянной комиссии Совета Республики Национального собрания Беларуси по образованию, науке, культуре и социальному развитию, прокомментировал изменения, касающиеся закона «Об электронном документе и электронной цифровой подписи». Такой тип подписи уже активно используется. Электронный документооборот также уже внедрен во многие сферы, поэтому основное изменение, которое предлагалось рассмотреть на заседании, касалось совершенствования использования цифровой подписи. Например, чтобы прояснить, что такая подпись привязана к должности и фамилии, поэтому при смене места работы электронная подпись «уходит» вслед за ее владельцем. В целом же эта сфера развивается, чтобы избежать дублирования на бумажном носителе.

Надежда АНИСОВИЧ.

ВСТРЕЧИ

ПОТЕНЦИАЛ ДЛЯ СОТРУДНИЧЕСТВА

Степень парламентского участия в дальнейшем развитии белорусско-израильского сотрудничества обсуждалась на встрече председателя Постоянной комиссии Совета Республики по региональной политике и местному самоуправлению Александра Попкова с депутатом кнессета Государства Израиль Йоэлем Развозовым.

Во время встречи в Совете Республики парламентарии обеих стран пришли к единому мнению, что Беларусь и Израиль имеют большой потенциал для дальнейшего развития взаимовыгодного сотрудничества.

По мнению Александра Попкова, для многих израильтян с белорусскими корнями наша страна может стать привлекательной для вложения инвестиций и активизации торгово-экономических отношений. «150 миллионов долларов белорусско-израильского товарооборота — это крайне мало для наших стран», — подчеркнул парламентарий. В свою очередь белорусским аграриям интересен опыт израильских коллег как в сфере энергосбережения в системе АПК, так и в части переработки отходов сельскохозяйственного производства.

Двукратный вице-чемпион Европы по дзюдо, а ныне депутат израильского парламента Йоэль Развозов приехал в Беларусь не в первый раз. Он с удовлетворением отметил гостеприимство, доброжелательность белорусов, чистоту и порядок в городах и небольших населенных пунктах. Это, по его мнению, способствует увеличению потока туристов в нашу страну, которые уже проявляют большой интерес к II Европейским играм, что пройдет в Беларуси в 2019 году.

По словам израильского парламентария, Беларусь сегодня привлекательна для зарубежных туристов как страна, которая не вызывает опасения с точки зрения нелегальной миграции, — большин-

ство белорусов приезжает в Израиль с туристическими целями. Тем не менее количество отказов во въезде с израильской стороны растет, с начала этого года уже 404, тогда как в 2017-м их было 249. С белорусами, по мнению депутата, необходимо проводить разъяснительную работу о необходимых документах и правилах прохождения израильской границы.

Большие перспективы у белорусско-израильского сотрудничества и в сфере развития оздоровительного туризма в нашу страну. Белорусская сторона готова рассматривать инвестиционные предложения по созданию совместного центра по оздоровлению на базе одной из белорусских областей.

Израиль может стать важнейшим инвестиционным партнером Беларуси в части активизации кооперации наших стран в области IT-технологий.

Расширение торгово-экономических связей, сотрудничество в аграрной отрасли, развитие оздоровительного и агроэкотуризма, возможность реализации программ по обмену специалистами и взаимодействию в области новейших технологий — это не полный перечень перспективных направлений сотрудничества двух стран.

Александр Попков призвал израильтян, имеющих белорусские корни, активно участвовать в реализации проектов по сохранению мест исторической памяти, которых немало на территории нашей страны, и сохранению культурных связей Беларуси и Государства Израиль.

Во встрече также приняла участие заместитель председателя Постоянной комиссии Совета Республики по образованию, науке, культуре и социальному развитию Екатерина Дулова. По итогам беседы в Совете Республики выражена обоюдная заинтересованность в дальнейшем расширении связей по линии парламентов двух стран.

Наталья БИТЕЛЬ.

БИЗНЕСВУМЕН В ГЛУБИНКЕ

Предпринимательская активность женщин — ресурс для развития сферы занятости

О роли прекрасного пола в общественно-политической жизни страны, условиях труда и развитии потенциала сельских жительниц шла речь на выездном круглом столе Белорусского союза женщин.

«Духовный потенциал сельской женщины как фактор укрепления и развития малой родины» — тема встречи, на которой присутствовала **председатель общественной организации, заместитель председателя Совета Республики Марианна ЦЕТКИНА.**

«БСЖ уделяет особое внимание работе с сельскими женщинами, вовлекая их в активную общественную деятельность, приобщая

к решению социальных вопросов, направленных на улучшение уровня и качества жизни на селе, — подчеркнула Марианна Цеткина. — Необходимо уделять повышенное внимание малому бизнесу на селе, поддерживать его развитие, а местным властям создавать необходимые условия для развития женского предпринимательства».

Выездное заседание прошло в ОАО «Озерицкий-Агро», расположенном в Смолевичском районе, что на Минщине. Также участницы встречи посетили Прилепский учебно-педагогический комплекс детский сад — средняя школа и молочнотоварную ферму «Задомля».

Мария ДАДАЛКО.

КРАСНОАРМЕЙСКАЯ, 9

Производству органической продукции — зеленый свет

Ее экспорт позволит Беларуси дополнительно получить около 1 миллиона долларов

Совет Республики одобрил проект Закона Республики Беларусь «О производстве и обращении органической продукции». Накануне принятия нового законодательства верхней палатой парламента его основные положения обсудила Постоянная комиссия Совета Республики по региональной политике и местному самоуправлению.

Необходимость законодательного урегулирования производства продуктов питания под знаком «органический продукт» назрела в нашей стране давно. С ростом популярности такой продукции у потребителей прилавки белорусских магазинов заполнили различные упаковки с приставками «био», «эко», пометкой «зеленый продукт». А между тем, по данным Министерства сельского хозяйства и продовольствия, в республике в настоящий момент 1,5 тысячи аккредитованных земель для производства так называемой экологически чистой продукции. И всего лишь около 20 наиболее крупных производителей имеют сертификаты, полученные за рубежом, которые дают право на производство органической продукции, включая фермерские, личные подсобные хозяйства и другие организации.

По мнению специалистов, потенциальные возможности развития отечественного производства органической продукции значительно шире. Сегодня Беларусь может получать дополнительно около 1 миллиона долларов от экспорта таких продуктов питания.

Активно применяются технологии производства биопродуктов и некоторые крупные белорусские сельхозпроизводители. Например, агрокомбинат «Снов» с введением в действие биогазовой установки регулярно вносит на поля порядка 50–60 тысяч тонн биогумуса и тем самым снижает химическую нагрузку на почвенную биофлору.

По мнению **председателя Постоянной комиссии Совета Республики по региональной политике и местному самоуправлению Александра ПОПКОВА**, принятие Закона Республики Беларусь «О производстве и обращении органической продукции» своевременно и необходимо. Новое законодательство дает «зеленый свет» для производства так называемой органической продукции всем, кто желает этим заниматься, да и потребители будут уверены, что приобретают продукт, качество которого подтверждено сертификатом. Однако, по мнению парламентария, к этому вопросу необходимо подходить разумно и взвешенно. Не стоит вводить в заблуждение население насчет того, что продукты питания с приставкой «био» будут производиться массово чуть ли не во всех хозяйствах. Необходимо учитывать особенности производства такой продукции на территории Беларуси: низкий уровень плодородия почв, природно-климатические условия, которые не позволяют получать высокие урожаи без внесения удобрений. В то же время закон «О производстве и обращении органической продукции» будет содействовать занятости сельского населения и созданию фермерских хозяйств по производству экологически чистых продуктов питания.

Принятым законодательством определено понятие органического производства, а также требования к производству и сертификации органической продукции. Планируется, что с принятием закона «О производстве и обращении органической продукции» Беларусь сможет вступить в Международную федерацию экологического сельскохозяйственного движения (IFOAM), что позволит нашим производителям иметь выход на рынки стран Европейского союза.

Наталья БИТЕЛЬ.

ПАРАДАК ДНЯ

Сенатары працуюць над фарміраваннем крыніц эканамічнага росту

Пра гэта ў інтэрв'ю «Мясцоваму самакіраванню» расказаў старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па эканоміцы, бюджэце і фінансах Уладзімір ПАНЦЮХОЎ. Размову аб рабоце Камісіі мы пачалі з падзея, якія адбыліся нядаўна.

— Уладзімір Іванавіч, як пяты Форум рэгіёнаў паўплываў на жыццё Магілёўшчыны?

— Сам факт, што форум праходзіў у рэгіёне, — падзея. Мясцовыя жыхары і праз тыдзень ходзяць у прыўзнятым настроі і з задавальненнем згадваюць тыя дні. Я ўпэўнены, што пяты форум атрымаўся найлепшым: па атмасферы, змесце, колькасці і маштабах заключаных здзелак. Кіраўнікі кампаній імкнуліся падпісаць дакументы менавіта на форуме. Паказальна, што падчас Савета дзелавога супрацоўніцтва на працягу паўгадзіны было падпісана кантрактаў на суму больш за чатырыста мільёнаў долараў. Праўда, гэтаму папярэднічала сур'ёзная і ўдумлівая работа напярэдадні.

Дарэчы, Савет дзелавога супрацоўніцтва прайшоў у рамках форуму ўпершыню. Ён працаваў у дзвюх секцыях: прадстаўнікі ўлады і прадстаўнікі бізнесу. Былі абмеркаваны перш за ўсё пытанні прамысловага супрацоўніцтва, у тым ліку праблемныя.

Хачу падкрэсліць яшчэ адзін важны момант. Спікер Савета Федэрацыі Валянціна Мацвіенка прапанавала наступны форум пачынаць з вынікаў папярэдняга. Сапраўды, варта паглядзець, што адбылося з заключанымі пагадненнямі, як рэалізаваны камерцыйныя кантракты. Раней такая інфармацыя не акумулявалася.

Ад форуму, які адбыўся ў Магілёве, засталася задавальненне. Дзейнічаючы разам, мы маем шанцы пабудаваць годную будучыню. У гэтым уся квінтэсэнцыя.

— Раскажыце пра сухі астатак пасля завяршэння работы секцыі «Лічбавая эканоміка: супрацоўніцтва рэгіёнаў, стан і перспектывы».

— Секцыя стала лагічным працягам палітыкі двух прэзідэнтаў. Уладзімір Пуцін падчас прамой лініі ў 2017 годзе сказаў, што без лічбавай эканомікі няма будучыні. Аляксандр Лукашэнка на чацвёртым Форуме рэгіёнаў у Маскве заявіў, што фарміраванне лічбавай эканомікі — адзін з кірункаў стратэгічнага партнёрства Беларусі і Расіі, а кіраўніцтва Беларусі паставіла перад сабой амбіцыйную задачу пабудаваць ІТ-краіну. Менавіта з гэтай мэтай пазней быў прыняты Дэкрэт № 8. Мы ў Магілёве паспрабавалі знайсці ў сферы лічбавізацыі эканомікі пункты судакранання дзвюх краін, зразумець, у чым ёсць рознагалоссе, як яго пераадолець, каб працаваць разам і дынамічна развівацца.

На секцыі прагучала 18 дакладаў — гэта быў пошук шляхоў збліжэння заканадаўства і падыходаў. Выступоўцы пагадзіліся, што кааперацыя беларускіх і расійскіх кампаній на падставе скразных лічбавых працэсаў і развіцця лічбавых актываў павінна стаць галоўным кірункам развіцця Саюзнай дзяржавы. Найбольш перспектыўныя для сумеснага пераводу на «лічбу» сектары эканомікі — прамысловасць, сельская гаспадарка і энергетыка. Для гэтага неабходна гарманізаваць нарматыўную прававую базу, стымуляваць адпаведныя праекты, развіваць трансгранічную прастору даверу ў рамках лічбавага парадку дня ЕАЭС, рыхтаваць кадры. Яшчэ адзін важны кірунак — інфармацыйная бяспека.

Думаю, работа будзе працягнутая. Такое даручэнне майму калегу з Савета Фе-

дэрацыі агучыла на пленарным пасяджэнні і Валянціна Мацвіенка, а мне — Міхаіл Мясніковіч.

— Такім чынам, форум завяршыўся — праца працягваецца. У тым ліку і за канатворчай. Дарэчы, якія дакументы ў эканамічнай сферы будуць разгледжаны ў Савеце Рэспублікі на бягучай воснянскай сесіі?

— Традыцыйна ў парадку дня воснянскай сесіі — пакет бюджэтных законапраектаў. Савет Рэспублікі ініцыяваў двухгадовы фармат бюджэтнага планавання з улікам пятага Усебеларускага народнага сходу, таго, што мы выходзім на фініш пяцігодкі і трэба ствараць зачын на больш аддаленую перспектыву.

Кумулятыўны прырост ВУП у бягучай пяцігодцы ацэньваецца ў 10 мільярдаў долараў. Для выканання мэтавай задачы кіраўніка дзяржавы па дасягненні ў 2025 годзе аб'ёму ВУП у 100 мільярдаў долараў за ўсю наступную пяцігодку неабходна будзе прырасці на 35 мільярдаў. Таму ўжо цяпер трэба фарміраваць крыніцы ўстойлівага росту эканомікі і распрацоўваць прыярытэты сацыяльна-эканамічнай палітыкі краіны на 2021–2025 гады.

Трэба паказаць, як будуць размеркаваны бюджэтныя рэсурсы ў 2020 годзе, вызначыць прыярытэты фінансавання ў разрэзе асобных праектаў, «пераналадзіць» існуючыя меры падтрымкі малага і сярэдняга прадпрыемстваў, «пераналадзіць» існуючыя меры падтрымкі малага і сярэдняга прадпрыемстваў, «пераналадзіць» існуючыя меры падтрымкі малага і сярэдняга прадпрыемстваў. Гэта стане пэўным сігналам для рэальнага

сектара і бізнесу: планаваць бягучую і інвестыцыйную дзейнасць на больш аддаленую перспектыву, а не толькі на чарговы фінансавы год.

Дарэчы, па законапраекце аб бюджэце фонду сацыяльна-абароны асаблівых навацый не плануецца. Адным са шляхоў напавнення бюджэту фонду мы бачым рост колькасці занятых у эканоміцы, а таксама ўключэнне ў сістэму дзяржаўнага сацыяльнага страхавання самазанятых.

На гэтай сесіі плануецца разгледзець абноўленую рэдакцыю Падатковага кодэкса. У праект уключаны шэраг нашых ініцыятыў: пашырэнне магчымасці выкарыстання інвестыцыйнага выліку па падатку на прыбытак; зніжэнне стаўкі падатку на прыбытак і падаходнага падатку з фізічных асоб у адносінах дывідэндаў у выпадку рэінвеставання ў развіццё вытворчасці; вызваленне новапабудаваных аб'ектаў і зямельных участкаў, на якіх яны размешчаны, ад маёмасных падаткаў у першы год іх эксплуатацыі.

Гэтыя новаўвядзенні будуць стымуляваць інвестыцыйную актыўнасць бізнесу і арыентаваць яго на далейшае развіццё. Яшчэ адзін законапраект, які нам належыць разгледзець, таксама можна аднесці да сферы інвестыцыйнага заканадаўства. Размова пра карэкціроўку закона «Аб прыватызацыі дзяржаўнай маёмасці і пераўтварэнні дзяржаўных унітарных прадпрыемстваў у адкрытыя акцыянерныя таварыствы». Праект закона прадугледжвае гарантыі правоў уласнасці пры добраўмысленным набыцці дзяржаўнай маёмасці і выкананні ўмоў прыватызацыі (прынцып незваротнасці прыватызацыі дзяржаўнай маёмасці, які адпавядае сусветнай практыцы).

Наперадзе таксама работа над законапраектамі «Аб падтрымцы малага і сярэдняга прадпрыемства», «Аб эканамічнай неплацежаздольнасці», «Аб гаспадарчых таварыствах», «Аб дзяржаўных арганізацыях...» і іншымі.

Законы моцныя намі, а мы — законамі. Удасканаленне закона — прыкмета нашага часу. Выпраўляй мінулае, кіруй сённяшнім, прадугледжвай будучае... І ўсё атрымаецца!

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

Развіваць бізнес на мясцовай сыравіне

Ганцавічы — горад з насельніцтвам крыху менш за 14 тысяч чалавек — знаходзіцца ў глыбіні беларускага Палесся. Гараджане — гэта ў асноўным выхадцы з навакольных вёсак, дзе захаваліся багатыя народныя традыцыі. І галоўнымі праблемамі як райцэнтра, так і раёна ў цэлым становіцца недахоп рабочых месцаў, а таксама магчымасці атрымліваць годную зарплату. Таму нярэдка самыя маладыя і працаздольныя выезджаюць на заробкі ў суседнія краіны. Як ілюстрацыя сказанаму вышэй — звесткі з сайта Нацыянальнага кадастравага агенцтва: сёлета трохпакаёвая кватэра ў райцэнтры была прададзена за 10 тысяч рублёў.

На выездным пасяджэнні Брэсцкага абласнога выканаўчага камітэта ў Ганцавічах былі агучаны такія факты сацыяльна-эканамічнага становішча раёна: з 27 тысяч яго насельніцтва менш за 10 тысяч чалавек з'яўляюцца эканамічна актыўнымі. А са 170 тысяч гектараў тэрыторыі раёна толькі 20 тысяч гектараў з'яўляюцца ворыўнай зямлёй. Таму стандартныя падыходы па вядзенні эканомікі тут непрымальныя — была зроблена выснова.

На пасяджэнні выканкама быў прадстаўлены праект стратэгіі развіцця раёна да 2025 года. Намеснік старшыні Ганцавіцкага райвыканкама па эканоміцы Артур ГРЫГАРАН раскажаў карэспандэнту «МС», што ўпор зроблены на развіццё сельскай гаспадаркі раёна. У прыватнасці, стратэгія доўгатэрміновага развіцця раёна прадугледжвае развіццё мяснорэпрадукцыйнага прадукцыі — харчовых пілет. Дзеля стварэння больш камфортных умоў для фермераў у сельскагаспадарчы зварот плануецца прыцягнуць 680 гектараў зямлі.

Вялікую ролю ў эканоміцы раёна адыгрывае лясная галіна. Работа па забеспячэнні глыбокай перапрацоўкі драўніны выглядае найбольш перспектыўнай. На пасяджэнні прагучала прапанова вывучыць рынак папулярных у насельніцтва каркасных дамоў з бруса, якія сёння экспартуюцца з Расіі.

Ёсць і канкрэтныя зрухі ў развіцці лесаперапрацоўкі прадстаўнікамі малага і сярэдняга бізнесу. Адна прыватная фірма ўжо падала заяўку на атрыманне ўчастка зямлі для размяшчэння прадпрыемства па вытворчасці паліўных гранул. Гэта будзе беларуска-польскае прадпрыемства з прыцягненнем замежных інвестыцый.

Яшчэ, па словах суразмоўніка, Ганцавіцкі хлебазавод плануе стварыць інавацыйную вытворчасць экструзійнай прадукцыі — харчовых пілет. На гэта прадпрыемства выдаткоўвае 1,5 мільёна долараў уласных сродкаў. Яшчэ 370 тысяч мясцовыя хлебавыя плануюць накіраваць на абсталяванне для вырабу папкорну. Праектныя работы па стварэнні адпаведнай інфраструктуры на прадпрыемстве ўжо вядуцца.

Завод «Модуль» таксама збіраецца пашырыць свой асартымент за кошт мадэрнізацыі вытворчасці пад стварэнне новых відаў прадукцыі. А райвыканкам заклапочаны пошукамі інвестара для будаўніцтва завода па перапрацоўцы малака магутнасцю да 200 тон у год. Яшчэ адной задачай вызначана развіццё аграэкатурызму.

Да разгляду аблвыканкама быў прадстаўлены праект праграмы развіцця раёна. Паводле слоў Артура Грыгарана, зараз ідзе яе канчатковая дапрацоўка з улікам прапанов і заўваг, выказаных падчас абмеркавання. Выніковы варыянт будзе зацверджаны на сесіі раённага Савета ў лістападзе.

У пасяджэнні аблвыканкама, якое адбылося ў канцы верасня, прымаў удзел старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Міхаіл МЯСНІКОВІЧ. Ён выказаўся аб неабходнасці крокаў, якія дадуць некаторыя прэферэнцыі, накіраваныя на аздараўленне сітуацыі ў раёне. На думку спікера верхняй палаты, мікраарганізацыі, якія будуць уключаныя ў праграму развіцця, неабходна вызваліць ад праверак на пэўны перыяд. А тым прадстаўнікам малага і сярэдняга бізнесу, якія будуць адкрываць прадпрыемствы для работы на мясцовай сыравіне, неабходна забяспечыць спрощаны доступ да рэсурсаў, а таксама прадугледзець для іх падатковыя паслабленні.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Беларусь па праве можна лічыць краінай малых гарадоў. Амаль у 80 % населеных пунктаў нашай краіны пражываюць да 20 тысяч чалавек. Гарадоў, якія прылічаны да сярэдніх — з насельніцтвам ад 20 да 100 тысяч жыхароў, — прыкладна два дзясяткі. Але менавіта гэтыя населеныя пункты прадстаўляюць асаблівую значнасць для эканомікі краіны па мностве прычын.

Па-першае, яны з'яўляюцца цэнтрамі абслугоўвання для шматлікіх вёсак краіны, па-другое — у іх традыцыйна размешчана мясцовая аграрная і аграрна-прамысловая вытворчасць. Акрамя таго, малыя гарады — гэта свайго роду «буферныя» зоны паміж буйнымі ўрбанізаванымі цэнтрамі і прыроднымі комплексамі (запаведнікамі, заказнікамі). Усё гэта пацвярджае, што гарманічнае развіццё краіны магчыма толькі з паступовым ростам патэнцыялу не толькі цэнтраў, але і невялікіх гарадоў.

Формула паспяховага развіцця малых і сярэдніх рэгіёнаў ужо атрымала азна-

чэнне для ўсіх сваіх складнікаў. Адзін з іх — асаблівая падатковыя ўмовы для вытворчасці, размешчана ў малых населеных пунктах. Эканоміка невялікіх гарадоў менш грунтуецца на сферы паслуг, таму асноўнай галіной з'яўляецца развіццё прамысловасці.

З прыходам бізнесу ў рэгіёны супольна вырашаецца самая важная праблема — рабочыя месцы. «Вось гэта той шлях, калі мы на месцах у невялікіх населеных пунктах, раённых цэнтрах будзем ствараць сучасныя перапрацоўчыя, прамысловыя прадпрыемствы, — адзначыў Прэзідэнт Беларусі падчас рабочай паездкі ў Слуцк на пачатку гэтага года. — Сама абстаноўка і магчымасць атрымаць добрую работу будуць садзейнічаць прыязмленню людзей на месцы».

Пра тое, што развіццё сярэдніх гарадоў — адно з ключавых пытанняў парадку дня ўрада, сказала кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта Наталля КАЧАНОВА.

«Была праведзена вялікая работа па развіцці аграгарадкоў, абласных цэнтраў, цяпер ставіцца задача заняцца сярэднімі гарадамі, дзе пражывае больш за

50—80 тысяч чалавек. Трэба паглядзець, як яны развіваюцца, жывуць і працуюць, таму што пераараміраванне працоўных рэсурсаў вельмі важнае ў нашай краіне, — заўважыла Наталля Качанова, прадстаўляючы новае кіраўніцтва ўрада ў жніўні. — Трэба выканаць пастаўленыя Прэзідэнтам задачы, каб развіталіся ўсе рэгіёны. Нельга думаць пра тое, што толькі ў Мінск людзі прыедуць і будуць працаваць. Павінны быць высокаэфектыўныя прадпрыемствы ў кожным горадзе і раёне, каб людзі разумелі, што ў іх ёсць работа».

Яшчэ адзін «х» у формуле — гэта інвестыцыі. Напрыклад, у Віцебскай вобласці падрыхтавана спецыяльная праграма, якая прадугледжвае рэалізацыю інвестыцыйных праектаў у кожным раёне на агульную суму каля 6,5 мільярда рублёў. «У вобласці каля 21 тысяч чалавек, не з'яўляюцца эканоміцы. Прыкладна палова — 10 тысяч — мы зможам працаўладкаваць пры рэалізацыі гэтых праектаў. Мы вызначылі для сябе цэнтры эканамічнага росту», — раскажаў губернатар Віцебскай вобласці Мікалай ШАРСНЁў падчас

МАЗЫРШЧЫНА МАЛАДЗЕЕ І ПРЫРАСТАЕ

Мазырскі раён — адзін з самых буйных у Гомельскай вобласці. Не толькі па плошчы — яна складае 160 тысяч гектараў, але і па наяўнасці горадаўтваральных прадпрыемстваў, якія вызначаюць узровень развіцця рэгіёна ўвогуле і дабрабыту кожнага са 133 тысяч яго жыхароў у прыватнасці.

Усе прадпрыемствы вядомыя не толькі на Гомельшчыне, але і ў краіне. Сваімі поспехамі ў эканоміцы, сельскай гаспадарцы, будаўніцтве, грамадскім і культурным жыцці Мазыршчына спрыяе павышэнню аўтарытэту ўсёй краіны. Мазырскі раён уваходзіць у тройку самых буйных прамысловых цэнтраў вобласці. Тут дзейнічаюць 24 прадпрыемствы, якія прадстаўляюць практычна ўсе галіны народнай гаспадаркі: нафтаперапрацоўку, вытворчасць малочных і мясных прадуктаў, солі, машын і абсталявання, кабеляў, швейных вырабаў... Можна, таму жыхары гэтага паўднёвага палескага раёна не шукаюць цяплейшых мясцін пад сонцам? Старшыня райвыканкама Алена ПАЎЛЕЧКА нагадвае, што Мазыршчына на вачах маладзее і прырастае:

— Калі раней сярэдні ўзрост складалаў 38 гадоў, сёння гэта 32 гады. Калі пяць гадоў таму вясковае насельніцтва ў нас складала крыху больш за 19 тысяч, то сёння гэта амаль 21 тысяча. Акрамя таго, яшчэ 10 гадоў таму былі прыняты меры, каб наша сельская моладзь не ад'язджала ў горад, каб заставалася працаваць там, дзе нарадзілася. Для гэтага былі створаны адпаведныя ўмовы на тэрыторыі сельскіх населеных пунктаў. Мы, дзякуючы ўстойлівай рабоце сельскагаспадарчых арганізацый, пачалі будаваць не толькі дамы сядзібнага тыпу,

Старшыня Гомельскага абласнога Савета дэпутатаў Кацярына ЗЕНКЕВІЧ, дырэктар дзяржаўнай доследнай лесагаспадарчай установы «Мазырскі доследны лясгас» Андрэй МАРАЧКОЎСКІ і старшыня Мазырскага райвыканкама Алена ПАЎЛЕЧКА на тэрыторыі Міхалкаўскага лясніцтва.

але і шматкватэрныя. Для моладзі гэта вельмі зручна і камфортна. Мы не закрылі ні адну школу на вёсцы. Наадварот, зрабілі там вельмі добрыя ўмовы для навучання. Доля паступленняў падатковых плацяжоў у раённы бюджэт ад малага і сярэдняга бізнесу складае каля 20 %. Бізнес на Мазыршчыне развіваецца перш за ўсё ў межах горада, прыгарада і ў прамысловай зоне. Палёгікі, прынятыя дзяржавай для яго вядзення, былі вельмі дарэчы. Ну і, канешне, дастойная заробная плата. У сельскай гаспадарцы Мазыршчыны сярэдні заробак складае 982 рублі. У цэлым па раёне 1022 рублі мы ўжо мелі ў верасні.

Адно з прадпрыемстваў, дзе рэнтабельнасць сёння складае 41 %, — Мазырскі доследны лясгас. Яго падчас семінара наведальні дэпутаты Гомельскага абласнога Савета дэпутатаў і старшыні Саветаў раённага ўзроўню. Тут у будынках лясніцтваў створаны ўсе ўмовы не толькі для работы, але і для адпачынку супрацоўнікаў, чыю штодзённую працу зусім нельга назваць лёгкай і чыстай. Новыя лініі па перапрацоўцы драўніны далі магчымасць стварыць рабочыя месцы, працаваць на экспарт і даць людзям годны заробак.

На тэрыторыі чатырох сельскіх Саветаў (трох — у Мазырскім раёне і адным — у Нараўлянскім) размешчаны землі саўгаса-камбіната «Зара». Сёння гэта шматпрофільнае прадпрыемства добра вядома спажывецу па канчатковым прадукце найвышэйшай якасці: малако, яйкі, свініна і мяса птушкі, а таксама вырабы з іх можна купіць у фірменных крамах на тэрыторыі ўсёй Гомельскай вобласці. Кіраўніцтва прадпрыемства, дарэчы, змагло ўцягнуць у абарот больш за 30 будынкаў, якія раней не выкарыстоўваліся.

Не ступае гарадскому наладжаны быт больш чым тысячы жыхароў аддаленага ад райцэнтра аграгарадка з развітой інфраструктурай. Сёння «Зара» з'яўляецца шэфам і спонсарам вельмі многіх арганізацый сацыяльнай сферы. У мясцовай школе гавораць, што выпускнікі, калі і адпраўляюцца вучыцца ў іншыя мясціны, практычна ўсе вяртаюцца на малую радзіму, дзе жыць куды больш зручна, чым у любым горадзе. Тут ёсць усё — нават корт для заняткаў вялікім тэннісам. Большасць мясцовых школьнікаў плануюць, як і іх бацькі, працаваць у роднай гаспадарцы. І гэта не дзіўна: сярэдні заробак тут каля 1300 рублёў.

— У прырытэтах — патрэбы вяскоўцаў, — гаворыць

кіраўнік КСУП «Зара» Алег СЛІНЬКО. — Напрыклад, вясной у Рудні Міхалкаўскай адкрыўся пабудаваны галоўным чынам на сродкі гаспадаркі новы храм.

Аграгарадок Міхалкаўская Рудня даўно з'яўляецца сапраўдным узорам квітнеючага сельскага населенага пункта. Тут назаўжды і з задавальненнем застаюцца маладыя сем'і і затрымліваюцца маладыя спецыялісты. Некаторыя называюць населены пункт вёскай будучыні, у якой хочацца працаваць і жыць. Старшыня Мазырскага раённага Савета дэпутатаў Валянціна НАЗРАНКА адзначае, што ў Год малой радзімы кожны жыхар павінен адчуваць адказнасць за свой родны населены пункт і імкнуцца яго ўпрыгожыць:

— Мы ў раёне пастаянна праводзім дні сельсаветаў, што стымулюе кіраўнікоў раённых службаў вырашаць праблемныя пытанні на іх тэрыторыі. Пры падрыхтоўцы да іх ва ўсіх населеных пунктах праводзіцца вялікая работа па добраўпарадкаванні. Канешне, тыя прадпрыемствы, якія знаходзяцца на тэрыторыі сельсаветаў, убаку ад яе не застаюцца. Сумесная работа прыносіць плённыя вынікі.

— Цяпер вельмі актуальныя інавацыйныя падыходы, — гаворыць старшыня Гомельскага абласнога Савета дэпутатаў Кацярына ЗЕНКЕВІЧ. — Гэта мае дачыненне і да работы Саветаў. Таму мы рэгулярна праводзім выяўныя сустрэчы, пільна вывучаем досвед калег на месцах, дзелімся сваім. Рэзервы для павышэння эфектыўнасці нашай работы ёсць не толькі ва ўзмацненні ўзаемадзеяння Саветаў з уладай, але і ў ступені ўзаемадзеяння паміж Саветамі розных узроўняў. Увесь напрацаваны досвед павінен шырока распаўсюджвацца.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Наш фармат

Фальклор пад караоке

Этнограф Ларыса МЯТЛЕЎСКАЯ і даследчык беларускага народнага танца Сяргей ВЫСКВАРКА стануць вядучымі новага фальклорнага праекта «Спявае Беларусь», які стартуе ў тэлевізійным эфіры ў лістападзе.

Здымачная група праграмы плануе наведаць розныя куткі краіны, ад паўночных раёнаў Віцебшчыны да памежных вёсак гомельскага Палесся, каб стварыць своеасаблівую «песенную карту Беларусі». Вядучыя разам з мясцовымі фальклорнымі калектывамі не толькі вывучаць старадаўнія беларускія песні, але і расшыфруюць іх для шырокай аўдыторыі з дапамогай караоке-цitraў. А вядомы фалькларыст Іван Крук дапоўніць спевы займальнымі гісторыямі пра важныя сімвалы вясковага жыцця і звязаныя з імі прыкметы і традыцыі: расказа, напрыклад, што такое чырвоны кут, ад чаго абараняе падкова ў хаце і дзе павінен стаяць стол...

Першы выпуск праекта ўжо зняты — яго ўдзельнікамі сталі артысты фальклорнага калектыву «Калыханка» з гарадскога пасёлка Міханавічы Мінскага раёна.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

Фота прэс-службы Белтэлерадыёкампаніі.

ШАШКІ
(«ЗВЯЗДА»)

Выпуск № 74

З 11 да 17 кастрычніка ў Мінску прайшлі чэмпіянаты Рэспублікі Беларусь (1-я ліга) сярод мужчын і жанчын. У мужчынскім турніры 28 удзельнікаў, сярод якіх 6 майстроў спорту і міжнародны гросмайстар па шашках-64 Яўген Кандрачэнка змагаліся за пяць пуцёвак, якія даюць права на будучы год згуляць у вышэйшай лізе чэмпіянату краіны. Іх уладальнікамі сталі мінскія майстры Андрэй Моўчан, Юрый Цымановіч, Дзмітрый Немец — ва ўсіх па 13 ачкоў; чэмпіёнка Беларусі сярод жанчын Яна Якубовіч і кандыдат у майстры з Жодзіна Сцяпан Дарашэнка — у абодвух па 12 ачкоў. У жаночым турніры за пяць зааветных пуцёвак змагалася 21 шашыстка. Перамагла майстар Паліна Петрусёва — 13 ачкоў. Яшчэ чатыры спартсменкі набралі па 12 ачкоў — кандыдат у майстры Вікторыя Нікалаева, першарадніца Вікторыя Бялая (Віцебск), кандыдаты ў майстры Дар'я Нікіфарова і Марыя Часнакова (усе — Мінск).

У Ленінскім раёне г. Мінска прайшло першынство раёна па рускіх шашках, прызёрамі сталі: 1. Касцян В., 2. Гурэцкі В., 3. Супрунюк С.

Паглядзіце прыклады гульні ўдзельнікаў спаборніцтваў.

№ 70 Г. Барышава — К. Кудравец

Белыя простыя шашкі: 24, 25, 28, 29, 31, 32, 33, 37, 38, 39 (10).

Чорныя простыя шашкі: 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 21, 26 (10).

1. 2823? Памылка, выйграва-ла 1.3127, і ў чорных няма карысных хадоў на 1 ... 1217 вартая камбінацыя 2520, 2419, 2920, 2822, 3304+

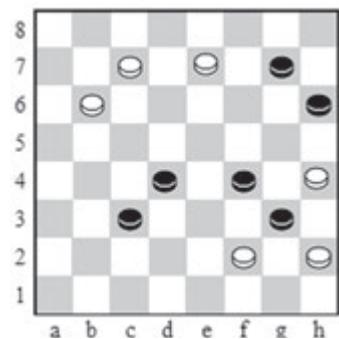
№ 71 С. Астапаў — Д. Немец

Белыя простыя шашкі: 26, 29, 32, 33, 34, 35, 36, 39, 40, 41, 43, 44, 47, 48, 49, 50 (16).

Чорныя простыя шашкі: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 15, 16, 18, 19, 20, 22, 24 (16).

Чорныя з дапамогай камбінацыі праніклі на дамачнае поле 46. Пакажыце камбінацыю.

Для самастойнага рашэння ў шашкі-64 прапануюцца кампазіцыі, складзеныя вядучым аддзела.

№ 72

Белыя простыя шашкі: b6, c7, e7, f2, h2, h4 (6).

Чорныя простыя шашкі: c3, d4, f4, g3, g7, h6 (6).

№ 73

Белыя простыя шашкі: d2, f4, g1, g5, h2 (5).

Чорныя простыя шашкі: b2, b6, d4 (3).

Ва ўсіх пазіцыях белыя пачынаюць і выйграюць.

Прозвішчы чытачоў, якія дашлюць правільныя адказы, будуць апублікаваныя.

Праверце свае рашэнні: Выпуск № 73 ад 12.10.2018.

№ 67 b2, e3, c5, g3, h8+.

№ 68 1.2419 14x45 2.5044 15x24 3.4440 45x34 4.4238+.

№ 69 1.3227 21x43 2.3430 15x33 3.48x06+.

Дакладныя адказы даслалі В. Дударэвіч (в. Новая Мыш Баранавіцкага раёна), Ф. Карпей (Мядзел), У. Статкевіч (п. Зялёны Бор Івацэвіцкага раёна), У. Панько (Камянец), І. Ананіч (Гродна), А. Шурпін (Івянец), В. Ваўчкоў (Маладзечна), П. і В. Шульгі, А. Ліцвінаў (усе — Мінск), В. Таўкачоў (Клімавіцкі раён), В. Бандарык (Мінскі раён).

Пішыце на адрас: газета «Звязда», вул. Б. Хмяльніцкага, 10А, 220013, г. Мінск, e-mail: info@zviazda.by або vorush@yandex.ru

Віталь ВАРУШЫЛА,
майстар спорту.

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

Сядзі і глядзі

ЦІКАВІНКІ
СУПРАЦЬ МАРКОТЫ

«Дзесяць фатаграфій»
«Беларусь 3», з 29 кастрычніка

Нечаканыя фотаздымкі людзей, чые імёны ва ўсіх на слыху, — гэта акцёры і рэжысёры, спартсмены і трэнеры, папулярныя эстрадныя артысты — адкрыюць неведомыя эпізоды з жыцця герояў. Напрыклад, актрыса Наталля Белавосцікава ўспомніць пра тайнае прызнанне Алена Дэлана, а Аляксандр Міхайлаў расказа, што ў дзяцінстве крадком еў зубную пасту, а аднойчы падчас здымак ледзь не загінуў з-за гальштука... Акрамя таго, вядучы праграмы Аляксандр Стрыжэнаў рыхтуе для кожнага госця сюрпрыз: рэбус, складзены з карцінак, кожная з якіх абазначае асобную цікавую гісторыю.

«Каралева прыгажосці»
«Беларусь 1», з 29 кастрычніка

Характэрыстыка вясковай дзяўчыны Кацярыны Пановай дазволіла ёй не проста хутка прабіцца з далёкай правінцыі ў цэнтральны сталічны Дом мод, але і стаць тварам савецкай моды 60-х гадоў і першай манекеншчыцай, якую прызналі на Захадзе, называючы ў тым ліку «нацыянальным здабыткам СССР». Але мала хто ведае, што за вонкавай казкай пра Папялушку схаваныя зайздрасць і інтрыгі, бацькоўская нелюбоў і выпрабаванне славай...

«Танкі»
TV1000Ru, 30 кастрычніка — 4 лістапада

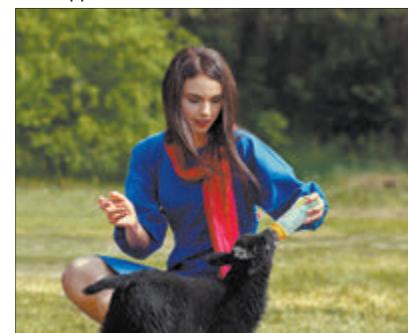

Нягледзячы на ваенную тэму, гэта не гістарычная драма, а хутчэй лёгкае прыгодніцкае кіно з элементамі комікса. Канструктар Міхаіл Кошкін на парозе вайны з Германіяй распрацоўвае прататып інавацыйнага танка Т-34 і, каб даказаць бездакорнасць баявой машыны, разам з аднадумцамі выпраўляецца на ўзорах тэхнікі ў Маскву. Аднак хутка высвятляецца, што бездарожжа — найменшая з праблем на шляху, і выпрабаванне танкі

давядзецца ў баявых умовах...

«Містар Фелічыта»
«Кінакамедыя», 3 лістапада

Лягота нарадзілася раней за італьянца Марціна, які любіць ляжаць на канапе і разважаць пра тленнасць існага. Але каб сабраць грошы на аперацыю для сястры, ён вымушаны ўстаць і ісці працаваць — памочнікам да вядомага псіхолага. Падчас ад'езду доктара Марціна выдае сябе за яго і напачатку зарабляе неблагія грошы, пакуль не сутыкаецца з сапраўды сур'ёзным выпадкам.

«Вёска. LIVE»
СТБ, з 4 лістапада

Геранія новага рэаліці-шоу ўласнай вытворчасці тэлеканала — модная гараджанка, вакалістка гурта «Лас Вегас» Лізавета Палішчук, якая нічога не ведае пра вясковыя будні, але вымушана акунуцца ў іх. Кампанію ёй складзе Уладзімір Субат, які, наадварот, глыбока ведае побыт сялян і будзе з гумарам каментыраваць экспромты, якія адбываюцца ў кадры. У 12 выпусках праекта гледачы ўбачаць, як гарадская прыгажуня паспрабуе асвоіцца на ферме і палатках і навучыцца саліць гуркі, стрыгчы авечку, даіць казу...

Разынка
на абрус
ў альтанцы

Штотыдзень у эфіры тэлеканала «Беларусь 3» тэлевіктарына «Размаўляем па-беларуску». Для таго каб стаць яе ўдзельнікамі, неабходна зайсці на сайт tvrgomel.by або 3belarus.by і праз банер «Размаўляем па-беларуску» запоўніць заяўку на каманду з трох чалавек. Ну, а правярыць сваё веданне роднай мовы пасля таго, як праграма выйшла ў эфір, можна з дапамогай «Звязды». Ці ведалі вы, што:

- абрус** — тэкстыльны выраб, якім засцілаюць стол;
- пачвара** — казачная, жудасная істота;
- мармытаць** — гаварыць невыразна;
- грэбаваць** — выражаць агіду да чаго-небудзь;
- разы́нкі** — сушаныя ягады вінаграду;
- альтанка** — летняя пабудова для адпачынку;
- задаваць тон** — паказваць прыклад у чым-небудзь, станавіцца ўзорам для іншых. Беларускія адпаведнікі: *весці рэй, правіць баль, трымаць лейцы*. Рускія: *делать погоду, играть первую скрипку*;
- на жабін скок** — 1) вельмі мала; 2) вельмі малы (па даўжыні, плошчы). Беларусы яшчэ скажуць: *з камароў нос, з макава зерне*. Рускія: *курам на смех, капля в море*.
- Паўторы выпускаў тэлевіктарыны — у ранішнім эфіры «Беларусь-3» кожную суботу.**

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

УП «Мінская волна»
220039, г. Мінск, ул. Чкалова, д. 5
Рекламная служба: (017) 228-13-44
e-mail: reklamamv@mail.ru
www.mvradio.by

радио

97,4 FM - Мінск, Логойск, Смалевічы, Жодзіно 102,4 FM - Мінск
102,6 FM - Кругляны 104,2 FM - Барысав
104,8 FM - Камуль, Станіслаў, Нясеня, Юзас, Баранавічы
106,3 FM - Сомарок, Спрын, Рудно 108,5 FM - Баранавічы
108,6 FM - Старае Дарэжа 107,8 FM - Мінска-Маскоўскі

Хорошее радио — для хороших людей!

УНП 690262964

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.35 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.15 «Зона Х» (16+).

2 Беларусь 2

7.00 «Тэлераніца» (12+).
9.00, 18.30 «Тэлебарометр».
9.05, 20.05 Серыял «Зразу-мець. Дараваць» (16+).

3 Беларусь 3

7.00 «Дабраранак».
7.35 «Беларуская кухня». Свіно калена па-аўцокоўску.
8.05, 12.00, 19.55 Навіны культуры.

12.55 «Наперад у мінулае».
13.20, 21.05 «Сямнаццаць імгненняў вясны». Маст. фільм (12+).

5 Беларусь 5

7.10 Футбол. Беларусбанк — чэмпіятат Беларусі. «Дынама-Мінск» — «Дынама» (Брэст).
9.00 Вынікі тыдня.
9.40 Барацьба. Чэмпіятат свету. Фіналы.

Н АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), 7.30, 8.00 (з субцітрамі), 8.30, 9.00 (з субцітрамі), 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 (з субцітрамі), 20.30 Навіны навіны.

23.15 Ток-шоу «Наша жыццё».
1.20 «Нашы навіны». Галоўнае за дзень.

ТВ РЕН СТБ

5.30 «Вялікі горад».
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Міншчына».

МІР МІР

6.00, 10.10, 5.40 Серыял «Адліга» (16+).

МІР МІР

6.00, 10.10, 5.40 Серыял «Адліга» (16+).

БЕЛАРУСЬ РТР Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
10.55 Надвор'е на тыдзень.
11.00, 14.00, 20.00 Весткі.

12.30, 14.35 Маст. фільм «Ты маё святло» (12+).
13.35 «Наша справа» (16+).

НТБ Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.45 Сёння.

8 канал

7.00, 15.55, 19.40, 21.00, 0.45 «Надвор'е».
7.05, 16.05 М/с.

ВТВ ВТВ

6.05 Скетч-шоу «6 кад-раў» (16+).

10.25, 18.20, 22.45 «Уральскія пельмені» (16+).

КУЛЬТУРА Культура

6.30 Царыца нябесная. Казанская ікона Божай Маці.

15.35 «Вясна». Маст. фільм.
17.25 Міжнародны этнічны фестываль «Музыка нашых сэрцаў».

НОСТАЛЬГИЯ Настальгія

6.10 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым.

1.10 Тэлеспектакль «Гісторыя кавалера Дэ Грыё і Манон Леско». 1980 год (12+).

EUROSPORT 1 EuroSport 1

0.00 Скачкі. Breeders Cup.
1.00, 5.00, 8.00 Снукер. International Championship.

17.15 Лёгкая атлетыка. Марафон. Нью-Ёрк.

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

0.55 Рыцары каралеўства крутасці (18+).

ТВ 3 ТБЗ

6.00 М/ф (6+).
9.35 «Паненка і кулінар» (12+).

TV 1000 ТБ1000

6.10, 18.20 Тэрміновая дастаўка (16+).

ТВ 1000 Рускае кіно

6.20 Уцёкі за марай (16+).

2.35 Трымай удар, дзетка! (12+).

National Geographic

6.00 Займальная навука (16+).

Discovery Discovery

8.00, 4.40 Як гэта ўстроена? (12+).

20.00, 23.00 Хуткія і гучныя (16+).

1 Беларусь 1

6.50 Меладрама «**Каханне з усімі прыпынкамі**» (12+).
8.30 «Гісторыі выратавання» (12+).
9.00, 12.00, 15.00 Навіны.
9.10 «Арсенал» (12+).
9.45 «Маршрут пабудаваны». Нарачанскі край (12+).
10.25 «Народная раница» (6+).
11.05 «Вакол планеты».
12.10 Навіны. Цэнтральны рэгіён.
12.35 «50 рэцэптаў першага» (12+).
13.15 Меладрама «**Чатыры крызісы каханя**» (16+).
15.15 «Твой горад».
15.30 «Клуб рэдактараў» (16+).
16.05 Меладрама «**Мільянерка**» (12+).
20.15 Дзённік міжнароднага дзіцячага конкурсу «Еўрабачанне-2018».
20.35 Навіны надвор'я.
21.00 «Галоўны эфір».
22.10 Меладрама «**Наступіць світанне**» (16+).

2 Беларусь 2

7.00 М/с «Усё пра Розі» (0+).
7.40 Фільм для дзяцей «Удачлівы Ганс» (12+).
8.40, 20.10 «Тэлебарометр».
8.45 М/с «Чып і Дэйл спяшаюцца на дапамогу» (0+).
9.35 «Веру — не веру» (16+).
10.30 «Жанна Дапамажы» (16+).
11.30, 23.40 «Арол і рэшка» (16+).
12.30 **Баявік «Чалавек-пауук-3: вораг у адлюстраванні»** (12+).
14.55 «Вясельны памёр» (16+).
15.55 «Тата папаў» (16+).
18.10 «Бітва экстрасенсаў». 17-ы сезон (16+).
20.40 «Абмен жонкамі» (16+).
22.00 «Спортлато 5 з 36», КЕНО.
22.05 «Трэці лішні» (16+).
23.05 «Сыграй мяне, калі зможаш» (12+).

3 Беларусь 3

7.35 «Святыні Беларусі».
8.00, 12.50, 20.15 Навіны культуры.
8.20, 13.10, 20.35 «Гэты дзень».
8.25 «Побач з намі». Маст. фільм (12+).
10.00 «Наперад у мінулае».
10.25 «Беларуская кухня». Карась запечаны.
10.55 «Нацыянальны хіт-парад».
11.55 «Майстры і куміры». Паэт, мастак Сяргей Давідовіч.
13.15 «Легенды кіно». Георгій Віцэн (12+).

13.50 «Жэня, Жэнечка і «Кацюша». Трагікамедыя (12+).
15.15 Канцэрт ВІА «Поюшыя гитары». «Нет тебя прекрасней».
16.30 «Маёр Ветраў». Маст. фільм (16+).
20.00 «Архітэктура Беларусі». Косаўскі палац Пуслоўскіх.
20.40 «Калыханка» (0+).
21.05 «Сем нявест яфрэйтара Збруева». Камедыя (12+).
22.40 Урачыстае закрыццё XIII Міжнароднага фестывалю Юрыя Башмета.

5 Беларусь 5

6.00, 21.00 Змешаныя адзінаборствы. UFC.
8.00 Трэнервачны дзень.
8.30 Хакей. КХЛ. «Дынама-Мінск» — «Барыс» (Астана).
10.30 Баскетбол. Адзіная ліга ВТБ. «Парма» (Перм) — «Цмокі-Мінск».
12.20 Гульні «навыраст».
12.50 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. «Металург» (Жлобін) — «Нёман» (Гродна). (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
15.10 Спорт-мікс.
15.20 Піт-стоп.
15.50 Футбол. Беларусбанк — чэмпіянат Беларусі. «Днепр» (Магілёў) — «Тарпеда-БелАЗ» (Жодзіна). (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
17.50 Спорт-цэнтр.
18.00 Цяжкая атлетыка. Чэмпіянат свету. Мужчыны. 73 кілаграмы.
19.00 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Чэлсі» — «Крыстал Пэлас». (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
22.10 Вынікі тыдня.
22.55 Панкратыён. Чэмпіянат свету.

АНТ

7.00, 9.00, 16.00 (з субцітрамі) «Нашы навіны».
7.10 Камедыя «**Сем нянек**» (12+).
8.45 М/с «Смяшарыкі. ПІН-код» (0+).
9.10 «Нядзельная пропаведзь» (з субцітрамі).
9.25 «Здароўе» (16+).
10.30 «Бесталковыя нататкі» (12+).
10.50 «Вакол смеху» (12+).
12.30 Камедыя «**Паласаты рэйс**» (12+).
14.10 «Тры акорды» (16+).
16.20 «Лёс мой — Беларусь» (12+).
16.40 «Ералаш» (6+).
17.00 «Брыльянтавая рука». Нараджэнне легенды (12+).

18.00 Камедыя «**Брыльянтавая рука**» (6+).
20.00 «Контур».
21.05 «Прафесійнае асяроддзе» (12+).
21.30 «Клуб Вясёлых і Знаходлівых». Сустрэча выпускнікоў 2018 (16+).
23.40 Камедыя «**Асабліваці нацыянальнага палявання ў зімовы перыяд**» (16+).

СТБ

6.25 Маст. фільм «**Люстэрка**» (12+).
8.15 «Ежа багоў» (16+).
10.00 «Вёска. Live» (12+).
11.00 «Цэнтральны рэгіён».
11.30, 13.40 «**Чорныя кошкі**». Серыял (12+).
13.30, 16.30 Навіны «24 гадзіны».
16.40, 20.35 Дакументальны спецпраект (16+).
19.30 «Тыдзень».
23.00 «Тыдзень спорту».
23.30 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
0.25 «Соль» «Ю-ПИТЕР» (16+).

МІР

6.15 «Мільён пытанняў аб прыродзе» (6+).
6.30 «Беларусь сёння» (12+).
7.05 «Ведаем рускую» (6+).
8.00 М/ф (0+).
8.10 Маст. фільм «**Ты — мне, я — табе**» (0+).
10.00, 16.00 Навіны (бягучы радок).
10.15 «Яшчэ танней» (12+).
10.45 «Культ/Турызм» (16+).
11.15 «Здабытак рэспублік» (12+).
11.50 Маст. фільм «**Карона Расійскай імперыі, або Зноў няўлоўныя**» (12+).
14.40, 16.15, 19.30, 1.00 Серыял «**Адваротны бок Месяца**» (16+).
18.30, 0.00 «Разам».
2.00 Маст. фільм «**Зялёны фургон**» (12+).
4.25 Маст. фільм «**Сэрцы чатырох**» (12+).

РТР—Беларусь

8.50 Маст. фільм «**Гараджане**» (12+).
10.30 «Смеханарама Яўгена Петрасяна» (16+).
11.00 Весткі.
11.20 «Сам сабе рэжысёр» (16+).
12.15 «Ранішняя пошта» (16+).
13.00 «Калі ўсе дома» (12+).

14.00 Наша справа.
14.15 «Смяяцца дазваляецца» (16+).
15.00 Маст. фільм «**Яна збіла лётчыка**» (12+).
18.15, 21.45 Маст. фільм «**Непрадбачаныя абставіны**» (12+).
20.00 Весткі тыдня.
23.20 Масква. Крэмль. Пуцін.
0.10 «Нядзельны вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

6.30 «Астрапрагноз».
6.35 Серыял «**Вяртанне Мухтара**» (16+).
8.00, 10.00, 16.00 Сёння.
8.20 «Іх норавы» (0+).
8.45 «Урачэбныя тайны плюс» (12+).
9.15 «Хто ў доме гаспадар?» (16+).
10.25 «Першая перадача» (16+).
11.05 «Цуд тэхнікі» (12+).
12.00 «Дачны адказ» (0+).
13.10 «НашСпажыўНагляд» (16+).
14.15 Камедыя «**Муж па выкліку**» (16+).
16.20 «Следства вялі...» (16+).
18.05 «Новыя рускія сенсацыі» (16+).
19.35 «Зоркі сышліся» (16+).
21.05 Маст. фільм «**Каханне пад грыфам «Цалкам сакрэтна»**» (16+).
22.50 «Зразумець і абясшкодзіць» (12+).
23.30 «Мая Ала. Споведзь яе мужчын» (16+).
0.20 «Алнойчы...» (16+).

8 канал

7.00, 15.20, 18.55, 21.05, 0.55 «Надвор'е».
7.05 М/ф «Баранчык Шон».
7.15 Дак. серыял «Малыя» (0+).
8.00 М/ф «Братка медзвездзяна».
9.25 «Утравляе».
9.30 «Мой любімы гадаванец».
10.00 Камедыя «**Укол парасонам**» (16+).
11.40 Камедыя «**Алоха**» (12+).
13.30 Прыгоды «**Жамчужына Ніла**» (12+).
15.25 «Стыльняшка».
15.30 «Глядзім усёй сям'ёй». Маст. фільм «**Лёс Галактыкі**» (6+).
17.40 «Адказвайка».
17.45 «Сябры дзядулі Марка».
18.00 Серыял «**Яна напісала забойства**» (12+).
19.00 Драма «**Залаты век**» (16+).
20.50 «Вечарніца».
21.10 Прыгоды «**Каралева пустыні**» (16+).
23.20 Камедыя «**Вясёлы Вялікдзень**» (12+).

ВТБ

6.05, 12.45 Серыял «Мамачкі-2» (16+).
7.10 М/ф «Марын і яго сябры» (0+).
7.40 М/ф «Ліга Watchcar» (6+).
8.10, 4.05 «Ералаш» (6+).
8.30 Серыял «Сямейны бізнес» (12+).
9.40 Анімацыйны фільм «Саюз звароў» (0+).
11.30 Скетч-шоу «Асцярожна: дзеці!» (6+).
13.50, 2.25 Фэнтэзі «Ёка» (16+).
15.50 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
18.00, 0.20 «Уральскія пельмені» (16+).
18.30 «Саюзнікі» (16+).
20.00 Серыял «Кухня-6» (16+).
22.00 Фэнтэзі «Мой хатні дыназаўр» (12+).
1.25 Серыял «Бязмоўны сведка» (16+).
4.25 Серыял «Метад Лаўровай» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.20, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква Кацярынінская.
7.05 «Эфект матылька». Дак. серыял.
7.35, 22.25 «Сіта і Рама». Серыял.
8.25 100 гадоў з дня нараджэння Міхаіла Луконіна. «Хлопчыкі дзяржавы».
8.55, 16.40 «Вольга Сяргееўна». Серыял.
10.15 «Назіральнік».
11.10, 1.40 «Мы не здаёмся, мы ідзем». Дак. фільм.
12.15, 18.40, 1.00 Улада факта. «Верфі Расіі».
13.00 Юбілей Алены Драпекі. «Лінія жыцця».
14.00 «Забайкальская адысея». Дак. фільм.
15.10 «На гэтым тыдні... 100 гадоў таму. Нефрантавыя нататкі».
15.35 «Агора». Ток-шоу.
17.40 Гістарычныя канцэртны. Вялікія дырыжоры. Герберт фон Караян.
19.45 «Галоўная роля».
20.05 «Правілы жыцця».

ЕВРОСПОРТ 1 EuroSport 1

1.50, 3.30, 19.00 Барацьба. Чэмпіянат свету.
2.20, 5.00, 8.00, 10.30, 13.00, 14.30, 18.00 Снукер. International Championship.
4.00 Веласпорт (трэк). Шэсць дзён Лондана.
6.30, 14.00 Горныя лыжы. Кубак свету.
19.30 Фігурнае катанне. Гран-пры. Skate Canada.
21.00 Лёгкая атлетыка. Паўмарафон. Нью-Ёрк.
22.00 Алімпійскія гульні. «Зала славы».

НОСТАЛЬГІЯ Настальгія

6.00 Маст. фільм «Сэрцы чатырох» (12+).
7.30 «Сустрэча ў канцэртнай студыі «Астанкіна» з Мікітам Міхалковым». 1986 год (12+).
9.00 «Быў час». 2008 год (16+).
10.00 «Пад знакам задзяка. Скарпіён». 1992 год (12+).
11.20, 13.20, 14.45, 15.45, 17.15, 19.05, 20.10, 21.45, 23.00, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+).
12.00 «Майстры мастацтваў. Алег Басілашвілі». 1984 год (16+).
13.35 «Гэты фантастычны свет». 1981 год (12+).
15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
16.00 Маст. фільм «Я буду чакаць...» (16+).
18.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Роллінг Стоунз». 2005 год (18+).
19.20 «Мантаж». 1988 год (16+).
22.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
0.00 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1965. 1-я частка. 2009 год (12+).
1.05 Фільм-канцэрт «Гэта было... было... было...» (песні, пацярпелы ад крытыкі ў 60-я гады). 1989 год (12+).
1.25 «Вакол смеху». «Вялікі горад». 1980 год (12+).
4.00 «Колба часу» (16+).
5.15 «Музычны рынг». Гурты «Цэнтр» і «Ігры». 1989 год (16+).

КІНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

1.10 Два дні (16+).
3.00 Кур'ер (16+).
4.50 Урокі выжывання (6+).
6.30 Маё вялікае грэскае вясельле-2 (16+).
8.20 Гітлер капут! (16+).
10.15 Формула 51 (16+).
12.00 Старскі і Хатч (12+).
14.00 Сведка на вяселлі (16+).
15.50 Наша Russia. Яйкі лёсу (16+).
17.25 Робін Гуд: мужчыны ў трыко (12+).
19.30 Голая праўда (16+).

21.20 Сакрэты сексу і каханя (18+).
23.15 All inclusive, або Усё ўключана! (16+).

ТВ 3 ТБ3

6.00 М/ф (6+).
7.35 «10 самых» (16+).
8.05 «Доктар І...» (16+).
8.35, 19.00, 1.50 «Вузел лёсу». Серыял (16+).
10.20, 3.30 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
12.05 «Асцярожна, махляры!» (16+).

Национал Geographic

6.00 Найбуйнейшы ў свеце рамонт (16+).
6.50, 5.10 Навуковыя неадарэчнасці (16+).
7.40 Займальная навука (16+).
8.00, 13.25 Неверагодны доктар Пол (16+).
9.30 Асушыць акіян (16+).
10.20, 21.10, 2.45 Аўта-SOS (12+).
11.05 Золата Юкана (16+).
11.50 Ледзяная дарога (16+).
12.35 Гаспадары гор (16+).
14.10, 1.55 Дзікі тунец (16+).
15.40, 19.40 Расследаванне авіякатастроф (16+).
17.15 Муміі, застылыя ў часе (16+).
18.00, 22.00, 1.10 Архітэктары старажытнасці (16+).
18.45 Гады небяспечнага жыцця (16+).
22.45 Суперзброя Гітлера (16+).
23.30 Гісторыя Бога (16+).
0.25 Асушыць акіян (16+).
3.30 Машыны: разабраць і прадаць (16+).
4.20 Рэальнасць ці фантастыка? (16+).

TV 1000 ТБ1000

6.10, 18.15 Шпіён па суседстве (12+).
8.00 Рок Дог (6+).
9.50 Змрочныя цені (16+).
12.00 Вялікі тата (12+).
13.55 Спяшайся кахаць (12+).
15.55 Леў (16+).
20.10 Джулі і Джулія: гатуюць шчасце па рэцэпце (16+).
22.30 Штучны інтэлект. Доступ неабмежаваны (16+).
0.25 Афера па-англійску (18+).
2.20 Галаграма для караля (18+).
4.10 Экстрасэнс (16+).

ТВ 1000 Рускае кіно

6.20 Выпрабаванне (16+).
8.25 Ілья Мурамец і Салавей-Разбойнік (12+).
10.15 Апельсінавы сок (16+).
12.25 Кайн XVIII (6+).
14.25 Бабуля лёгкіх паводзін (16+).
16.20, 4.40 Партыя для чэмпіёна (12+).
18.15 Духless-2 (16+).
20.20 Удваіх на крызе (12+).
22.00 Хатабыч (16+).
23.55 Кактэбэль (12+).
1.55 Алёша Паповіч і Тугарын Змей (12+).
3.15 Жыццё наперадзе (16+).

Discovery

8.00, 16.00, 22.00, 0.00 Махінатары (12+).
9.00, 17.00 Бітвы робатаў (12+).
10.00, 15.00, 21.00 Як гэта зроблена? (12+).
11.00, 20.00, 5.30 Склады (16+).
12.00, 1.00, 7.10 Не спрабуйце паўтарыць (16+).
13.00 Разбуральнікі легенд (16+).
14.00, 3.50 Аляска: сям'я з лесу (16+).
18.00 Залатая ліхаманка (12+).
19.00 Забытая інжынерыя (12+).
23.00, 4.40 Паляўнічыя на склады (16+).
2.00 Што магло пайсці не так? (16+).
2.55 Вулічныя гонкі (16+).
6.20 Хуткія і гучныя (16+).

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.25 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.05 «Зона Х» (16+).
9.10, 22.10 Серыял «След» (16+).
10.55, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Каралева прыгажосці» (16+).
13.05 «Дзіцячы доктар».
13.35 «Дзень у вялікім горадзе».
14.35, 15.25 Серыял «Бясмертнік. Вера і праўда» (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 «Беларуская часінка».
18.00 Навіны рэгіёна.
21.00 «Панарама».
21.50 Спецыяльны рэпартаж (12+).
23.45 «Сфера інтарэсаў».
0.40 «Дзень спорту».

2 Беларусь 2

7.00 «Тэлераніца» (12+).
9.00, 17.35 «Тэлебарометр».
9.05, 19.45 Серыял «Зразумець. Дараваць» (16+).
9.45, 20.15 Серыял «Сямейныя гісторыі» (16+).
10.20, 22.05 «Экстрасэнсы-дэтэктывы» (16+).
11.25, 17.40 Серыял «Без тэрміну даўнасці» (16+).
13.35, 23.55 Серыял «Цэнтральная бальніца» (16+).
14.40 «Спатканне з будучыняй» (16+).
15.40 «Нічога сабе ньюз» (12+).
15.45, 23.10 «Пін код». Інтэрактыўны маладзёжны праект (12+).
16.30 «Вясельны памер» (16+).
20.50 «Абмен жонкамі» (16+).
22.00 «Спортлато 6 з 49», КЕНО.

3 Беларусь 3

7.00 «Дабраранак».
7.35 «Беларуская кухня». Рагойш.
8.05, 12.00, 20.00 Навіны культуры.
8.25, 12.20, 20.20 «Гэты дзень».
8.30, 17.55 «Ганна Герман». Маст. фільм. 1-я серыя (12+).
9.20, 18.50 «Дзесяць фатаграфій». Аляксандр Міхайлаў (12+).
10.00, 14.30 «Знішчальнікі Другой сусветнай вайны». Дак. фільм. 1-я серыя (12+).

10.45 «Паветраны рамізінік». Маст. фільм (12+).
12.25 «Беларусь». Ігар Бышнёў.
12.55 «Жывая культура». Традыцыйная тэхналогія ткацтва падвойных дываноў (в. Гудзевічы, Мастоўскі раён, Гродзенская вобласць).
13.20, 21.05 «Сямнаццаць імгненняў вясны». Маст. фільм (12+).
15.10 «Андрэй Бембель: Смерць, Перамога, Слава». Дак. фільм.
15.35, 22.20 «Час кіно». Кінафестываль «Лістапад». «Масакра».
15.45, 22.30 «Масакра». Маст. фільм (16+).
17.30 «Камертон». Народны артыст СССР Валянцін Елізар'еў.
19.30 «Ваша лато», «Пяцёрчэчка».
20.25 «Суразмоўцы».
20.40 «Калыханка» (0+).

5 Беларусь 5

7.10 Хакей. КХЛ. «Дынама-Мінск» — «Амур» (Хабараўск).
9.05, 22.30 Міні-футбол. Таваарыскі матч. Беларусь — Італія.
10.40 Час футбала.
11.25 Легенды сусветнага спорту.
11.55, 16.25 Спорт-мікс.
12.05 Піт-стоп.
12.35 Футбол. Чэмпіят Англіі. «Тотэнхэм» — «Манчэстэр Сіці».
14.35 Баскетбол. Адзіная ліга ВТБ. «Цмокі-Мінск» — «Енісей» (Краснаярск).
16.35 Футбол. Чэмпіят Англіі. Агляд тура.
17.35 Матч-пойнт.
18.10 Гандбол. СЕНА-Газпром ліга. БГК імя Мяшкова (Беларусь) — «Вардар» (Македонія). (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
19.40 Хакей. Чэмпіят Беларусі. «Юнацтва-Мінск» — «Шахцёр» (Салігорск). (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
22.00 Спорт-кадр.

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), 7.30, 8.00 (з субцітрамі), 8.30, 9.00 (з субцітрамі), 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 (з субцітрамі), 20.30 Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Сёння 30 кастрычніка. Дзень пачынаецца» (12+).
10.00 «Жыць здорава!» (16+).
11.10 «Модны прыгавор» (12+).
12.20, 13.10 Серыял «Краіна 03» (16+).
14.40 «Давай пажэнімся!» (16+).
15.35, 16.20, 23.55 «Мужчынаскае/Жаночае» (16+).

16.55 «На самай справе» (16+).
18.20 «Удача ў прыдачу!» з «Еўраопт».
19.05 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 «Час».
21.10 Серыял «Мажор» (16+).
22.15 Серыял «Бяссонніца» (16+).
23.20 «Анатоль Капскі: лініі жыцця» (12).
0.55 «Нашы навіны». Галоўнае за дзень.

СТБ

5.30 «Цэнтральны рэгіён».
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
9.00, 23.05 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40, 20.25 «Белыя ваўкі». Серыял (16+).
12.20 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.40, 23.55 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
13.45 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
14.45 «Ежа багоў» (16+).
15.45, 16.50 «Катоўскі». Серыял (16+).
19.55, 23.00 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
22.05 «Глядзець усім!» (16+).
0.40 Дакументальны праект (16+).

МІР

6.00, 10.10 Серыял «Адліга» (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
13.15 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
14.00, 1.35 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00, 2.25 «Справы сямейныя. Новая гісторыя» (16+).
16.15, 0.40 «Гульня ў кіно» (12+).
17.10 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
19.20, 3.15 Серыял «Агент асобага прызначэння» (16+).
22.20, 0.10 Серыял «Жураў» (16+).
5.25 «Наша кіно. Гісторыя вялікага каханьня» (12+).

РТР— Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
11.00, 14.00, 20.00 Весткі.
11.25 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).

12.35, 14.25, 20.40 Серыял «У чужым краі» (12+).
13.35 «Наша справа» (16+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
15.35 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.00 Весткі. Мясцовы час.
17.25 «Лёс чалавека» (12+).
18.30 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
22.30, 23.10 Серыял «Марозавы» (12+).
0.25 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.45 Сёння.
6.10 «Мальцава» (12+).
7.10 «Дзелавая раніца НТБ» (12+).
7.55, 8.05 Серыял «Вяртанне Мухтара» (16+).
9.40, 23.20 «НЗ.by».
10.20 Серыял «Сведкі» (16+).
11.15 Серыял «Масква. Тры вакзалы» (16+).
13.25, 18.30 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.05, 16.35 Серыял «Вуліцы разбітых ліхтароў» (16+).
17.25 «ДНК» (16+).
19.45 Серыял «Куба» (16+).
21.25 Серыял «Варона» (16+).
0.00 «Падазраюцца ўсе» (16+).

8 канал

7.00, 15.55, 19.40, 21.05, 0.25 «Надвор'е».
7.05, 16.05 М/с.
7.30, 16.00 «Гумарынка».
7.35 Серыял «Два з паловай чалавекі» (16+).
8.40 Серыял «Блізняты» (16+).
9.35, 19.45 Серыял «Мост» (16+).
10.35 «Мой любімы гадаванец» (0+).
11.05, 18.50 Серыял «Не твая справа» (16+).
12.00 Камедыя «Ноч у музеі» (12+).
13.50 Серыял «Месяцовыя закаханыя» (16+).
16.30 Дак. серыял «Малыя».
17.15 «Адказвайка».
17.20 Серыял «Пражыць жыццё» (16+).
20.50 «Вечарніца».
21.10 «Даведнік па краінах і кантынентах» (0+).
21.20 Камедыя «Зялёная пчала» (12+).
23.20 Серыял «Блудлівая Каліфорнія» (18+).

ВТБ

6.05 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).
6.50 Серыял «Татавы дочки» (12+).
8.00 «Турбаміксер» (16+).
9.00 М/ф «Чычылэнд» (0+).
9.20 М/ф «Марын і яго сябры» (0+).
9.50 М/ф «Машыны казкі» (0+).
10.20 М/ф «Джынглікі» (0+).
10.45, 3.00 «Ералаш» (6+).
11.15 «Саюзнікі» (16+).
12.50 Анімацыйны фільм «Граза мурашак» (12+).
14.35 Серыял «Івановы — Івановы-3» (16+).
17.10 Камедыя «Усё або нічога» (16+).

19.25, 22.50 «Уральскія пельмені» (16+).
21.00 Фантастыка «Іншапланетнае ўварванне: бітва за Лос-Анджэлес» (12+).
23.20 Жакі «Туман» (16+).
1.10 «Хачу верыць!» (16+).
4.00 «Лаві момант» (16+).
5.00 «Дурні і дарогі» (16+).

Культура

6.30 «Адам жэніцца з Евай». Маст. фільм.
8.50 «Ох і Ах». «Ох і Ах ідуць у паход». «Канёк-Гарбунок». М/ф.
10.25 «Перадзвіжнікі. Мікалай Ярашэнка».
10.50, 0.10 «Няўлоўныя мсціўцы». Маст. фільм.
12.10 Зямля людзей. «Лакцы. Каменная кніга».
12.40 «Навуковы стэнд-ап».
13.25, 1.25 «Жывая прырода Японіі». Дак. фільм.

14.15 «Клас. Акадэмія рускага балета імя А. Я. Ваганавай». Дак. фільм.
15.10 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.
15.30 «Сэрцы чатырох». Маст. фільм.
17.00 «Салодкае жыццё». Дак. фільм.
17.45 Кіно пра кіно. «Каліна чырвоная». Занадта рускае кіно». Дак. фільм.
18.25 «Рамантыка раманса». Выбранае.
20.30 «Больш, чым каханне». Пётр і Міра Тадароўскія.
21.10 «Каханая жанчына механіка Гаўрылава». Маст. фільм.
22.30 Dance Open. Міжнародны фестываль балета. Гала-канцэрт зорак сусветнай сцэны.
2.20 «Банкет». «Кот у ботах». М/ф для дарослых.

Настальгія

6.00 «Яловая субмарына» з Аляксандрам Ліпніцкім: «Гісторыя рускага рока», гурты «Николай Коперник» і «Ночной проспект». 2006 год (16+).
6.50, 8.45, 9.45, 11.00, 13.15, 14.35, 15.45, 17.00, 18.45, 20.40, 2.25, 3.45, 5.00 Музыкальная настальгія (12+).
7.10 Тэлеспектакль «Гісторыя кавалера дэ Грыё і Манон Леско». 1980 год (12+).
9.00, 15.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
11.45 «Паэт Генадзь Айгі чытае свае вершы». 1-я частка. 2005 год (16+).
12.10 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1965. 2-я частка. 2009 год (12+).
13.30 «Шынок «13 крэслаў». 1968 год (12+).
16.00 «Колба часу» (16+).
18.00 «Эліта Краіны Саветаў». Аляксандр Градскі. 2007 год (12+).
19.10 «Гэты фантастычны свет». «Уменне кідаць мяч». 1988 год (12+).

21.00 «Быў час». 2009 год (16+).
22.00 Маст. фільм «Пераклад з англійскай» (16+).
0.00 «Спяем, сябры!» з Таццянай Візбар. 2007 год (12+).
1.00 Маст. фільм «Гарачыя дзянькі» (12+).

EUROSPORT 1 EuroSport 1

0.00 Дроны. DR1 Champions.
1.00 Аўтагонкі. WTCR.
1.30, 5.00, 8.00, 13.30, 22.15 Снукер. International Championship.
3.30, 6.30, 12.00, 17.30, 20.30 Футбол. Чэмпіят MLS.
20.30 Снаўборд. Кубак свету.

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

1.00 Рэальныя ваўкалакі (16+).
2.35 Маё вялікае грэскае вяселле-2 (16+).
4.15 Трымай удар, дзетка! (12+).
6.15 Замуж пасля ўсіх рока (1—4 серыі) (16+).
10.05 Лёгка паводзіны (16+).
11.55 All inclusive, або Усё ўключана! (16+).
13.50 Усё ўключана-2 (16+).
15.45 Шпіён па суседстве (12+).
17.40 Голая праўда. (16+).
19.30 Ажаніся са мною, чычак (18+).
21.15 Містар Фелічыта (16+).

22.55 Сакрэты сексу і каханьня (18+).

ТВ 3 ТБ3

6.00 М/ф (6+).
9.10 «Школа доктара Камароўскага» (6+).

10.35 «Заўтра сёння» (12+).
11.05 «Хронікі маскоўскага побыту» (16+).
11.55, 1.40 «Крок у бздань». Серыял (12+).
15.30 «Міміно». Камедыя (12+).
17.25 «Тры волаты і Шамаханская цырыца». Анімацыйны фільм (12+).
18.50 «Вокладка» (16+).
19.25, 4.45 «10 самых» (16+).
20.00 «Катоў крыўдзіць не рэкамендуецца». Маст. фільм (12+).
21.50 «Мумія-2». Фэнтэзі (12+).

0.10 «Звышнатуральнае». Серыял (16+).
5.15 «Нераскрытыя тайны» (12+).

TV 1000 ТБ1000

6.10, 17.50 Чарлі і шакаладная фабрыка (12+).
8.30 Бандыты (16+).
11.00 Заўсёды гавары «Так» (16+).
13.15 Джулі і Джулія: гатуем шчасце па рэцэпце (16+).
15.45 Нясцерпная жорсткасць (12+).
20.10 Жонка падарожніка ў часе (16+).
22.15 Хуткі і мёртвы (16+).
0.20 Неймавернае (18+).
2.15 Законы прывабнасці (12+).
3.50 На лініі агню (16+).

ТВ 1000 Рускае кіно

6.20 Ну, прывітанне, Аксана Сакалова! (16+).
8.25 Ванечка (16+).
10.30 Ты ў мяне адна (16+).
12.35 Іван Царэвіч і Шапы Воўк (12+).
14.30 Графамафія (12+).

16.30 Дзеткі напраткат (12+).
18.25 Танкі (12+).
20.20 Прыцягненне (12+).
22.35 Пра каханне (16+).
0.30 Хардкор (18+).
2.30 Лёгка на ўспамін (12+).
3.55 Экіпаж (6+).

National Geographic

6.00 Займальныя навука (16+).
6.25, 14.55, 17.15 Космас: прастора і час (16+).
7.55 Неверагодны доктар Пол (16+).
9.30 Дзікі тунец (16+).
12.40 Моц племені (16+).
18.00, 22.00 Гітлераўскія лагеры смерці (16+).
18.45, 20.25 Віні Джонс: самыя крутыя сюжэты пра Расію (16+).
19.35 Экстрэмальны Кітай (16+).
22.45 Суперзбудаванні Трэцяга рэйха (16+).
1.00 Расследаванні авіякатастроф (16+).
3.20 Аўта-SOS (12+).
4.50 Сапраўдны суперкар (16+).
5.35 Навуковыя недарэчасці (16+).

Discovery

8.00 Як гэта зроблена? (12+).
9.00 Чыгунка Аўстраліі (12+).
10.00 Аляска: сям'я з лесу (16+).
11.00 Як устроены Сусвет (12+).
12.00, 3.50 Забытая інжынерыя (12+).
13.00, 2.55 Разбуральнікі легенд (16+).
14.00, 7.10 Круты віраж (16+).
15.00 Панціак — рыцар дарог (12+).
16.00, 19.00, 22.00, 0.00 У пагоні за класікай (12+).
1.00 Залатая ліхаманка (16+).
2.00 Востраў (12+).
4.40 Гульня на жыццё (16+).

1 Беларусь 1

6.15 Слова мітрапаліта Паўла на Дзімітраўскую бацькоўскую суботу. 6.25 «Існасьць». 6.50 Меладрама «Чатыры крызісы каханьня» (16+).

2 Беларусь 2

7.00 М/с «Усё пра Розі» (0+). 7.30 Фільм для дзяцей «Альпійская казка» (6+). 9.10, 21.55 «Тэлебарометр».

3 Беларусь 3

7.35 «Сіла веры». 8.00, 15.50, 20.15 Навіны культуры. 8.20, 16.05, 20.35 «Гэты дзень».

10.30 «Беларуская кухня». Юшка з крыві. 10.55 «Я хачу гэта ўбачыць!» (6+). 11.25 «Размаўляем па-беларуску».

5 Беларусь 5

7.10 Хакей. КХЛ. «Металург» (Магнітагорск) — «Ёкерыт» (Хельсінкі). 9.15 Фактар сілы. 9.45 Легенды сусветнага спорту.

АНТ

7.00, 9.00, 16.00 (з субцітрамі) «Нашы навіны». 7.10 «Іграй, гармонік любы!» (6+).

9.30 «Ідэальны рамонт» (12+). 10.45 «Вакол смеху» (12+). 12.40 Камедыя «Прыгоды Падзінгтана» (6+).

СТБ

6.15 «Анфас». 6.35 «Ежа багоў» (16+). 7.30 «Самая карысная праграма» (16+).

МІР

6.15 «Мільён пытанняў аб прыродзе» (6+). 6.30 «Саюзнікі» (6+). 7.05 «Такія розныя» (16+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Беларусі». 10.00 «Дыялогі пра жывёл. Маскоўскі заапарк» (12+).

11.00 Весткі. 11.20 Маст. фільм «Добраахвотнікі» (12+). 13.00 «Наша справа» (16+).

НТБ—Беларусь

6.25 «Астрапрагноз». 6.30 Серыял «Вяртанне Мухтара» (16+). 8.00, 10.00, 16.00 Сёння.

8 канал

7.00, 18.45, 21.15, 1.00 «Надвор'е». 7.05 М/ф «Баранчык Шон». 7.15 Дак. фільм «Малыя» (0+).

ВТВ ВТВ

6.05, 12.30 Серыял «Мачкі-2» (16+). 7.10 М/ф «Марын і яго сябры» (0+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.20, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 Навіны культуры.

20.30 «Добрай ночы, малыя!» 21.45 «Штучны адбор». 23.10 «Культурны адпачынак».

Настальгія

6.00 «Майстры мастацтваў. Алег Басілашвілі». 1984 год (16+).

19.00 Аўтагонкі. WTCR. 20.00 «Дух паруснага спорту».

Кінакамедыя

1.05 Усё ўключана-2 (16+). 3.00 Усё і адразу (16+).

ТВ 1000 ТБ1000

6.10, 17.25 Лепш не бывае (12+). 8.50 Холад у ліпені (16+).

ТВ 3 ТБ3

6.00 М/ф (6+). 7.15 «Школа доктара Камароўскага» (6+).

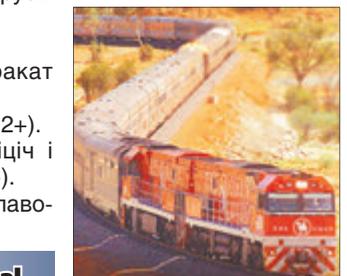
22.55, 5.35 «Вокладка» (16+). 23.30 «Звышнатуральнае».

TV 1000 ТБ1000

6.10, 17.25 Лепш не бывае (12+). 8.50 Холад у ліпені (16+).

Discovery Channel

8.00, 14.00, 16.00, 22.00, 3.50 Махінатары (12+).

18.00 Залатая ліхаманка (12+). 19.00 Забытая інжынерія (12+).

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.20** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.00 «Зона Х» (16+).
9.10, 22.05 **Серыял «След»** (16+).
10.55, 12.10, 18.35, 19.20 **Серыял «Каралева прыгажосці»** (16+).
13.05 «Дзіцячы доктар».
13.35 «Дзень у вялікім горадзе».
14.35, 15.25 **Серыял «Бясмертнік. Вера і праўда»** (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 «Беларуская часінка».
21.00 «Панарама».
21.50 «На кантролі Прэзідэнта».
23.40 «Сфера інтарэсаў».
0.40 «Дзень спорту».

2 Беларусь 2

7.00 «Тэлераніца» (12+).
9.00, 17.30 «Тэлебарометр».
9.05, 19.50 **Серыял «Сляпяя»** (16+).
10.15, 22.05 «Экстрасэнсы-дэтэктывы» (16+).
11.20, 17.35 **Серыял «Без тэрміну даўнасці»** (16+).
13.30, 23.55 **Серыял «Цэнтральная бальніца»** (16+).
14.35 «Блізняты» (16+).
15.40 «Нічога сабе нюз» (12+).
15.45, 23.10 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект (12+).
16.30 «Вясельны памер» (16+).
20.50 «Абмен жонкамі» (16+).
22.00 «Спортлато 5 з 36», КЕНО.

3 Беларусь 3

7.00 «Дабранак».
7.35 «Беларуская кухня». Бураковы квас.
8.05, 12.00, 19.55 Навіны культуры.
8.25, 12.20 «Гэты дзень».
8.30, 17.55 «Ганна Герман». Маст. фільм (12+).
9.20, 18.50 «Дзесяць фатаграфій». Уладзімір Далінскі (12+).
10.00, 14.30 «Знішчальнікі Другой сусветнай вайны». Дак. фільм (12+).
10.35 «Сэрцы чатырох». Маст. фільм (12+).

12.25 «Беларусы». Зоя Белавосцік.
12.55 «Жывая культура». Абрад «Юр'я» (в. Пагост, Жыткавіцкі раён).
13.20, 21.05 «Сямнаццаць імгненняў вясны». Маст. фільм (12+).
15.10 «Партызаны». Фёдар Крыловіч (12+).
15.35, 22.10 «Час кіно». Кінафестываль «Лістапад». «У тумане».
15.45, 22.30 «У тумане». Маст. фільм (16+).
19.25 «Артэфакты». Канцылярскі ліст Боны Сфорцы.
20.15 «Я хачу гэта ўбачыць!» Магілёў (6+).
20.40 «Калыханка» (0+).

5 Беларусь 5

7.10 Спорт-кадр.
7.40 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. «Юнацтва-Мінск» — «Шахцёр» (Салігорск).
9.40 Матч-пойнт.
10.10 Гандбол. СЕНА-Газпром ліга. БГК імя Мяшкова (Беларусь) — «Вардар» (Македонія).
11.45, 15.35 Спорт-мікс.
11.55 Міні-футбол. Таварыскі матч. Беларусь — Італія.
13.30 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 3-і тур.
15.45 Козел пра футбол.
16.05 Легенды сусветнага спорту.
16.40 Футбол. Беларусбанк — чэмпіянат Беларусі. «Шахцёр» (Салігорск) — ФК «Віцебск». (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
18.40 Баскетбол. Кубак ФІБА. «Цмокі-Мінск» — «Петраліна АЕК» (Кіпр). (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
20.35 Футбол. Беларусбанк — чэмпіянат Беларусі. «Дынама» (Брэст) — БАТЭ (Барысаў). (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
22.35 «Анатоль Капскі. Жыццё за мару».
23.20 Слэм-данк.

Н АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), **7.30, 8.00** (з субцітрамі), **8.30, 9.00** (з субцітрамі), **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** (з субцітрамі), **20.30** Навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Сённа 31 кастрычніка. Дзень пачынаецца» (12+).
10.00 «Жыць здорава!» (16+).
11.10 «Кантрольная закупка» (12+).
11.50 «Модны прыговор» (12+).

13.10 **Серыял «Краіна 03»** (16+).
15.00 «Давай пажэнімся!» (16+).
16.20, 23.20 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
17.30, 18.20 «На самай справе» (16+).
18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
19.00 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 «Час».
21.10 **Серыял «Мажор»** (16+).
22.15 **Серыял «Бяссонніца»** (16+).
0.20 «Вячэрні Ургант» (16+).
1.10 «Нашы навіны». Галоўнае за дзень.

ТВ РЕН СТБ

5.30 «Тыдзень спорту».
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
9.00 «Мінск і мінчане».
9.30, 23.05 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40, 20.25 «Белыя ваўкі». **Серыял** (16+).
12.20 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.40, 23.55 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
13.45 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
14.45 «Ежа багоў» (16+).
15.45, 16.50 «Чорныя кошкі». **Серыял** (12+).
19.55, 23.00 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
22.05 «Глядзець усім!» (16+).
0.40 Дакументальны спецпраект (16+).

МІР МІР

6.00 «Вой, мамачкі!» (12+).
6.30, 10.10 **Серыял «АСА»** (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
13.15 «Зала суда. Битва за грошы» (16+).
14.00, 1.35 «Справы сямейныя. Битва за будучыню» (16+).
15.00, 2.25 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 0.40 «Гульня ў кіно» (12+).
17.10 **Серыял «Вяртанне Мухтара-2»** (16+).
19.20, 3.05 **Серыял «Агент асабага прызначэння»** (16+).
22.20, 0.10 **Серыял «Жураў»** (16+).
5.25 «Наша кіно. Гісторыя вялікага каханьня» (12+).

БЕЛАРУСЬ РТР Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
11.00, 14.00, 20.00 Весткі.
11.25 «Гра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).
12.35, 14.25, 20.40 **Серыял «У чужым краі»** (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
15.35 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.00 Весткі. Мясцовы час.
17.25 «Лёс чалавека» (12+).
18.30 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
22.30, 23.10 **Серыял «Марозава»** (12+).
0.35 «Вечар з Уладзімірам Салаўевым».

НТБ Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.45 Сённа.
6.10 «Мальцава» (12+).
7.10 «Дзелавая раніца НТБ» (12+).
7.55, 8.05 **Серыял «Вяртанне Мухтара»** (16+).
9.40, 23.20 «НЗ.by».
10.20 **Серыял «Сведкі»** (16+).
11.15 **Серыял «Масква. Тры вакзалы»** (16+).
13.25, 18.30 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.05, 16.35 **Серыял «Вуліцы разбітых ліхтароў»** (16+).
17.25 «ДНК» (16+).
19.45 **Серыял «Куба»** (16+).
21.25 **Серыял «Варона»** (16+).
0.00 «Падазраюцца ўсе» (16+).

8 канал

7.00, 15.55, 19.40, 21.00, 0.10 «Надвор'е».
7.05, 16.05 М/с.
7.30, 16.00 «Гумарынка».
7.35 **Серыял «Два з паловай чалавекі»** (16+).
8.40 **Серыял «Блізняты»** (16+).
9.35, 19.45 **Серыял «Мост»** (16+).
10.35 Дак. экран.
11.25 **Серыял «Не твая справа»** (16+).
12.10 **Камедыя «Ноч у музеі»**.
13.50 **Серыял «Месяцовыя закаханыя»** (16+).
16.30 Дак. серыял «Малыя».
17.15 «Стыльняшка».
17.20 **Серыял «Пражыць жыццё»** (16+).
18.50 **Серыял «Сакрэтныя матэрыялы»** (16+).
20.50 «Вечарніца».
21.05 **Фэнтэзі «Мумія»** (12+).
23.10 **Серыял «Байкі са склепа»**.

ВТВ ВТВ

6.05, 12.30 **Серыял «Мамачкі-2»** (16+).
7.10 М/ф «Марын і яго сябры» (0+).
7.40 М/ф «Маша і Мядзведзь» (0+).
8.10, 4.05 «Ералаш» (6+).
8.45 **Серыял «Сямейны бізнес»** (12+).
9.50 Анімацыйны фільм «Граза мурашак» (12+).

11.35 «Турысты» (16+).
13.50 **Фэнтэзі «Новыя прыгоды Аладзіна»** (12+).
15.55 **Серыял «Шчаслівыя разам»** (16+).
18.00, 20.00, 0.30 «Уральскія пельмені» (16+).
19.00 **Серыял «Івановы — Івановы-3»** (16+).
22.00 **Фэнтэзі «Пітэр Пэн»** (12+).
0.10 **Жахі «Збаў нас ад злага»** (18+).
2.20 **Серыял «Як я стаў рускім»** (16+).
4.25 **Серыял «Метад Лаўровай»** (16+).

КУЛЬТУРА Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.20, 10.00, 15.00, 19.30, 23.00 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква транспартная.
7.05 «Правілы жыцця».
7.35, 22.10 «Сіта і Рама».
8.25 «Першыя ў свеце».
8.40, 16.20 «Два капітаны». Маст. фільм. 2-я серыя.
10.20 Шэдэўры старога кіно. «Высокія ўзнагароды». Маст. фільм.
11.50 «Араніенбаўмскія гульні». Дак. фільм.
12.35 Чорныя дзіркі. Беларусь плямы.
13.20 95 гадоў з дня нараджэння Анатоля Грэб-

нева. «Кінематограф асабістай шчырасці». Дак. фільм.
14.00 «Падводны свет старажытнага горада Баі». Дак. фільм.
15.10 «Лісты з правінцыі». Белаазёрск (Валагодская вобласць).
15.40 «Энігма. Мізія».
17.35 Гістарычныя канцэрты. Вялікія дырыжоры. Яўген Мравінскі.
18.45 «Царская ложа».
19.45 «Смеханастальгія».
20.15, 1.45 «Шукальнікі». «Маскоўскі тайнік Юсупавых».
21.05 «Лінія жыцця». Таццяна Чарнігаўская.
23.20 Клуб «Шабалаўка, 37».

EUROSPORT 1 EuroSport 1

0.00, 3.00, 6.30, 12.00, 17.30, 20.30 Футбол. Чэмпіянат MLS.
1.30, 5.00, 8.00, 13.30, 19.00, 22.00 Снукер. International Championship.

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

1.15 Вампіркі (16+).
2.55 Рэальныя ваўкалакі (16+).
4.30 Маё вялікае грэскае вяселле-2 (16+).
6.15 All inclusive, або Усе ўключана! (16+).
8.10 Усе ўключана-2 (16+).
10.05 Гітлер капут! (16+).
12.00 Шпіён па суседстве (12+).
13.55 Даспехі бога: у пошуках скарбаў (12+).

НОВАЛЬГИЯ Настальгія

6.00 «Спяем, сябры!» з Таццянай Візбар. 2007 год (12+).
7.00 Маст. фільм «Гарачыя дзенькі» (12+).
8.25, 9.45, 11.00, 12.50, 14.45, 15.45, 17.00, 19.15, 20.35, 21.45, 23.00, 1.00, 2.45, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 16.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
12.00 «Яловая субмарына» з Аляксандрам Ліпніцкім: «Гісторыя рускага рока». Гурты «Николай Коперник» і «Ночной проспект». 2006 год (16+).
13.10 Тэлеспектакль «Гісторыя кавалера дэ Грыё і Манон Леско». 1980 год (12+).
17.45 «Паэт Генадзь Айгічытае свае вершы». 1-я частка. 2005 год (16+).
18.10 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1965. 2-я частка. 2009 год (12+).
19.30 «Шынок «13 крэслаў». 1968 год (12+).
22.00 «Колба часу» (16+).

0.00 «Быў час» з Аляксандрам Паліткоўскім: «Фігурнае катанне». 2005 год (12+).
1.10 Маст. фільм «Вось такая гісторыя...» (16+).

NATIONAL GEOGRAPHIC National Geographic

0.00, 3.00, 6.30, 12.00, 17.30, 20.30 Футбол. Чэмпіянат MLS.
1.30, 5.00, 8.00, 13.30, 19.00, 22.00 Снукер. International Championship.

TV 1000 ТВ1000

6.10 Джулі і Джулія: гатум шчасце па рэцэпце (16+).
8.30 Маё вялікае грэскае вяселле-2 (16+).
10.25 Пабочны эфект (16+).
12.30 Філасафы: урок выжывання (16+).
14.35 Штучны інтэлект. Доступ неабмежаваны (16+).
16.30 Паранорман, або Як прыручыць зомбі (6+).
18.20, 4.25 Шалёны від каханя (16+).
20.10 Заўсёды гавары «Так» (16+).
22.10 Бандыты (16+).
0.30 Бацькі і дачкі (18+).
2.45 Нясцерпная жорсткасць (12+).

Discovery Discovery

8.00, 16.00, 22.00 Махінатары (12+).
9.00, 17.00, 23.00, 4.40 Круты цюнінг (12+).
10.00, 15.30, 21.00 Як гэта зроблена? (12+).
11.00, 20.00, 5.30 Склады (16+).
11.30 Скрозь прастору і час (12+).
12.00, 1.00, 6.20 Зброя па-амерыканску (16+).
13.00 Будоўля на Алясцы (12+).
14.00 Залатая ліхаманка (16+).
18.00, 3.50 Залатая ліхаманка (12+).
19.00, 2.00, 7.10 Скрозь кратавую навуку (12+).
0.00 Аляска: сям'я з лесу (16+).
2.55 Дзеткі напракат (12+).

ТВ 3 ТВ3

6.00 М/ф (6+).
7.25 «У выдатнай форме» (12+).
7.55 «Доктар I...» (16+).
8.25 «Вузел лёсу». **Серыял** (16+).
10.10, 4.30 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
11.50, 16.55 «Варажбітка» (12+).
12.55 «Містычныя гісторыі» (12+).

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
 7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 1.50 Навіны.
 7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
 7.10, 8.10, 18.15 «Зона Х» (16+).
 9.10, 22.20 **Серыял «След» (16+)**.
 10.55, 12.10, 18.45, 19.20 **Серыял «Каралева прыгажосці» (16+)**.
 13.05 «Дзіцячы доктар».
 13.35 «Дзень у вялікім горадзе».
 14.35, 15.25 **Серыял «Бясмертнік. Вера і праўда» (16+)**.
 15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
 16.05, 17.04 **Серыял «Бясмертнік. Рай там, дзе ты» (16+)**.
 21.00 «Панарама».
 21.50 «Клуб рэдактараў» (16+).
 22.20 Меладрама «Мільянерка» (12+).
 2.10 «Дзень спорту».

2 Беларусь 2

7.00 «Тэлераніца» (12+).
 9.00, 17.45 «Тэлебарометр».
 9.05, 20.00 **Серыял «Спячая» (16+)**.
 10.15, 21.00 «Чалавек-невідзімка» (16+).
 11.20, 17.50 **Серыял «Без тэрміну даўнасці» (16+)**.
 13.35 **Серыял «Цэнтральная бальніца» (16+)**.
 14.35 «Вясельны памер» (16+).
 15.40 «Нічога сабе нюз» (12+).
 15.45 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект (12+).
 16.30 «Веру — не веру» (16+).
 17.20 «Хто я?» (12+).
 22.00 «Спортлато 5 з 36», КЕНО.
 22.05 «Бітва экстрасэнсаў». 17-ы сезон (16+).
 0.05 **Драма «Разумніца Уіл Хантынг» (16+)**.

3 Беларусь 3

7.00 «Дабрананак».
 7.35 «Беларуская кухня». Казіны сыр.
 8.05, 12.00, 19.55 Навіны культуры.
 8.25, 12.20 «Гэты дзень».
 8.30, 17.55 «Ганна Герман». **Маст. фільм (12+)**.
 9.20, 18.50 «Дзесяць фатаграфій». Наталля Варлей (12+).
 10.00, 14.30 «Знішчальнікі Другой сусветнай вайны». Дак. фільм (12+).
 10.35 «**Два байцы**». **Маст. фільм (12+)**.
 11.50 «Размовы пра духоўнае». Дзень Усіх Святых і дзень памянненьня памерлых.

12.25 «Сіла веры».
 12.55 «Жывая культура». Традыцыйная тэхналогія выпечкі жытняга хлеба ў вёсцы Дзеркаўшчына Глыбоцкага раёна Віцебскай вобласці.
 13.20, 21.05 «**Сямнаццаць імгненняў вясны**». **Маст. фільм (12+)**.
 15.05, 22.15 «Час кіно». Кінафестываль «Лістапад». «Я не вярнуся».
 15.15, 22.25 «**Я не вярнуся**». **Маст. фільм (16+)**.
 17.05 «Славянскі базар у Віцебску — 2014».
 19.30 «Камертон». Народны артыст Расіі Аляксандр Градскі.
 20.15 «Я хачу гэта ўбачыць!» Налібокі (6+).
 20.40 «Калыханка» (0+).

5 Беларусь 5

7.10 Авертайм.
 7.40 Хакей. КХЛ. «Дынама-Мінск» — «Куньлунь РС» (Пекін).
 9.45, 14.45 Легенды сусветнага спорту.
 10.15, 11.25, 15.20 Спорт-мікс.
 10.25 Гульні «навыраст».
 10.55 Матч-пойнт.
 11.35 Барацьба. Чэмпіянат свету. Фіналы.
 14.15 Трэнеравачны дзень.
 15.30 Цяжка атлетыка. Чэмпіянат свету. Жанчыны. 45 кілаграмаў.
 16.50 Хакей. КХЛ. «Металург» (Магнітагорск) — «Ёкерыт» (Хельсінкі). (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
 19.20 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. «Юнацтва-Мінск» — «Дынама» (Маладзечна). (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
 21.40 Фактар сілы.
 22.10 Змешаныя адзінаборствы. UFC.
 23.50 Свет англійскай прэм'ер-лігі. Відэачасопіс.

Н АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), 7.30, 8.00 (з субцітрамі), 8.30, 9.00 (з субцітрамі), 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 (з субцітрамі), 20.30 Нашы навіны.
 6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
 9.10 «Сёння 2 лістапада. Дзень пачынаецца» (12+).
 10.00 «Жыць здорава!» (16+).
 11.10 «Кантрольная закупка» (12+).
 11.50 «Модны прыгавор» (12+).
 13.10 **Серыял «Краіна 03» (16+)**.
 15.00 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
 16.20, 18.20 Меладрама «**Жоўты карлік**» (16+).
 18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).

19.00 «Поле цудаў» (16+).
 20.00 «Час».
 21.10 «Голас. Перазагрузка» (12+).
 23.15 «Што? Дзе? Калі?» у Беларусі». Фінал восенняў серыі гульні (16+).
 0.45 «Нашы навіны». Галоўнае за дзень.

ТВ РЕН СТБ

5.30 «Глядзець усім!» (16+).
 6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
 6.10, 20.15 «Міншчына».
 6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
 9.10 «Спецыяльны рэпартаж СТБ».
 9.30 «Загадкі чалавецтва» (16+).
 10.40 «**Шулер**». **Серыял (16+)**.
 12.40, 23.55 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
 13.45 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
 9.45, 14.45 «Ежа багоў» (16+).
 15.45, 16.50 «**Чорныя кошкі**». **Серыял (12+)**.
 19.55, 23.00 «СТБ-спорт».
 20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
 20.25 «Скардзіцца дазваляецца».
 20.50 «Тайны Беларусі» (16+).
 21.45 Дакументальны праект (16+).
 0.40 **Маст. фільм «Люстэрка» (12+)**.

МІР МІР

6.00 «Як у рэстаране» (12+).
 6.30 **Серыял «АСА» (16+)**.
 8.45, 10.15 **Серыял «Злачынства ў фокусе» (12+)**.
 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
 10.10 «Еўразія. Вялікая лічба» (12+).
 13.15 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
 14.00 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
 15.00 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
 16.15, 3.15 «Гульня ў кіно» (12+).
 17.10 **Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+)**.
 19.20, 4.00 **Серыял «Агент асобага прызначэння» (16+)**.
 21.20 **Маст. фільм «Няўлоўныя мсціўцы» (12+)**.
 22.55, 0.10 **Маст. фільм «Новыя прыгоды няўлоўных» (12+)**.
 1.00 **Маст. фільм «Карона Расійскай імперыі, або Зноў няўлоўныя» (12+)**.
 4.10 «Наша кіно. Гісторыя вялікага каханьня» (12+).

4.35 **Маст. фільм «Ты — мне, я — табе» (12+)**.

БЕЛАРУСЬ РТР РТР— Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
 11.00, 14.00, 20.00 Весткі.
 11.25 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).
 12.35, 14.25, 20.40, 23.10 **Серыял «У чужым краі» (12+)**.
 13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
 15.35 «60 хвілін». Ток-шоу.
 17.00 Весткі. Мясовы час.
 17.25 «Лёс чалавека» (12+).
 18.30 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
 0.15 «Ноч у метро». Канцэртная праграма ў рамках XIII міжнароднага фестывалю Юрыя Башмета.

НТБ НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
 6.10 «Мальцава» (12+).
 7.10 «Дзелавая раніца НТБ» (12+).
 7.55, 8.05 **Серыял «Вяртанне Мухтара» (16+)**.
 9.40, 23.20 «НЗ.by».
 10.20 **Серыял «Сведкі» (16+)**.
 11.15 **Серыял «Масква. Тры вакзалы» (16+)**.
 13.25, 18.30 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
 14.05, 16.35 **Серыял «Вуліцы разбітых ліхтароў» (16+)**.
 17.25 «ДНК» (16+).
 19.40 **Серыял «Варона» (16+)**.
 0.00 «Падазраюцца ўсе» (16+).

8 канал мой

7.00, 15.55, 19.50, 21.05, 0.35 «Надвор'е».
 7.05, 16.05 М/с.
 7.30, 16.00 «Гумарынка».
 7.35 **Серыял «Два з паловай чалавекі» (16+)**.
 8.40 **Серыял «Блізняты» (16+)**.
 9.30, 19.55 **Серыял «Мост» (16+)**.
 10.30 «Здароўе».
 11.00, 18.30 **Серыял «Сакрэтныя матэрыялы» (16+)**.
 12.00 **Драма «Пушкін. Апошняя дуэль» (12+)**.
 13.50 **Серыял «Месяцовыя закаханыя» (16+)**.
 16.30 Дак. серыял «Дзецям пра зверанят».
 16.55 «Стыльняшка».
 17.00 **Серыял «Пражыць жыццё» (16+)**.
 19.20 «Мой любімы гадаванец».
 20.50 «Вечарніца» (0+).
 21.10 **Баявік «Спектр» (16+)**.
 23.35 **Серыял «Блудлівая Каліфорнія» (18+)**.

ВТВ ВТВ

6.05, 12.20 **Серыял «Мамачкі-2» (16+)**.
 7.10 М/ф «Марын і яго сябры» (0+).
 7.40 М/ф «Маша і Мядзведзь» (0+).
 8.00, 4.10 «Ералаш» (6+).
 8.35 **Серыял «Сямейны бізнес» (12+)**.
 9.40, 2.45 **Анімацыйны фільм «Дзікая сямейка Торнберы» (6+)**.
 11.20 **Скетч-шоу «Асцярожна: дзеці!» (6+)**.
 13.25 **Фэнтэзі «Тыгр, які крадзеца, дракон, які затаіўся» (12+)**.

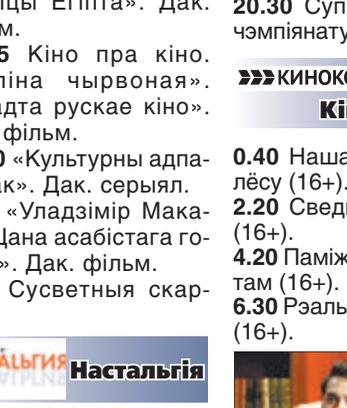

15.55 **Серыял «Шчаслівыя разам» (16+)**.
 18.00, 0.40 «Уральскія пельмені» (16+).
 19.00 **Серыял «Івановы — Івановы-3» (16+)**.
 20.00 **Серыял «Кухня-6» (16+)**.
 22.00 **Фэнтэзі «Дракула» (16+)**.
 1.45 **Серыял «Бязмоўны сведка» (16+)**.
 4.25 **Серыял «Метад Лаўровай» (16+)**.

КУЛЬТУРА Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.20, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 Навіны культуры.
 6.35 «Пешшу...» Масква саюзная.
 7.05, 20.05 «Правілы жыцця».
 7.35, 22.25 «Сіта і Рама». **Серыял**.
 8.30, 16.20 «Вольга Сяргееўна». **Серыял**, заключная серыя.
 10.15 «Назіральнік».
 11.10, 1.25 80 гадоў Уладзіславу Вінаграду. «Я вяртаю ваш партрэт...» Дак. фільм.
 12.15, 18.40, 0.40 «Што рабіць?»

13.05 «Доктар Вараб'ёў. Перачытваючы аўтабіяграфію». Дак. серыял. 1-я і 2-я серыі.
 14.00 «Старажытны Егіпет — жыццё і смерць у Даліне Цароў». Дак. фільм.
 15.10 «Біблейскі сюжэт».
 15.40 «Саці. Нясумная класіка...»
 17.50 Гістарычныя канцэртны. Вялікія дырыжоры. Артура Тасканіні.
 19.45 «Галоўная роля».
 20.30 «Добрай ночы, малыя!»
 20.45 Прыступкі цывілізацыі. «Забытыя царыцы Егіпта». Дак. фільм.
 21.45 Кіно пра кіно. «Каліна чырвоная». Занадта рускае кіно». Дак. фільм.
 23.10 «Культурны адпачынак». Дак. серыял.
 0.00 «Уладзімір Маканін. Цана асабістага голасу». Дак. фільм.
 2.35 Сусветныя скарыбы.

6.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Роллінг Стоунз». 2005 год (18+).
 7.05, 8.10, 9.45, 11.00, 13.00, 14.45, 15.45, 17.00, 20.25, 21.45, 23.00, 1.20, 2.45, 3.45, 5.15 Музычная настальгія (12+).
 7.20 «Мантаж». 1988 год (16+).
 9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
 10.00, 16.00, 22.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
 12.00 «Быў час» з Аляксандрам Паліткоўскім: «Фігурнае катанне». 2005 год (12+).
 13.10 **Маст. фільм «Вось такая гісторыя...» (16+)**.
 18.00 «Спяем, сябры!» з Таццянай Візбар. 2007 год (12+).
 19.00 **Маст. фільм «Гарачыя дзянькі» (12+)**.
 0.00 «Мастэры мастацтваў. Алег Басілашвілі». 1984 год (16+).

1.35 «Гэты фантастычны свет». 1981 год (12+).
 4.00 **Маст. фільм «Я буду чакаць...» (16+)**.
 0.00, 6.30, 14.00, 20.00 Аўтагонкі. WTCR.
 0.30 Аўтагонкі. Суперкубак Porsche.
 1.00 Дроны. DR1 Champions.
 2.00, 5.00, 8.00, 10.30, 13.00, 14.30, 18.00, 22.05 Снукер. International Championship.
 3.30 Горныя лыжы. Кубак свету.
 19.00 Конны спорт. Кубак свету.
 20.30 Супербайк. Этап чэмпіянату свету.

»»» КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

0.40 Наша Russia. Яйкі лёсу (16+).
 2.20 Сведка на вяселлі (16+).
 4.20 Паміж анёлам і чортам (16+).
 6.30 Рэальныя ваўкалакі (16+).

13.05 «Доктар Вараб'ёў. Перачытваючы аўтабіяграфію». Дак. серыял. 1-я і 2-я серыі.
 14.00 «Старажытны Егіпет — жыццё і смерць у Даліне Цароў». Дак. фільм.
 15.10 «Біблейскі сюжэт».
 15.40 «Саці. Нясумная класіка...»
 17.50 Гістарычныя канцэртны. Вялікія дырыжоры. Артура Тасканіні.
 19.45 «Галоўная роля».
 20.30 «Добрай ночы, малыя!»
 20.45 Прыступкі цывілізацыі. «Забытыя царыцы Егіпта». Дак. фільм.
 21.45 Кіно пра кіно. «Каліна чырвоная». Занадта рускае кіно». Дак. фільм.
 23.10 «Культурны адпачынак». Дак. серыял.
 0.00 «Уладзімір Маканін. Цана асабістага голасу». Дак. фільм.
 2.35 Сусветныя скарыбы.

EUROSPORT 1 EuroSport 1

0.00, 6.30, 14.00, 20.00 Аўтагонкі. WTCR.
 0.30 Аўтагонкі. Суперкубак Porsche.
 1.00 Дроны. DR1 Champions.
 2.00, 5.00, 8.00, 10.30, 13.00, 14.30, 18.00, 22.05 Снукер. International Championship.
 3.30 Горныя лыжы. Кубак свету.
 19.00 Конны спорт. Кубак свету.
 20.30 Супербайк. Этап чэмпіянату свету.

TV 1000 ТВ1000

6.10, 17.15 Код да Вінчы (16+).
 9.05 Шалены від каханьня (16+).
 10.55 Нясцерпная жорсткасць (12+).
 12.55 Чарлі і шакаладная фабрыка (12+).
 15.15 Хлапечнік у Вегасе (16+).
 20.10 Тэрміновая дастаўка (16+).
 22.00 На лініі агню (16+).
 0.30 Законы прывабнасці (12+).
 2.20 Наступствы (18+).
 4.10 Змрочныя цені (16+).

8.10 Робін Гуд: мужчыны ў трыко (12+).
 10.15 Трымай удар, дзетка! (12+).
 12.15 Маё вялікае грэчаскае вяселле-2 (16+).
 14.00 All inclusive, або Усё ўключана! (16+).
 15.55 Усё ўключана-2 (16+).
 17.55 Уладары сноў (16+).
 19.30 Вельмі страшнае кіно (16+).
 21.05 Вельмі страшнае кіно-2 (16+).
 22.35 Вельмі страшнае кіно-3 (16+).

ТВ 3 ТВ3

6.00 М/ф (6+).
 7.15 «Школа доктара Кавароўскага» (6+).
 7.45 «Доктар І...» (16+).

National Geographic National Geographic

6.00 Найбуйнейшы ў свеце рамонт (16+).
 6.50, 5.10 Навуковыя неадарэчаныя (16+).
 7.40 Займальнае навука (16+).
 8.05, 13.20 Неверагодны доктар Пол (16+).
 9.35 Інстынкт выжывання (16+).
 10.20, 21.10, 2.45 Аўта-SOS (12+).
 11.05 Золата Юкана (16+).
 11.50 Ледзяная дарога (16+).
 12.35 Гаспадары гор (16+).
 14.05, 17.10, 22.00 Дзікі тунец (16+).
 15.40, 19.40 Расследаванне авіякатастроф (16+).
 18.45 Гады небяспечнага жыцця (16+).
 22.45 Даследчык 2.0 (16+).
 23.30 Сакрэтныя матэрыялы старажытнасці (16+).
 0.20, 3.30 Праўда пра зомбі (16+).
 1.05, 4.20 Рэальнасць ці фантастыка? (16+).
 2.45 Крываваыя тайны Еўропы (16+).

Discovery Discovery

8.00, 16.00, 22.00 Махінатары (12+).
 9.00, 17.00, 23.00, 4.40 Паляўнічыя на склады (16+).
 10.00, 15.00, 21.00 Як гэта зроблена? (12+).
 11.00, 20.00, 5.30 Склады (16+).
 12.00, 1.00, 7.10 Не спрабуйце паўтарыць (16+).
 13.00 У пошуках скарыбаў (16+).
 14.00, 3.50 Востраў (16+).
 18.00 Залатая ліхаманка (12+).
 19.00 Забытая інжынерыя (12+).
 0.00 Як устроены Сусвет (12+).
 2.00 Хаос у дзеянні (16+).
 2.55 Разбуральнікі легенд (16+).
 6.20 Хуткія і гучныя (16+).

ТВ 1000 Рускае кіно

6.20 Франц + Паліна (16+).
 8.50 Танкі (12+).
 10.45 Графамафія (12+).
 12.50 Якая цудоўная гульня (12+).
 14.50 Дабрыня Нікіціч і Змей Гарыныч (12+).
 16.20, 4.20 Тры шчаслівыя жанчыны (12+).
 18.10 Злодзей (16+).
 20.20 Экіпаж (6+).
 23.05 Лёжкі на ўспамін (12+).
 0.50 Маёр (18+).
 2.55 Ілья Мурамец і Салавей-Разбойнік (12+).

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.35 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.15 «Зона X» (16+).

12.55 «Жывая культура». Мясцовы песенны стыль выканання традыцыйных абрадавых і пазаабрадавых твораў аўтэнтчным фальклорным калектывам «Палескія напевы» (в. Новае Палессе, Лельчыцкі раён, Гомельская вобласць).
13.20, 21.05 «Сямнаццаць імгненняў вясны». Маст. фільм (12+).

5 Беларусь 5

7.10 Футбол. Беларусбанк — чэмпіят Беларусі. «Дынама» (Брэст) — БАТЭ (Барысаў).
9.05 «Анатоль Капскі. Жыццё за мару».
9.50 Баскетбол. Кубак ФІБА. «Цмокі-Мінск» — «Петраліна АЕК» (Кіпр).

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), 7.30, 8.00 (з субцітрамі), 8.30, 9.00 (з субцітрамі), 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 (з субцітрамі), 20.30 Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Сёння 1 лістапада. Дзень пачынаецца» (12+).

16.20, 23.20 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
17.30, 18.20 «На самай справе» (16+).
18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).

СТБ

5.30 «Глядзець усім!»
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).

МІР

6.00 «Трымайся, шоубіз!» (16+).
6.30, 10.10 Серыял «АСА» (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
13.15 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).

11.25 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).
12.35, 14.25, 20.40 Серыял «У чужым краі» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.45 Сёння.
6.10 «Мальцава» (12+).
7.10 «Дзелавая раніца НТБ» (12+).

8 канал

7.00, 15.55, 19.40, 21.05, 0.40 «Надвор'е».
7.05, 16.05 М/с.
7.30, 16.00 «Гумарынка».
7.35 Серыял «Два з паловай чалавекі» (16+).

ВТВ ВТВ

6.05, 12.10 Серыял «Мачкі-2» (16+).
7.10 М/ф «Марын і яго сябры» (0+).
7.40 М/ф «Маша і Мядзведзь» (0+).

11.05 Скетч-шоу «Асцярожна: дзеці!» (6+).
13.15 Фэнтэзі «Дракула» (16+).
15.55 Серыял «Шчаслівая разам» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.20, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква — Дзмітраў.
7.05, 20.05 «Правілы жыцця».

12.15, 18.40, 0.40 «Гульня ў бісер». «Астрыд Ліндгрэн. Трылогія аб Карлсане».
13.00 «Доктар Вараб'ёў. Перачытваючы аўтабіяграфію». Дак. серыял.

EUROSPORT 1 EuroSport 1

0.00 Алімпійскія гульні. «Зала славы».
1.00 Аўтагонкі. WTCR.
1.35, 8.00, 10.30, 13.00, 14.30, 18.00, 22.00 Снукер. International Championship.

Настальгія

6.00 «Быў час» з Аляксандрам Палітоўскім: «Фігурнае катанне». 2005 год (12+).
7.00, 8.45, 9.45, 11.00, 14.25, 15.45, 17.00, 18.50, 20.45, 21.45, 23.00, 1.05, 2.10, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+).

23.45 «Паэт Генадзь Айгі чытае свае вершы». 1-я частка. 2005 год (16+).
0.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Роллінг Стоунз». 2005 год (18+).

Кінакамедыя

0.05 Усё і адразу (16+).
1.55 Рыцары каралеўства крутасці (18+).
3.30 Лёгкія паводзіны (16+).

ТВ 1000 ТВ1000

6.10, 18.15 Вялікі тата (12+).
8.05 На лініі агню (16+).
10.35 Законы прывабнасці (12+).

10.00, 3.45 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
11.40, 17.15 «Варажбітка» (12+).

Discovery

6.00 Найбуйнейшы ў свеце рамонт (16+).
6.50 Займальная навука (16+).
7.40, 5.35 Навуковыя недарэчнасці (16+).

TV 1000 ТВ1000

6.10, 18.15 Вялікі тата (12+).
8.05 На лініі агню (16+).
10.35 Законы прывабнасці (12+).

National Geographic

8.00, 12.00, 16.00, 22.00, 2.55 Махінатары (12+).
9.00, 17.00 Паляўнічыя на склады (16+).

МАЛЫХ ГАРАДОЎ

візіту Прэзідэнта ў Оршу. Патэнцыял мае сфера турызму, стварэнне новых прадпрыемстваў і вытворчасцяў, развіццё перапрацоўкі мясцовых відаў сыравіны, а таксама галіна лесанарыхтоўкі і дрэваапрацоўкі, будаўніцтва транспартна-лагістычных цэнтраў.

Па даных Міністэрства эканомікі, за першае паўгоддзе 2018-га прамыя замежныя інвестыцыі на чыстай аснове (без уліку запазычанасці прамому інвестару за тавары, работы, паслугі) склалі 1,3 мільярда долараў. Але па-ранейшаму асноўны іх прыток выпадае на Мінск — 0,7 мільярда.

Немалаважным для эканамічнага росту з'яўляецца і развіццё інавацыйнага патэнцыялу рэгіёнаў. А гэта цягне за сабой і фарміраванне адукацыйнай супольнасці, транспартнай інфраструктуры і дыверсіфікацыю рынку працы.

Для вырашэння эканамічных праблем спецыялісты прапануюць рэгіёнам прынцып «разумнай спецыялізацыі». Ён прадугледжвае адмаўленне ад дублявання аднастайных прынцыпаў развіцця суседнімі населенымі пунктамі.

Але не ўсё залежыць толькі ад эканомікі. Вялікая роля і ў сацыяльных праектах. Доступ да медыцынскіх паслуг (колькасць дактароў, забяспечанасць лекамі) у сталіцы і абласных цэнтрах значна вышэйшы, чым у рэгіёнах. Ды і адукацыйныя магчымасці не спрыяюць прывабнасці малых і сярэдніх гарадоў: амаль палова ўсіх ВНУ краіны размешчана ў сталіцы. Наяўнасцю вышэйшых навучальных устаноў сярод рэгіянальных цэнтраў могуць ганарыцца толькі Баранавічы, Полацк, Горкі, Мазыр і Пінск. Таму і атрымліваецца, што большасць маладых кваліфікаваных спецыялістаў застаецца ў працяглых пошуках працы ў Мінску, не жадаючы вяртацца

ў родныя рэгіёны, дзе адчуваецца недахоп прафесійных кадраў.

Асабліва надзённа ў Год малой радзімы гучыць пытанне аб рэальным удзеле ў грамадскім жыцці органаў самакіравання. Хто як не мясцовыя дэпутаты ведае ўсе балючыя пункты ў рэгіёне? Удзел шырокай грамадзянскай супольнасці, зацікаўленай у паляпшэнні сітуацыі, павялічыў бы колькасць стратэгіі для развіцця і надаў бы штуршок для ініцыятывы мясцовым Саветам.

Падрабязней аб перспектыве малых і сярэдніх гарадоў Беларусі чытайце ў матэрыялах нашых карэспандэнтаў.

Марыя ДАДАЛКА.

Драйверам неабходна паскарэнне

У Віцебскай вобласці сёлета кожны пяты рубель падаткаў — ад малага і сярэдняга бізнесу. Як канстатуецца ў камітэце эканомікі аблвыканкама, летась было больш за 18 %. У недзяржаўным сектары эканомікі занята каля 30 % тых, хто працуе. Мясцовая ўлада назірае добрую тэндэнцыю: адчуваецца, што людзі ўсё больш цікавяцца магчымасцю распачаць сваю справу.

Старшыня абласнога Савета дэпутатаў Уладзімір ЦЯРЭНЦЬЕЎ падчас сесій, вызначыў пасады прэзідэнта пастаянна звяртае ўвагу дэпутатаў на неабходнасць спрыяць рэалізацыі дзелавой ініцыятывы. І так званы чалавечы фактар часта ўплывае на прыцягненне інвестыцый. У якасці ўзорнага раёна, напрыклад, Уладзімір Цярэнцьеў не раз прыводзіў Лёзненшчыну. **Старшыня мясцовага райсавета Тамара ДРЫЛЁНАК** зрабіла многае, каб зацікавіць інвестараў. У пакінутым памяшканні каля аўтавакзала размясцілі вытворчасць адзення вядомага беларускага брэнда. Да гэтага яна сама расказала патэнцыйнаму інвестару пра магчымасці, пералічыла плюсы раёна, у тым ліку і блізкасць да Віцебска. Пераканала, карацей кажучы, што выгадна ўкладзі грошы можна тут.

Каб развівалася эканоміка такіх невялікіх райцэнтраў, як Лёзна, заканадаўча замацаваны зніжкі па падатках на прыватнасці, каб займацца дробным бізнесам, напрыклад перавозкай грузаў, трэба толькі паведаміць мясцовай адміністрацыі аб гэтым. Для дзяржаўных органаў існуе табу на ўмяшанне ў дзейнасць камерцыйных структур. Таму значна прасцей стала ініцыятыўным грамадзянам арандаваць ці набыць у прыватнасць нерухомасць.

Але нярэдка апошняе не цікавіць пакупнікоў, бо знаходзіцца ў вельмі непрывабным стане. Як канстатаваў **член Савета па развіцці прадпрыемства пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь, кіраўнік віцебскай фірмы «Альянспласт» Мікалай СІЛІНАЎ**, тыя, хто толькі пачынае бізнес, наўрад ці купяць стары будынак. Зразумела, каб прывесці яго ў парадак, спатрэбіцца шмат грошай. А ў банку атрымаць крэдыт даволі праблематычна, бо неабходна даказаць, што калі бізнес прагарыць, будзе чым разлічыцца. Залог маёмасці — для многіх праблема.

Вопытныя бізнесмены сцвярджаюць, што прадпрыемства адчувае зацікаўленасць улады ў плённым супрацоўніцтве.

Намеснік старшыні камітэта эканомікі Віцебскага аблвыканкама Жанна ШАРАНДА падкрэсліла, што ад прадпрыемстваў чакаюць больш актыўнага інтэрэсу да дрэваапрацоўкі, вырабу прадукцыі з ільну, вытворчасці сельскагаспадарчай прадукцыі. У прывітанне — выраб інавацыйнай прадукцыі.

Дарэчы, прадпрыемства ў глыбінцы развіта на дастатковым узроўні. Там зарабляюць каля 7,1 тысячы ІП (больш за 35 % ад усіх у вобласці). Плюс зарэгістраваны ў сельскай мясцовасці, малых і сярэдніх гарадах каля 3,5 тысячы фірмаў.

Каб колькасць іх павялічылася, неабходна адкрываць бізнес-інкубатары. Налета ў вобласці іх стане ўдвая больш. У рамках праекта ПРААН «Садзейнічанне эфектыўнай занятасці і самазанятасці насельніцтва ў малых і сярэдніх гарадах Беларусі» іх адкрываць у Глыбокім і Барані Аршанскага раёна. Дарэчы, адна з мэт праекта — спрыяць таму, каб буйны бізнес, замежныя інвестары не проста вывучалі магчымасці супрацоўніцтва, але каб гэта давала канкрэтныя вынікі.

У паўночнай вобласці ў апошні час адбываецца ўсё больш бізнес-мерапрыемстваў. У іх бяруць удзел прадстаўнікі ўлады, эксперты, пачаткоўцы ў бізнесе. Вопытныя прадпрыемальнікі на бізнес-форумах, круглых сталах, канферэнцыях бясплатна кансультуюць тых, хто хоча распачаць сваю справу або выйсці на новы ўзровень.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ІНВЕСТЫЦЫІ, ГРАНТЫ, ІНАВАЦЫІ...

Гэта тое, на чым растуць раёны Магілёўскай вобласці

Развіццё малых і сярэдніх гарадоў для Беларусі — гэта патэнцыял для дынамічнага росту эканомікі ўсёй краіны. Пра гэта неаднаразова казаў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка, гэта закладзена ў дзяржаўныя праграмы і планы сацыяльна-эканамічнага развіцця рэгіёнаў. Стаўка робіцца на сучасныя тэхналогіі, малое і сярэдняе прадпрыемальніцтва, новыя рабочыя месцы. І калі ў Еўропе малыя гарады ўжо лічацца камфортнымі і прывабнымі для жыцця, то ў Магілёўскай вобласці над гэтым яшчэ старанна працуюць.

За апошні час вельмі далёка прасунуўся ў гэтым кірунку Крычаў. Нагадаем, гэты горад уваходзіць у спіс населеных пунктаў, дзе Указам № 235 аб сацыяльна-эканамічным развіцці паўднёва-ўсходняга рэгіёна створаны больш камфортныя ўмовы для інвестараў.

У ліпені на тэрыторыі былой вайскавай часці быў запушчаны кітайскі інвестпраект ТАА «Інфэн» па вырошчванні грыбоў, якія збіраюцца пастаўляць на кітайскі і беларускі рынкі. Інвестару бязвыплатна перададзена 30 невыкарыстоўваемых аб'ектаў. Пакуль на прадпрыемстве створана 30 рабочых месцаў, у планах адкрыць яшчэ 50.

Летам у Крычаве быў запушчаны вытворчы ўчастак закрытага акцыянернага таварыства «Легпрамразвіццё» з Бабруйска, якое вырашыла пашырацца ў паўднёва-ўсходнім напрамку. Створана 29 новых рабочых месцаў, прычым працаўладкавацца змаглі не толькі крычаўляны, але і жанчыны з навакольных вёсак. Большасць з іх прайшлі перанавучанне ў цэнтры занятасці і атрымалі новую прафесію. Участак спецыялізуецца на пашыве спецыяльнага абутку для супрацоўнікаў буйных газанафтавых кампаній Расіі.

Сёлета ў Крычаве адкрыўся і швейны ўчастак прыватнага ўнітарнага прадпрыемства «Шарм Прэм'ер» — вытворцы расійскай маладзёжнай лініі адзення «Тваё». Пашыў арганізавалі на плошчах філіяла «Крычаўскі завод гумовых вырабаў» ААТ «Белшына». Пакуль тут створана 127 рабочых месцаў, а ўсяго іх будзе каля 350.

За дзевяць месяцаў у Крычаўскім раёне зарэгістравана дзесяць камерцыйных прадпрыемстваў і 89 індывідуальных прадпрыемальнікаў. Рост наступлення ў раённы бюджэт ад арганізацый недзяржаўнага сектара эканомікі склаў 108,7 % да такога ж перыяду летась.

А яшчэ Крычаў стаў першым у рэспубліцы «разумным» горадам. Праект распрацаваны сумесна з аб'яднаным інстытутам праблем інфарматыкі НАН Беларусі. Ужо запушчана адзіная дыспетчарская служба з кароткім нумарам 115, у раённай паліклініцы запіс ідзе на электронную чаргу і выдаюць электронныя рэцэпты, а ў школе адзнакі выстаўляюць у электронным дзённіку, новыя тэхналогіі ўкараняюцца таксама ў экскурсійную дзейнасць. Галоўнай мэтай рэалізацыі канцэпцыі «Крычаў — малы разумны горад. Крычаўскі раён. Развіваемся разам» з'яўляецца павышэнне ўзроўню і якасці жыцця насельніцтва.

— Інфармацыйна-камунікацыйныя тэхналогіі дазваляць нам наўпрост узаемадзейнічаць з супольнасцямі і гарадской інфраструктурай, сачыць за тым, што адбываецца ў горадзе, як ён развіваецца і якія спосабы дазваляюць палепшыць якасць жыцця людзей, — кажа **старшыня Крычаўскага райвыканкама Дзмітрый БАЧКОЎ**. І на пытанне, што трэба для таго, каб сцэрці мяжу паміж малымі і вялікімі гарадамі, заўважае:

— Вынік заўсёды залежыць ад таго, як чалавек на сваім рабочым месцы ставіцца да сваіх прамых абавязкаў. Трэба пастаянна павышаць свой узровень, рухацца наперад. Сёння мы актыўна займаемся перанавучаннем людзей і робім стаўку на новыя тэхналогіі. Усё гэта разам дае магчымасць сцерці з часам межы паміж горадам і вёскай.

Слаўгарад — горад невялічкі, тут жыве крыху больш за сем тысяч жыхароў, але пра іх актыўнасць ведаюць, напэўна, ва ўсёй краіне. Дастаткова згадаць слаўгарадскіх сыраробаў. Эканамічнаму пад'ёму ў раёне садзейнічае развіццё прадпрыемальніцтва і паспяховае праца з прыцягненнем міжнародных грантаў.

— Наш прыватны бізнес сёння актыўна асвойвае сферу паслуг, — адзначае **старшыня Слаўгарадскага райсавета Святлана ЯЗЕРСКАЯ**. — Зараз рэгіструюцца два новыя праекты, накіраваныя на развіццё сельскага прадпрыемальніцтва. Адмысловы цэнтр будзе створаны якраз на левабярэжжы ракі Сож, дзе зараз будзе новы мост. Са з'яўленнем моста адкрываюцца і новыя магчымасці: напрыклад, мы збіраемся развіваць лагістычны кірунак. Наша мэта — даць магчымасць рэалізаваць сябе сельскаму насельніцтву, знайсці сябе на рынку працы і быць запатрабаваным. Вялікія спадзяванні ўскладаюцца на рэгіянальны праект, у якім удзельнічаюць пяць раёнаў. Ён таксама накіраваны на развіццё ініцыятыўнасці сярод мясцовых жыхароў. Будзем вучыць іх пісаць бізнес-планы, шукаць донараў, удзельнічаць у праектах.

Хутка ў Слаўгарадзе пачне працаваць філіял бабруйскага прадпрыемства «Чырвоны харчавік», дзе будзе створана 100 рабочых месцаў, а ў вёсцы Перагон адкрываецца мясаперапрацоўчая вытворчасць.

— Збіраемся ў лістападзе ўвесці ў дзейнасць буйны свінагадоўчы комплекс на 24 тысячы галоў, дзе будзе створана 50 рабочых месцаў, — адзначае **старшыня Слаўгарадскага райвыканкама Канстанцін ЖЫГУЦКІ**. — Плануецца, што са студзеня наступнага года ён ужо пачне працаваць на поўную магутнасць. Плюс робім стаўку на дрэваапрацоўку. На працягу апошніх дзесяці дзён зарэгістравана два новыя прадпрыемствы гэтага кірунку, дзе плануецца адкрыць 15—20 рабочых месцаў. Дарэчы, акцэнт робім на стварэнне новых высокапрадукцыйных месцаў. Каб людзі маглі атрымаць добрую зарплату і выручка была нашмат большай, чым маем сёння. Да таго ж актыўна развіваем турыстычную галіну.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

О У ТЭМУ

Старшыня камітэта эканомікі Магілёўскага аблвыканкама Руслан СТРАХАР:

— Калі меркаваць па той жа зарплате, іншых эканамічных паказчыках, то, безумоўна, вялікія гарады пакуль працягваюць развівацца больш імклівымі тэмпамі. Становішча ў рэгіёнах вельмі залежыць ад той каманды, якая працуе пад кіраўніцтвам старшыні райвыканкама. Добрымі прыкладамі работы на вынік з'яўляюцца на сённяшні дзень Слаўгарадскі і Крычаўскі раёны. Тут працуюць адначасова па ўсіх кірунках: прыцягваюць міжнародныя гранты, ствараюць новыя прадпрыемствы. І вынікі ёсць.

ЯК «ПАДЦЯГНУЦЬ» СЛАБЫЯ РЭГІЁНЫ?

Эканамісты ствараюць новую мадэль развіцця сярэдніх гарадоў

Гэта будучы індустрыяльныя цэнтры. Зараз вядзецца аналіз сітуацыі на месцах, вызначаюцца нааўныя і рэзервовыя магутнасці кожнага горада. Начальнік упраўлення эканомікі Гродзенскага аблвыканкама Андрэй Свірыдаў расказаў, якія гарады рэгіёна могуць стаць індустрыяльнымі цэнтрамі і што для гэтага трэба.

Падвесці базу

На праблему развіцця сярэдніх гарадоў звярнуў увагу кіраўнік дзяржавы падчас сумна вядомага прыезду ў Оршу. Эканамісты ўзяліся за справу і прапанавалі сваю канцэпцыю паляпшэння сітуацыі ў гарадах з насельніцтвам звыш 80 тысяч. У Гродзенскай вобласці пад гэту планку падпадае толькі Ліда. Але ў рэгіёне нямала іншых гарадоў, якія трэба развіваць, адзначыў суразмоўнік. Гэта Смаргонь, Ваўкавыск, Слонім, дзе пражывае па 40–50 тысяч чалавек. Насамрэч увага будзе ўдзелена ўсім гарадам і раёнам.

На сённяшні дзень у кожнага раёна ёсць праграма сацыяльна-эканамічнага развіцця, якая распрацавана да 2020 года. Яна абнаўляецца, вызначаюцца актуальныя напрамкі. У эканамічным плане гэтыя рэгіёны нельга назваць праблемнымі, лічыць Андрэй Свірыдаў. Яны маюць добрую інфраструктуру і патэнцыял. Нездарма станючы вопыт гродзенцаў адзначыў і Прэзідэнт краіны падчас нядаўняга візіту ў Гродна і Гродзенскі раён. Каб гарады развіваліся і надалей, прымаюцца адпаведныя меры.

— Літаральна некалькі месяцаў таму Міністэрствам эканомікі прапанавана канцэпцыя новай праграмы індустрыялізацыі рэгіёнаў. Сутнасць у тым, каб слабыя рэгіёны падцягнуць у развіцці, — падкрэсліў Андрэй Свірыдаў. — Напрыклад, стварыць вытворчыя магутнас-

ці. Бо асноўная праблема такіх сельскіх рэгіёнаў — гэта адсутнасць горадаўтваральных прадпрыемстваў, якія б стваралі падатковую базу раёна.

Вызначыць магчымасці

Па-першае, будзе праведзена інвентарызацыя тых праектаў, якія рэалізуюцца на тэрыторыі раёна, а таксама з ліку перспектывіўных. Такім чынам кожны рэгіён убачыць свае рэсурсы і патэнцыял.

У рэспубліканскі план індустрыялізацыі ўваходзіць каля дзвюх тысяч праектаў. Суразмоўнік вызначае некаторыя з іх. Напрыклад, у Воранаўскім раёне вырошчваюць больш за іншых бульбу, значыць, можна наладзіць яе перапрацоўку. Зараз пачаўся цікавы праект у Радуні: будуюцца яўрэйскі цэнтр, значыць, ёсць магчымасць развіваць у будучыні настальгічны турызм. Ці Навагрудскі раён, які стаў цэнтрам ветрапарка ў рэгіёне. Наяўнасць пагоркаў і вышыняў дазваляе развіваць альтэрнатыўную энергетыку. У Бераставіцкім ёсць свідравіна з чыстай пітной вадай, адпаведна, трэба і тут наладзіць вытворчасць. Тым больш што раней яна тут і была. Ці, напрыклад, Ашмянны, прыгранічны раён, можна развіваць транспартную інфраструктуру і лагістыку. І першы аб'ект ужо з'явіўся — хутка транспартна-лагістычны цэнтр тут пачне працаваць.

— Задача кожнага раёна — знайсці сваю адметнасць, — адзначыў Свіры-

даў. — Магчыма, прыйдзеца перавесці частку сельскагаспадарчых зямель у прамысловыя. Калі зараз не прыняць такія радыкальныя меры, некаторыя раёны могуць ператварыцца ў мёртвую зону, дзе будзе некалькі тысяч насельніцтва, і большая частка — пенсійнага ўзросту. Такія тэрыторыі не змогуць далей развівацца. У нас у вобласці пакуль так востра не стаіць гэта праблема, але некаторыя раёны, такія як Свіслацкі, Воранаўскі, Зэльвенскі, патрабуюць увагі.

Раздаць стратныя плошчы

Тыя прадпрыемствы, якія працуюць рэнтабельна, і будучы працаваць далей, расказвае эканаміст. Гаворка ідзе аб вытворчасцах, дзе больш страт, чым прыбытку, і мала спадзяванняў, што іх можна ажывіць. Андрэй Свірыдаў прыводзіць прыклад Ваўкавыскага завода дахавых і будаўніча-аддзелачных машын. Некалькі гадоў таму сюды прыйшоў турэцкі інвестар і наладзіў вытворчасць камплектуючых для панэльных радыятараў. Затым да яго цэха далучылі ўвесь завод, але гэта не спрыяла яго выратаванню. Вытворчасць хоць і працуе, але прыбытку ад гэтага няма.

— Лепш разбіваць вялікія плошчы на некалькі частак і прапаноўваць іх розным вытворцам. Магчыма, там і з'явілася б нейкае жыццё, — лічыць Свірыдаў.

Аб тым, што такі падыход можа мець поспех, сведчыць лідскі прыклад. Доўгі час тут прастойваў недабудаваны мясакамбінат. Яго прадалі літоўскай кампаніі ARVI, якая наладзіла цэлы цыкл вырошчвання індрыкоў, выпуск

мясной прадукцыі, стварыла ўтыльзавад і перапрацоўку мяса-касцявой мукі. Можна прыгадаць і прадпрыемства «Лідсельмаш» па выпуску розных сельгасмашын і агрэгатаў. Пустуючыя плошчы занялі вытворчасцю тых жа радыятараў.

Добры прыклад у Смаргоні, дзе быў стары агрэгатны завод, 150 гектараў зямлі, шмат будынкаў пустых. Паступова аддалі кампаніі «Кранспан». Цяпер ад былога завода засталася 27 гектараў зямлі, а само прадпрыемства пазбавілася пустуючых плошчаў. Замест яго з'явілася новае прадпрыемства, буйны экспарцёр, які робіць значны ўклад у бюджэт, а таксама дае рабочыя месцы з добрай зарплатай. У Смаргоні ёсць цэлы індустрыяльны праспект, які быў пабудаваны ў савецкі час. Зараз вядзецца работа над тым, каб знайсці новага гаспадара. Падчас форуму «Еўрарэгіён «Нёман» у Гродне быў падпісаны дагавор з палкамі аб тым, каб размясціць тут мэблеваю вытворчасць. У канцы года з'явіцца новы ўзласнік і перспектыва ў гэтай тэрыторыі.

Зрабіць інфраструктуру

Важнае пытанне — крыніца фінансавання. Часткова гэту праблему дзяржава гатова ўзяць на сябе. Кожны раён шукае ініцыятыву пад сябе, а ўжо вобласць будзе па магчымасці дапамагаць шукаць крыніцы фінансавання. Гэта не будучы бюджэтныя сродкі, падкрэсліў эканаміст. Выращаць праблемы развіцця рэгіёна за кошт бюджэту — гэта тупік, дарога ў нікуды. Маецца на ўвазе доўгатэрміновы шлях развіцця. Сацы-

яльныя аб'екты ў любым выпадку трэба здаваць, рабіць дарогі, будаваць жыллё — гэта, вядома, за кошт бюджэту. А вось аб'екты эканомікі павінны стварацца за кошт прыватных інвестыцый.

— Задача ўлад — знайсці інвестараў і запусціць вытворчасць, падтрымаць тыя праекты, якія ўзнікнуць на прыватным узроўні. А з інфраструктурай павінна дапамагчы дзяржава, — адзначае Андрэй Свірыдаў. — Яна не павінна фінансаваць праекты. Як казвае вопыт, эфектыўнай работы ад гэтага не атрымаецца, аб чым сведчыць і прыклад з такімі буйнымі заводамі, як шклозавод «Нёман» у Бярозаўцы і «Мастоўдрэў». Іх так і не ўдалося вывесці на рэнтабельную работу.

Дарэчы, і прыватныя кампаніі не заўсёды паспяхова рэалізуюць свае праекты. Але трэба накіроўваць сілы на тое, каб стварыць свае цэнтры эканамічнага росту, як гэта зрабілі ў Смаргоні. Ці так, як развіваецца Шчучынскі раён, куды прыходзяць інвестары з цікавымі праектамі. У прыватнасці, нядаўна тут з'явілася першая ў вобласці фабрыка па вырошчванні шампін'ёнаў.

— У першую чаргу важна стварыць базіснае прадпрыемства, на аснове якога будзе развівацца ўсё астатняе: транспарт, сфера паслуг, гандаль, — падкрэсліў Свірыдаў. — Але інвестару важна, каб былі камунікацыі, інжынерная інфраструктура. Без гэтага праблемна развіваць тэрыторыі.

Падобная сітуацыя склалася ў Свіслацкім раёне. Быццам бы ўключылі ўчасткі ў СЭЗ, ёсць інвестары, якія гатовы наладзіць вытворчасць, але не задавальняе інфраструктура — не пракладзены даро-

гі, няма спрыяльных умоў для працы.

Прывабіць інвестараў

Трэба працаваць з межнымі інвестарамі, лічыць эканаміст. Любая кампанія — гэта іншы погляд на бізнес, эканоміку, іншыя падыходы. У Гродзенскую вобласць ідуць расіяне, нядрэнна ўладкаваліся польскія інвестары, немцы, аўстрыйцы. Але гэта не значыць, што няма добрых беларускіх прадпрыемстваў.

Для бізнесу галоўнае — стабільнасць. І такі фактар тут прысутнічае. Льгот на наступнага года мяняецца Падатковы кодэкс, у якім прадугледжаны істотныя змяненні, што таксама спросцяць інвестыцыйны працэс. Па новых аб'ектах, якія будуць уведзены ў эксплуатацыю, знізіцца стаўка на нерухомасць.

— Усіх палохалі павышаныя каэфіцыенты. Яны не давалі развівацца буйным прамысловым прадпрыемствам. З наступнага года па новых аб'ектах падатковая нагрузка будзе ўзрастаць паступова, а не адразу. Бо атрымаецца, што ты толькі адкрыў свой бізнес, не паспеў выйсці на абарты, а цябе абкладваюць па максімуме мясцовымі падаткамі. Гэта сітуацыя зменіцца на карысць прадпрымальніка, — запэўніў Андрэй Свірыдаў.

Пакуль складана сказаць, на які перыяд разлічана праграма індустрыялізацыі. Вядома толькі, што працоўкі павінны быць да 2025 года. Упершыню работа будзе весціся цэнтралізавана. Гэта надасць сістэмнасць, у тым ліку і па пошуку інвестараў, каб правільна размяшчаць вытворчыя сілы.

Маргарыта УШКЕВІЧ.

РУП «Торговый дом «Восточный» извещает о проведении 28.11.2018 открытого аукциона по продаже недвижимого имущества

Лот № 1. Изолированное помещение с инвентарным номером 342/D-118528, общей площадью 265,3 кв. м, расположенное по адресу: Гомельская обл., г. Светлогорск, м-н Березина, 51-1. Назначение: торговое помещение, наименование: магазин № 1. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 325050100002004073 площадью 0,2584 га. **Начальная цена продажи — 164 160,00 рублей, задаток — 16 416,00 рублей. Шаг аукциона — 5 %.**

Лот № 2. Капитальное строение с инвентарным номером 100/C-78250, общей площадью 64,4 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Брестский р-н, Мотыкальский с/с, СТ «Удачное», д. Скоки, 25. Назначение: садовый, дачный домик (дача), наименование: садовый домик. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 121283000015000053 площадью 0,0600 га. **Начальная цена продажи — 26 100,00 рублей, задаток — 2 610,00 рублей. Шаг аукциона — 5 %.**

Лот № 3. Капитальное строение с инвентарным номером 311/C-33099, общей площадью 156,1 кв. м, расположенное по адресу: Гомельская обл., г. Добруш, ул. Полевая, 26А. Назначение: пункт техобслуживания (моечная), наименование: пункт техобслуживания (моечная). Расположено на земельном участке с кадастровым номером 321250100003001322 площадью 5,2719 га. **Начальная цена продажи — 37 800,00 рублей, задаток — 3 780,00 рублей. Шаг аукциона — 5 %.**

Лот № 4. Изолированное помещение с инвентарным номером 250/D-31572, общей площадью 98,8 кв. м, расположенное по адресу: Витебская обл., г. Полоцк, ул. Успенская, 3-1. Назначение: помещение транспортного назначения, наименование: гараж на две автомашины. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 223850100004001322 площадью 0,0349 га. **Начальная цена продажи — 10 260,00 рублей, задаток — 1 026,00 рублей. Шаг аукциона — 5 %.**

Лот № 5. Изолированное помещение с инвентарным номером 250/D-31573, общей площадью 176,8 кв. м, расположенное по адресу: Витебская обл., г. Полоцк, ул. Успенская, 3-2. Назначение: помещение, не относящееся к жилищному фонду, наименование: бытовое помещение цеха. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 223850100004001322 площадью 0,0349 га. **Начальная цена продажи — 20 628,00 рублей, задаток — 2 062,80 рубля. Шаг аукциона — 5 %.**

Лот № 6. Изолированное помещение с инвентарным номером 250/D-32343, общей площадью 519,3 кв. м, расположенное по адресу: Витебская обл., г. Полоцк, пр-т Франциска Скорины, 37а-3. Назначение: помещение многофункциональное, наименование: помещение компрессорной станции с административным отделом главного механика.

Расположено на земельном участке с кадастровым номером 243500000004000373 площадью 0,3011 га. **Начальная цена продажи — 61 344,00 рублей, задаток — 6 134,40 рубля. Шаг аукциона — 5 %.**

Лот № 7. Изолированное помещение с инвентарным номером 500/D-7024545, общей площадью 660,8 кв. м, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Старовиленская, 100-4. Назначение: административное помещение, наименование: административное помещение. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 50000000008003305 площадью 1,6161 га. **Начальная цена продажи — 708 480,00 рублей, задаток — 70 848,00 рублей. Шаг аукциона — 5 %.**

Лот № 8. Капитальное строение с инвентарным номером 110/C-82934, общей площадью 22,9 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., г. Барановичи, ул. Фроленкова, 190/29, блок 4. Назначение: здание специализированное автомобильного транспорта, наименование: гараж. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 14100000003000850 площадью 4,8088 га. **Начальная цена продажи — 2700,00 рублей, задаток — 270,00 рублей. Шаг аукциона — 5 %.**

УСЛОВИЯ

Победитель аукциона либо в случае, если заявление на участие в аукционе подано только одним участником, и он согласен приобрести Объект по начальной цене, увеличенной на 5 % (пять процентов) — Претендент на покупку, не позднее 3 (трех) рабочих дней со дня проведения аукциона на основании счета-фактуры возмещает затраты на организацию и проведение аукциона и оплачивает стоимость приобретенного объекта не позднее 20 (двадцати) рабочих дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.

На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством РБ для победителя аукциона. Организация и проведение аукциона осуществляются в соответствии с действующим законодательством РБ.

Аукцион состоится 28.11.2018 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Уручская, 27, актовое зал.

Задаток перечисляется на р/с BY81POIS30120021178401933001, БИК POISBY2X, ОПЕРУ ОАО «Паритет-банк», 220002 г. Минск, пр-т Независимости, 77, ОКПО 37411910, получатель — РУП «Торговый дом «Восточный», УНП 101127633. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже капитального строения (изолированного помещения), Лот № ____, проводимом 28 ноября 2018 года.

Заявление на участие и необходимые документы принимаются по адресу: г. Минск, ул. Уручская, 14А, управление реализации недвижимости и арендных отношений в рабочие дни: пн. — чт. — с 08.30 до 13.00, с 14.00 до 17.30, пт. — с 8.30 до 13.00, с 14.00 до 16.15. Окончание приема заявлений — 23.11.2018 в 14.00.

Лот может быть снят с аукциона Организатором по письменному указанию департамента в любое время до объявления его проданным.

Контакты организатора аукциона: +375 17 351 00 01; +375 17 380 27 37; +375 44 763 62 63

САМ НЕ ГАМ І ДЗЯРЖАВЕ НЕ ДАМ

Менавіта гэтым прынцыпам кіруюцца асобныя ўладальнікі прыватных пабудов, якія ім дасталіся ў спадчыну

Такіх трухлявых будынкаў не вельмі многа, але менавіта яны мімаволі прыцягваюць позірк: сярод поля, на месцы якога яшчэ нядаўна была вёска, стаіць самотная пабудова ў зарасніках. Але ж кіраўнікі сельвыканкамаў гавораць: не маем права знесці — без дазволу ўладальніка. А апошніх між тым шукаюць днём з агнём. Пры дапамозе запытаў да праваахоўнікаў, апытанняў былых суседзяў і нават карпатлівага вивучэння сацыяльных сетак.

Такім чынам, старшыні сельвыканкамаў становяцца дэтэктывамі па сумяшчальніцтве. Пра гэта ў Веткаўскім раёне яны і разказвалі членам пастаяннай камісіі па эканоміцы, бюджэце, фінансах і камунальнай уласнасці Гомельскага абласнога Савета дэпутатаў. Галоўнай тэмай выязнога пасяджэння стала эфектыўнае выкарыстанне зямельных участкаў пасля зносу старых і пустуючых будынкаў.

Веткаўскі раён — адзін з тых, якія пасля чарнобыльскай аварыі ўвайшлі ў лік асабліва пацярпелых. Адсюль з'ехала каля паловы ўсяго насельніцтва, а назвы шасці дзясяткаў вёсак былі ўвогуле выкраслены з карты.

Між тым райцэнтр Ветка знаходзіцца настолькі блізка ад Гомеля, што мясцовыя жыхары ездзяць на працу ў абласны цэнтр. І наадварот: многія гамельчане штодзень накіроўваюцца сюды на работу. Іх можна зразумець: даўжэй будзе дабірацца ў Гомель з аднаго канца горада на другі, чым за 20 хвілін на маршруты да Ветки.

У асобных населеных пунктах, напрыклад у Хальчы, — заможныя заградныя дамы, уладальнікі якіх тут жывуць пастаянна, а бізнес вядуць у Гомелі. Вёска Хальч стаіць па-над Сожам, і адсюль адкрываюцца надзвычай мяляўнічыя краявіды. Да таго ж яна знаходзіцца непасрэдна на аўтадарозе. А да Ветки дабрацца — пешшу мост перайсці.

Старшыня Веткаўскага раённага Савета дэпутатаў Віктар МАСЯЙ-КОЎ гаворыць, што менавіта наяўнасць ракі, як і ў старажытных часінах, сёння вызначае лёс населенага пункта: будзе ён жыць і развівацца ці сыдзе ў гісторыю. І застанецца памяць пра яго толькі ў выглядзе экспанатаў славутага на ўсю краіну Веткаўскага музея стараабрадніцтва і беларускіх традыцый.

Такім чынам, дзякуючы рацэ Сож у Хальчы сёння жыве больш за 700 чалавек. Тут пракладзены газавод з водаправодам, ёсць базавая школа, садок, папуляр-

ныя аграасядабы. Участкі, на якіх трухлявыя пабудовы зносяцца (такі лёс спасціг сталовую, майстэрні, лагер адпачынку), тут жа купляюцца з аўкцыёну. Набываюць маладыя сем'і — каб будаваць дамы з перспекывай тут жыць доўга і дзетак нараджаць. Аналагічна карціна ў аграгарадку Радуга, дзе 270 дамоў, а ў мясцовай школе вучыцца 129 школьнікаў.

У вёсцы Баркі — усё паіншаму. Старшыня Днілавіцкага сельвыканкама Уладзімір ШАПАРАЎ адзначае, што гэты невялікі населены пункт выратаваў прадпрыемлікі. Тут засталася дзевяць домаўладанняў, а 17 гектараў зямлі цяпер належаць фермерскай гаспадарцы «Грын Валей». За шэсць

Праблемныя пытанні датычацца толькі тых дамоў, што знаходзяцца ў цэнтры асобных вёсак. Там, дзе землі не прылягаюць ні да сельгаспрадпрыемстваў, ні да лясной гаспадаркі.

гадоў Дзмітрый Хамякоў і Уладзімір Мамачкін пабудавалі тут бізнес, у які ўцягнулі і мясцовае насельніцтва. Пяць чалавек працуюць трывалі, і вельмі шмат прыцягваецца да сезонных работ. Дарэчы, цяпер актыўна ідзе раскарчоўка зараснікаў. На месцы, дзе ад іх пазбавіліся некалькі гадоў таму, стаяць блакітныя елкі ў кадках, ядловец, туі, дурніцы і шмат іншых прыгожых раслін, якімі звычайна ўпрыгожваюць паркі, скверы і заможныя сядзібы. Дарэчы, большасць фермерскай прадукцыі арыентавана на экспарт. Расія гранічыць з Веткаўскім раёнам, і дэкартаўныя дрэўцы там карыстаюцца вялікім попытам.

У вёсцы Замосце сёння 10 дамоў і пяць жыхароў. 20 домаўладанняў знесена, і ўсе гэтыя землі ўведзены ў севазварот. Вось тут дэпутаты бачаць прыклад неашчаднасці ўладальніка нейкай развалюхі, у якой, між іншым, ён зарэгістраваны афіцыйна. Сам не жыве і парадак вакол хібары не наводзіць.

Падагульненне работы пастаяннай камісіі па эканоміцы, бюджэце, фінансах і камунальнай уласнасці Гомельскага абласнога Савета дэпутатаў у Веткаўскім райвыканкаме.

— Мы з такімі пастаянна працуем, — уздыхае старшыня сельвыканкама.

А гэта значыць, чалавеку пішуць бясконцыя прадпісанні. Іх уздзеянне на сумленне, дарэчы, заканчваецца па-рознаму. Адны нарэшце ўсё ўзважваюць і афіцыйна адмаўляюцца ад уласнасці. Іншыя ў

люнак разбураюць толькі асобныя праблемныя пабудовы, вакол якіх акуратна ўзараная на зіму ралля. Але ж, запэўнівае прадстаўнік мясцовай улады, налета плануецца завяршыць работу з такімі закінутымі дамкамі.

У вёсцы Шарсцін дарога ідзе ўздоўж грушавай алеі. Прыгажосць, некалі штучна створаная, дадае праблемы мясцовым жыхарам, заўважае старшыня Шарсцінскага сельвыканкама Святлана ЦІМОХАВА:

— Аднак насельніцтва само глядзіць за вялізнымі дрэвамі (іх звыш 450), збірае плады і прыбірае навокал па ўсёй гэтай шырокай і доўгай вуліцы. Тут у нас за пяць гадоў знесена 65 дамоў. Толькі сёлета — 11, два участкі былі прададзены паддачы. Некаторыя людзі пакідаюць дамы ў горадзе і на пенсіі прыязджаюць жыць у вёску.

— Работа, як бачыце, вядзецца, — падагульняе старшыня Веткаўскага раённага Савета дэпутатаў Віктар Масяйкоў. — Сёлета 20 гектараў уцягнута ў севазварот. Хоць не ўсё і не заўсёды атрымліваецца адразу. Што датычыцца Ветки, то ўсе аб'екты, якія былі знесены, цалкам забудаваны ці забудовваюцца. За апошнія два гады ў Ветцы, на тэрыторыі, якая некалі належала вядомаму дзяржаўнаму прадпрыемству, потым была перададзена ў камунальную ўласнасць, зараз пабудаваны жылы мікрараён і аб'екты

гандлю. Там і цяпер працягваецца будаўніцтва. Праблемныя пытанні датычацца толькі тых дамоў, што знаходзяцца ў цэнтры асобных вёсак. Там, дзе землі не прылягаюць ні да сельгаспрадпрыемстваў, ні да лясной гаспадаркі. Наша задача — знайсці ўласніка зямлі і зрабіць усё, каб яна не пуставала. Сёлета мы ў раёне знеслі 79 домаўладанняў. Плануем, што да канца года іх будзе каля сотні.

— Павінен быць гаспадар, які працуе на зямлі, — упэўнены начальнік землеўпарадкавальнай службы Гомельскага аблвыканкама Аляксандр МАТАРАС. — Мы пабачылі і станоўчыя, і адмоўныя прыклады. Ёсць кантраст паміж асобнымі суседнімі сельсаветамі. І ўсё таму, што недзе не працуе звязка «кіраўнік сельгасарганізацыі — старшыня сельсавета»: яны

На месцы зараснікаў — дэкартаўныя дрэвы фермерскай гаспадаркі «Грын Валей».

дзеляць, хто што павінен рабіць, замест таго каб працаваць разам. Аднак радуе, што тыя кіраўнікі, якія гэтай тэмай займаюцца сур'ёзна, разумеюць, як гэта павінна быць. Мы, калі думаем, для якіх мэт выкарыстоўваць тыя ці іншыя зямельныя участкі, прыярытэт аддаём сельскай гаспадарцы, таму што гэта самы эфектыўны спосаб выкарыстання зямлі. Ён патрабуе мінімум затрат на падтрыманне парадку і дае максімальны эканамічны эфект. Другі варыянт выкарыстання такіх зямель — перадача пад лесапаркавыя зоны, азеляненне, добраўпарадкаванне, устаноўку малых архітэктурных форм. Калі населены пункт перспектыўны і зямельныя участкі карыстаюцца попытам у насельніцтва, выдзяляем для будаўніцтва і абслугоўвання індывідуальных жылых дамоў ці для вядзення асабістай гаспадаркі. Паколькі мы больш за 10 гадоў займаемца гэтай тэмай, асноўныя праблемы вырашылі. Засталася скончыць тое, што недзе не даробілі.

Як адзначыла старшыня пастаяннай камісіі па эканоміцы, бюджэце, фінансах і камунальнай уласнасці Гомельскага абласнога Савета дэпутатаў Антаніна ЯЖОВА, уцягванне ў гаспадарчы абарот зямляў, якія не выкарыстоўваюцца, станоўча ўплывае на сацыяльна-эканамічнае развіццё кожнага рэгіёна. Таму сумесная работа органаў мясцовага кіравання і самакіравання, а таксама ўсіх устаноў і арганізацый па добраўпарадкаванні і навадзненні па-

радку на зямлі будзе працягнута:

— Я тут, у Веткаўскім раёне, нарадзілася. Раней мне было цяжка бачыць, як усё разбуралася. А цяпер іншая карціна. Калі дамы зносяцца, значыць, участкі прадаюцца. Сапраўды наводзіцца парадак на зямлі. Знесена шмат пабудов рознай формы ўласнасці, якія не выкарыстоўваліся. Радуе тое, што не толькі зносіцца трухлявае, але на гэтым месцы будуюцца новыя. Ідзе паступовае адраджэнне аграгарадкаў і вёсак, адраджэнне нашых каранёў.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

АЎТАЛАЎКА БОЛЬШ НЕ ПАЕДЗЕ

У рэдакцыю «Хойніцкіх навін» звярнуліся жыхары вуліцы Краснаніўскай райцэнтра з пытаннем, чаму як раней не ездзіць аўтамагазін райспажыўтаварыства. Ім, грамадзянам сталага ўзросту, цяжка дабірацца нават да размешчанага непадалёк «Еўраопта».

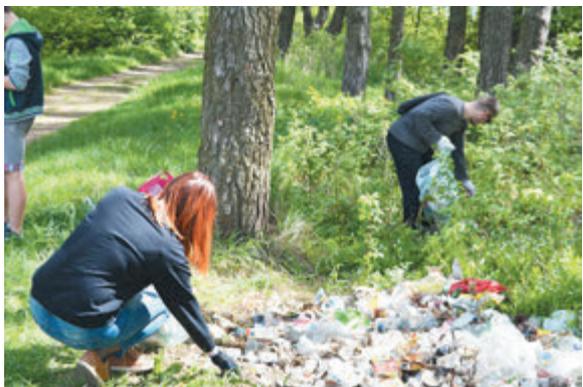
www.hoiniki.by

аўтамагазіны сеткі «Еўраопт». Аднаўляць работу аўталаўкі па вуліцы Краснаніўскай не плануець.

У аддзеле эканомікі райвыканкама адзначылі, што «Еўраопт» пакуль што не плануе адкрываць новыя маршруты, у прыватнасці ў межах горада.

ШМАТДЗЕТНАЯ МАЦІ ЗАКЛІКАЕ ЗБІРАЦЬ СМЕЦЦЕ Ў ЛЕСЕ

Лагайчанка Таццяна Кісялёва на сваіх старонках у сацсетках кінула кліч, каб знайсці ахвотных прыняць удзел ва ўборцы лесапаласы ў раёне вуліцы Мінскай. На жаль, пакуль ніхто не адгукнуўся.

www.logoysk.by

Але дзесьці за год да гэтага Таццяна на сайце www.ecoidea.by прачытала пра тое, што сярод школьнікаў праходзіць конкурс «Хто больш збярэ смецця — паедзе ў Ельню!». Тады паўдзельнічаць у ім не атрымалася, таму сёлета лагайчанка вырашыла ўзяць рэванш. Так, сапраўды, у нашай краіне з 5 да 31 кастрычніка праходзіць спаборніцтва па ўборцы смецця, але ўжо не сярод вучняў школ, а сярод студэнтаў. Камандам неабходна будзе сабраць як мага больш смецця ў лясах, на берагах вадаёмаў і ў зялёных зонах гарадоў. Якое дачыненне ўсё гэта мае да сям'і Кісялёвых?

Проста ў іх старэйшая дачка ўжо студэнтка. Вось мама і спрабуе сабраць каманду сярод лагайчан, каб паўдзельнічаць у конкурсе. Пераможцаў, між іншым, чакаюць сувеніры, а гораду ад гэтага будзе вялікая карысць. Далучайцеся!

ЗАМЕСТ СПАРАХНЕЛАГА ДОМА — НОВЫ ПАРК

На свяце аграгарадка Вархі, які арганізавалі па ініцыятыве сельвыканкама і мясцовага СДК, жыхары не толькі павесяліліся і адпачылі, але і ўсе разам, ад малага да вялікага, паўдзельнічалі ў акцыі «Пасадзі дрэва».

www.garadvest.by

добраўпарадкаванне па аграгарадку ў намінацыі «Найлепшая сядзіба — 2018». Падзячны ліст сельвыканкама і каштоўны падарунак уручылі пераможцы — Але Дзергачовай.

Падрыхтавала Вольга АНУФРЫЕВА.

Як растлумачылі ў райспажыўтаварыстве, у сувязі з нерэнтабельнасцю ўсёй работы аўтамагазінаў у раёне іх колькасць зменшана, а маршруты размеркаваны такім чынам, каб ахапіць населеныя пункты, дзе няма стацыянарных магазінаў і дзе яшчэ не ездзяць

МАЛОЙ РАДЗІМЫ ПРЫЦЯЖЭННЕ

Ці здзейсняцца юнацкія мары?

19 кастрычніка каля Залескай сярэдняй школы, што на Сморгоншчыне, урачыста адкрылася пляцоўка вулічных трэнажораў, створаная ў межах праекта «Будучыня — гэта мы», што атрымаў фінансавую падтрымку, як пераможца конкурсу міні-грантаў. Пасля адкрыцця новай спартыўнай пляцоўкі адбылася прэзентацыя веламааршруту «Невядомая вайна вачыма нашчадкаў» па тэрыторыі Залескага сельскага Савета.

А напярэдадні кіраўнік праекта Ала Шыцікава сустрэлася са старшакласнікамі, каб даведацца, як яны сабе ўяўляюць камфортнае пражыванне ў аграгарадку і чаго ім не хапае для гэтага камфорту. На пытанне, хто хоча застацца на малой радзіме пасля заканчэння сярэдняй школы, толькі адзін чалавек адказаў станоўча. Шчыра прызнаюся, у мяне на душы пахаладзела: калі нават тут, у слынным аграгарадку, вядомым сваімі гістарычнымі помнікамі, якія прыцягваюць штогод сотні турыстаў да садова-паркавага комплексу Міхала Клеафаса Агінскага, не хоча заставацца моладзь, то што казаць пра іншыя мясціны, пазбаўленыя культурна-гістарычных і прыродных помнікаў? Залесе — даволі буйны чыгуначны вузел, ёсць тут прадпрыемствы аграрныя і дрэваапрацоўчыя, на невялікай адлегласці сілікатабетонны завод і да Сморгоні рукой падаць. Але спакушалыя агенцыкі сталіцы прыцягваюць больш, чым мясцовыя рарытэты і не самыя аптымістычныя перспектывы.

Толькі дзевяцікласнік Ягор Спаскі выказаў жаданне застацца на малой радзіме. Дарэчы, і ў пераліку прыярытэтаў для камфортнага пражывання ў правінцыі прапановы юнака вылучаліся сур'езна і скіраванасцю на сацыяльна-эканамічнае развіццё Залесся. На такіх юнакоў і робіць стаўку Ала Шыцікава пры здзяйсненні сваіх чарговых праектаў, накіраваных на спрыянне ўстойліваму развіццю сельскіх тэрыторый. Падчас сустрэчы ў мясцовай школе шасцеравучняў, сярод якіх і Ягор, былі абраны прадстаўнікі ў маладзёжнае самакіраванне, што створана пры Залескім савеце дэпутатаў. Працоўная моладзь і старшакласнікі будуць не проста прадстаўляць інтарэсы сваёй супольнасці, але і асвойваць асновы дзяржаўнага кіравання. Самыя актыўныя юнакі і дзяўчаты яшчэ летам далучыліся да праектнай

Праект «Будучыня — гэта мы» дзейнічае да канца бягучага года. Аднак планаў і задум ў мясцовых дзяўчат і юнакоў яшчэ шмат. Яны з энтузіязмам бяруцца за справу, бо для іх святло сталічных агенчыкаў стала не такім спакушалым, як прыцягненне роднай зямлі.

дзейнасці. Гэта іх рукамі пры садзеванні дырэктара школы Канстанціна Грудзіна ўсталювалі сем вулічных трэнажораў, добраўпарадкавалі наваколнюю тэрыторыю.

У межах праекта распрацаваны веласіпедны турыстычны маршрут па мясцінах памяці аб Першай сусветнай вайне. Восем веласіпедаў, набытых за грошы праекта, — першапачатковы ўнёсак у справу папулярызацыі гістарычнай спадчыны, якую да гэтага абыходзілі ўвагай турысты, наведваючыся пераважна ў музей-сядзібу Міхала Клеафаса Агінскага. Першы вела-

прабег, што адбыўся ў суботу, меў на мэце яшчэ і прыцягненне мясцовай моладзі да добраўпарадкавання тэрыторыі побач з помнікамі так званай Мікалаеўскай вайны і на старажытных могілках, дзе ёсць пахаванні ваеннага ліхалецця.

З тым, як працуе маладзёжнае самакіраванне ў суседняй Польшчы, прадстаўнікі Залесся знаёміліся падчас паездкі на святкаванне 40-годдзя творчага калектыву «Нараўчанкі». Сяброўскія стасункі з гэтым ансамблем з Нараўкі падтрымліваюцца на працягу доўгіх гадоў, з таго першага спаткання на фэсце «Залесе запрашае сяброў», што паклала пачатак творчым стасункам. Сёлета пры падтрымцы старшыні сельвыканкама Зянона Грышкевіча адбылася паездка ў Польшчу, у выніку якой падпісана дамова аб супрацоўніцтве маладзёжных фарміраванняў дзвюх краін. Ёсць намер сумесна паў-

дзельнічаць у конкурсе трансгранічнага супрацоўніцтва. Народнае музычнае мастацтва рэгіёна вельмі паспяхова прадстаўляюць на фэсце новы творчы калектыў настаўнікаў Залескай музычнай школы «Бліскавіца».

Праект «Будучыня — гэта мы» дзейнічае да канца бягучага года. Аднак планаў і задум у мясцовых дзяўчат і юнакоў яшчэ шмат. Яны з энтузіязмам бяруцца за справу, бо для іх святло сталічных агенчыкаў стала не такім спакушалым, як прыцягненне роднай зямлі.

Ала КЛЕМЯНОК.
Фота аўтара.

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15 ад 17 лютага 2009 года выдана Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыяна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.
Адказны за выпуск: АНУФРЫЕВА В. А.

Грамадскі савет: ПАПКОЎ А. А., старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні; ЦУПРЫК Л. А., старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дзяржаўным будаўніцтве, мясцовым самакіраванні і рэгламенце; ПАПКО В. М., намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па міжнародных справах; БЕЛЯКОЎ А. Э., намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіццям; ПАНАСЮК В. В., старшыня Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў; ДРЫЛЕНАК Т. Л., старшыня Лёзненскага раённага Савета дэпутатаў; СУШЧАНКА М. Л., старшыня Глушанскага пасялковага Савета дэпутатаў Бабруйскага раёна.

Выдавец — рэдакцыяна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 292 44 12;
e-mail: info@zviadza.by

Газета адрэкавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 20.008. Нумар падпісаны ў 19.30
25 кастрычніка 2018 года.